

petre stoica

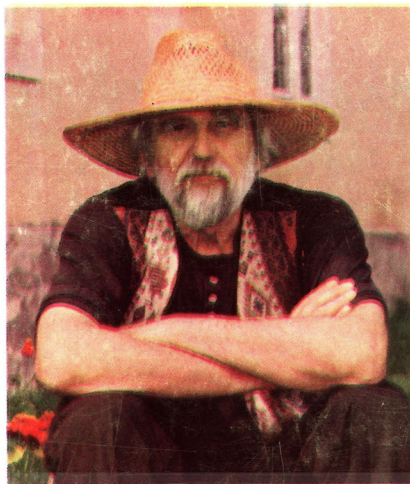

FOTO: REMUS BOCA

editura minerva

Creator al unui univers liric de o mare bogăție, de un rafinament ce riscă a scăpa ochiului grăbit, înșelat de subterfugiul simplității, de alura lipsei de pretenții, Petre Stoica ni se înfățișează nu numai drept un poet dintre cei mai originali în peisajul literar actual, ci și un important, probabil cel mai important ferment al înnoirii acestuia, în a doua jumătate a secolului în curs.

GHEORGHE GRIGURCU

1467

petre stoica

uitat printre lucruri uitate

petre stoica

DIVERSE 40.000 LEI/buc

UITAT PRINTRE LUCRURI UITATE

YUN00011K

DIVERSE

Ilustrația copertei: reproducere după *Venirea muzicanților* de
Mihai Vintilă.

Ordinea volumelor în cadrul sumarului nu respectă cronologia apariției lor editoriale, fiind una subiectivă, stabilită de autor, cel care alcătuiește și supraveghează această ediție.

petre stoica

uitat printre lucruri uitate

Poeme

PREFAȚĂ DE CORNEL UNGUREANU

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI • 1997

EDITURA MINERVA • BUCUREȘTI

Cartea a apărut cu sprijinul
MINISTERULUI CULTURII.

ISBN 973-21-0533-X

PREFAȚĂ

LUMEA LUI PETRE STOICA

Primul lucru evident pe care îl poți afla despre Petre Stoica este că domnia sa e *altfel*. În Bucureștii lumii literare a anilor '50, el alege boema. O boemă în care îl descoperă, îl protejează, îl iubește pe liderul absolut al boemei românești, legendarul Dimitrie Stelaru, al cărui biograf va fi în *Amintirile unui fost corector*. Va transcrie replicile, sfaturile, mărturisirile acestuia. Stelaru e personajul ilustru al unui subsol — al unei subterane — care mai adăpostește un număr de literați tineri. Care trăiesc din credința în poezie, în vocația lor, disprețuind lumea contemporană, spiritul burghez achizitiv. Disprețuind energic momentul politic pe care îl traversează, ei sunt tinerii liberi ai unei lumi care receptează dureros instaurarea dictaturii, coruperea literaților, subordonarea cărturarilor. În subterana lor, ei trăiesc ceremoniile libertății. Imaginează universul paradisiac al creatorilor de frumos. Ei trăiesc în cultul poeziei. Ea ar putea fi religia care îi ține departe de spiritul utopizant al momentului.

Petre Stoica e poet, dar și cărturar. Dublă sa natură, de literat și de comentator de literatură, de scriitor și de degustător de rarități literare, trebuie mereu subliniată. El este *homo aestheticus* printr-un șir de opțiuni. Și chiar dacă nu împlinește ideal diferențierea, el trăiește în climatul care îi va asigura șansa de a fi așa ceva. Căci, așa cum există un *homo religiosus*, un *homo aeconomicus* există, zicea Ed. Spranger (definiția e făcută celebră în România de Victor Iancu, unul din liderii Cercului de la Sibiu), un *homo aestheticus*. *Homo aestheticus* este, până la un punct, Petre Stoica și prin opțiunile sale pentru o anumită imagine a sa. Podoabele care îl definesc îl leagă de o anumită gintă, de un anumit stil de viață.

Existența lui Petre Stoica are stil. Dar acest stil el și-l construiește scriind, „deconspirându-și” secretele, evocându-și, pentru uzul iubitorului de poezie, nemaipomenitele întâmplări ale existenței sale de poet.

Așadar, în centrul acestor confesiuni trebuie așezate *Amintirile unui fost corector*. E cartea afinităților sale elective, a solidarizărilor și, eventual, a desolidarizărilor sale. Partea cea mai substanțială a cărții este consacrată relației sale

cu grupul *Steaua* și cu arhitectul acestui grup, A. E. Baconsky. Trebuie să observăm că *Steaua* a avut, în deceniul al șaselea, inițiative de interes excepțional pentru modernizarea literaturii române. În cadrul grupului, alături de Baconsky, Rău, Felea, Gurghianu, Tomuș, D. R. Popescu, Petre Stoica definește un tip de desprindere de poezie triumfalistă, lozincardă a deceniului. Intrarea în literatură a lui Petre Stoica ilustrează programul stelist. E un poet de notație, e un scriitor pentru care *cotidianul* devine element de referință. Demitizarea, desacralizarea, citadinismul aparțin registrului polemic prin care „provinciali” protejați chiar de provincialismul lor, subminează lozincile oficiale. Literatură a subversiunii, poezia (și critica, și istoria literară) reabilitează autori și modele, recuperează maeștri marginalizați de liderii proletcultismului.

Amintirile unui fost corector fixează perspectiva unui autor care privește lumea de la înălțimea unei profesii... auxiliare. E „la munca de jos”, e secundantul unor mari vedete ale literaturii. Privește nașterea „adevăratei literaturi”. E martor al miracolelor literare. Cunoaște zeii, dar privește, cu uimire, și regizarea spectacolelor literare. Un moment aparte, sărbătoresc, îi prilejuiește lectura *Moromeților*; dar satul lui Marin Preda se deosebește de satul copilăriei sale: „Poiana lui Iocan, nemaipomenita agora din Siliștea-Gumești, era de neconceput pentru teritoriul satului copilăriei mele. Dezbaterile politice se desfășurau cumpătat, fără dialoguri pitorești, în fața bisericii, la sfârșitul liturghiei lungi, neabătută de la tipic. Sau la «casa națională», în timp ce tinerii își învârtteau hora în ritmul alămurilor. În anumite localități rurale, becul electric constituia un lucru firesc. Bărbații ascultau radio Philips, presa o parcurgeau acasă, în mijlocul familiei, la ceasul odihnei. Ca să nu spun că existau — fapt aproape necunoscut — ziare editate și scrise de țărani, cu sediul redacțional în sat! Secerișul, eveniment crucial al anului, încoronat cu treieratul în curtea gospodarului, nicidecum pe arie, se desfășura în condiții deosebite. Secerătorile mecanice, trase de cai, împânzeau câmpurile. [...] În ciuda elementelor civilizatorii, partea de vest a țării își conserva cu încăpățănare idilismul.”

Am dat un citat atât de lung nu pentru a fixa un clișeu memorialistic, ci fiindcă spectacolul poeziilor lui Petre Stoica — a primelor cărți — poate fi descoperit aici. Întoarcerea în copilărie — ritual al tuturor autorilor care debutează la sfârșitul deceniului al șaselea și începutul celui de al șaptelea — îl pune în legătură nu cu un univers potrivnic, ci cu un teritoriu al miracolelor. E altă lume, altă civilizație. Există o altă relație a omului cu lucrurile, cu obiectele care păstrează, intactă, vibrația mirabilă a Paradisului.

*

E greu să nu începem analiza lui Petre Stoica fără a lega poezia sa „retro” de constantele literaturii Europei centrale. Nu numai prin traducerile sale din poezia austriacă, nu numai prin relația sa, cvasiintimă, cu Trakl, el este un scriitor

al unei zone de contact etnic, configurate de „marginile Europei centrale“. Provincia e mai conservatoare decât centrul; Biedermeierul secolului al XIX-lea austriac își întinde efigiile, până către anii treizeci, în Bucovina și în Banat. Resemnarea politică, delectarea estetică, pioșenia, aparțineau unui stil, adesea numit, rareori înțeles ca un stil, *care supraviețuiește*. Decorativismul începutului de secol poate fi altă constantă ce se cere numită aici.

Petre Stoica e un poet al marginilor, al „periferiei“, în măsura în care încearcă a descoperi aici Centrul lumii. El s-a despărțit nu numai de un sat, el s-a despărțit de un spațiu care configura un tip de valori. Sau cum spunea Joseph Roth în *Cripta capucinilor*: „Ceea ce se termina, într-adevăr, nu era atât patria noastră, cât imperiul nostru, adică ceva mai mare, mai întins, mai elevat decât o patrie pur și simplu“.

Recuperarea valorilor „imperiale“ va caracteriza literatura scrisă în Bucovina, Banat, Maramureș în ultimele decenii. Universul paradisiac al lui Sorin Titel, al lui Livius Ciocârlie, studiul „microarmoniei“, al idilicului de către Virgil Nemoianu trădează convergențe semnificative. *Vechi târg în Banat*, capodopera *Pietrelor kilometrice*, e un poem epic despre universul mirabil al „ofertei“: nimic nu e mai bogat decât acest „târg“.

În *Miracole* (1960) e reabilitat sărbătoreșcul, timpul sacru, momentul duminical al regăsirii. Topografia locului pune în valoare ceremonii știute doar de cei capabili de a trăi acest timp al regăsirii. Fanfarele, instrumentele muzicale țin de uneltele miraculoase ale lumii care știe să petreacă. *Ritualurile zilnice* definesc un univers al abundenței: „Huruie stori de case bogate / și mâini dolofane așează-n ferestre / plăpumi azurii peste care / cresc norii pernelor albe. // Frizerii stau în stradă, plictisiți / încă înainte de începerea zilei, / ar spune ceva, dar preferă / să privească amorașii de piatră. // Căruțele cântă din osii uscate / și ajung în piața cu bidoane de lapte / unde țărani coboară / și intră în curte cu biciul în mână. // Lângă monumentul cu vultur / apar funcționarii lins pieptănați, / dispar în misterioasele coridoare / împodobite cu genți și avize.“

Lirismul lui Petre Stoica încearcă să recupereze personaje, gesturi, efigii ale unei lumi dispărute. Nu neapărat Lumea imperiului; ci lumea care a moștenit frânturi din gesticulația ei. Un text memorabil în acest sens este *De pe vremea filmului mut*.

Arheologie blândă (1968) e cartea care fixează emblematica literaturii lui Petre Stoica. Cartea apare într-un timp favorabil mării literaturi; și putem observa, azi, că acest volum ilustrează unul dintre momentele majore ale poeziei noastre. Poetul reabilitează profesiunile umile, care primesc însemnele miracolului. Devin sacre. Țin de spectacolul acestui spațiu în care totul se încarcă de energii cosmice. Într-o *Evocare*, personaj sărbătoreț, inițiat, magic devine *Tocilarul*. Tot într-o lume a miracolului evoluează *Oamenii acoperișurilor*: „Atârnați întotdeauna de nori străvezii / coborau pe funii nevăzute în coșuri / gonind cu peria lor ca un arici

supărat / duhurile funinginei, diavolii focului. / Mamele ne speriau arătându-ni-i, / dar ele știau că oamenii aceștia tăcuți / sunt zeii casei."

Regimul ascensional, levitația, zborul sunt ale generației, descoperirea mirabilului în profesiunile curente ale spațiului circumscriș satului natal definesc poetul în discuție.

„Un lirism afectuos și ironic, elegiac și totuși vital, de o remarcabilă robustețe în ciuda sarcasmelor și a declarațiilor dezbătute, un lirism al realităților umile, banale, cărora le oferă o încărcătură persistentă, caracterizează prezența bine constituită a lui Petre Stoica în poezia ultimului deceniu: cele mai substanțiale volume ale sale: *Melancolii inocente*, *Orologiul*, *O casetă cu șerpi*, *Trecătorul de demult* i-au definit un spațiu, o ambianță, o stabilitate, aproape un confort. Apelul nedezmințit la elementele unui univers imediat semnalează prezența ocrotitoare și bunele oficii ale unui amfitrion cordial", scrie Lucian Raicu în cronică pe care o consacră, în 1977, volumului *O nuntă de cenușă*, încercând să dea o definiție locului pe care îl ocupă Petre Stoica într-un deceniu inaugurat de *Melancoliile inocente*.

Adevărul e că volumele apar cu o frecvență care exclude orice surpriză; poetul și-a găsit ritmul de respirație, tonul, *tehnica*. Traduce, scrie, comite cărți în care reia teme dintr-un volum anterior. Își dezvoltă, fără rigoarea geometrică a lui Vasko Popa (cu care se aseamănă dintr-un punct de vedere: acela al „reabilitării” universurilor perimate), temele, motivele, obsesiile. Își slujește cu temperanță discursul ironic, autoironic, claunesc. Își joacă spectacolul său de poet, uneori subversiv. Un poem închinat lui Jan Palach, cel care și-a dat foc în semn de protest la Praga în 1968, creează emoții notabile în mediile literare. Tot în vara lui 1968, Petre Stoica publică un șir de texte aluzive: devine un poet al urâtului în expansiune.

Volumele care urmează *Arheologiei blânde* reabilitează idilicul, pastoralul, bucolicul. Alecsandri, Pillat își găsesc un ecou viu în actualitate: arată că imaginile rurale, ale universului campestru nu au devenit indezirabile. Am putea spune, o dată cu Joseph Roth, că ele aparțin unei patrii mai mari; unui univers mai coerent; unei înalte ordini. Poetul *se dedică*, el este artefactul, este cel destinat să numească reperele acestei lumi. Nimic demn de alertă în acest *Peisaj*: „Totul se desfășoară normal în viața intimă a căpițelor de fân / totul se desfășoară normal pe suprafața râului / totul se desfășoară normal în relațiile oilor care pasc în depărtare // în ciuda faptului că negura / provoacă o anumită dezordine”. Totul se desfășoară normal, chiar procesul de deconstrucție. Dar nimic nu are o violență... imprevizibilă în această etapă a poeziei sale. Ironiile sunt benigne, *deja văzutul* nu e așezat sub anatema. Poetul își respectă confortul, care e al unui *clasic*: „Știu că spațiul meu lăuntric e făcut pentru experiențe mai dure / mie însă îmi place să privesc / cum norul atinge cu genele sale mereu umezite / copacii casele mormintele și urmele de argint ale oilor seara” (*Știu*).

O nouă „viață la țară“, scrisă de un citadin, de un poet care, asemenea lui Don Quijote, vrea să restabilească timpurile cavalerilor fără pată și reproș. El, Poetul, e Cavalerul care trăiește aventura „reîntoarcerii acasă“, a regăsirii, reabilitării universului patriarhal. Al universului „imperial“.

Poetul scrie „jurnalul“ aventurii sale. E poet, deci trăiește în numele acestui limbaj; în numele aventurii sale poetice. El e solidar cu poezii, dar e solidar și cu voința sa de libertate poetică: E solidar cu lumea animalelor domestice. Trăiește „domesticitatea“ cu voluptatea cu care aventurierii avangardei trăiau Aventura: „Unde-i vulpea mea? Unde sunt / vietățile mele: coțofana, / păianjenul? // Mâna care le hrănea / a înghețat / scriind scrisori de dragoste.“ (Ianuarie)

A descoperi în universul domesticității, în lumea familială a preajmei, nemăpomenita istorie a lucrurilor simple; a fapturilor obișnuite; a cotidianului, iată miza aventurii poetice. Dar statutul poetului metamorfozează totul. *Existența poetului* reclamă exercițiul poeziei, cum această *Zi de iarnă*: „Ninge peste cana mea de vin uitată în curte / ninge peste atâtea și atâtea lucruri / pe care uneori le-am avut / dar somnul meu e profund / visul meu e o sanie împodobită cu trandafiri / mă duce pe un drum luminos / mă trezesc și mă uit împrejur / cade un corb în zăpadă / adăugându-se la cele ce-au fost“.

Trecem prin patria lui Bacovia, printre stampele lui Adrian Maniu, printre decorurile simbolismului târziu, printre panourile oniricilor. Dar nimic nu este ostentativ, apăsător, totul e mărturia unui profesionist al scrisului și al poeziei. El — poetul — rescrie textele înaintașilor în numele drepturilor sale de a imagina, de a crea un regim poetic universului său. Acolo, în patria sa poetică, în imperiul poeziei, o *liniște a iernii* poate fi numită așa: „Liniștea iernii și aripioarele peștilor sub crusta de gheață / liniștea iernii și șoaptele jarului sub cenușă / liniștea iernii și tainica cifră sub cartea de joc / liniștea iernii și pleoapa timpului ruginind sub arcada podețului / liniștea iernii și silueta ta descrescând în zare // liniștea iernii și inima mea“.

Fiecare sau aproape fiecare tablou care acompaniază un cântec de dragoste sugerează un eșec al sentimentelor. Sau o tânjire sentimentală. Sau o stare elegiacă. Totul e regăsit sub semnul semitonurilor: „După despărțire / rămâne o tristețe de sabie ruginită / sarea din pâine se întunecă / lumina din floare putrezește / și rămâne un spațiu nemărginit / plin de oglinzi / care te înghit mereu și mereu // rămâne o tristețe de sabie ruginită“ (*După despărțire*).

Volumele urmează, prin urmare, fără schimbări mari de ton, fără să tulbure liniștita curgere a evenimentelor personale. Sau fără să fie tulburate de acestea. Poetul publică volume de traduceri, scrie eseuri, e un specialist în literaturile de limbă germană. Cunoaște mari personalități ale scrisului european care își amintesc cu emoție de el. E stenic, e dinamic, e în continuă mișcare, iese din serie. Are pretutindeni prieteni. E prieten cu „cei mai de seamă“, dar își construiește prietenii cu artă. Se retrage în buncărele ocrotitoare ale mediului rural. Se refugiază „la țară“. Nu urmează căile marilor săi prieteni, nu încearcă să aparțină

„momentelor de succes“. Pozează mereu singur. Își cultivă stilul, își desenează autoportretele ironice. Scrie arte poetice în care angajează ironii sau autoironii tandre. *Copleșit de glorie* (1980) apare în momentul în care optzeciștii intră zgomotos în arenă. Ar putea fi socotit între părinții lor, și-ar putea revendica întâietăți în materie de postmodernism. Nu participă la euforiile momentului. Își realizează autoportretele „claunești“ cu aceeași detașare ca în primele sale volume: „Sunt de statură potrivită port barbă / și am o concepție de viață perfect asamblată / ceea ce înseamnă că îmi plac gogoșarii în oțet / și mai cu seamă îmi place să vă pun sub nas / adevăruri pline cu praf de strănutat“.

Dubla natură a poetului trebuie descoperită în aproape toate cărțile lui Petre Stoica: pe de o parte, configurează realitățile regale ale existenței de excepție, e alesul unei sensibilități și — mai mult — al unui destin, pe de alta, trăiește mereu statutul de claun. E un candidat la exil. Regele și claunul sunt personaje care se întâlnesc, pe cărțile tarotului, împreună: al doilea definește „realitatea răsturnată“ a celui dintâi. Numește adevărul său intim. Claunul joacă în fiecare autoportret, în fiecare pagină de jurnal, spectacolul atotputerniciei sale; al realității sale regale: „Această primăvară mă găsește / împovărat de glorie și preocupat de gândul / că trebuie să-mi schimb roata de la bicicletă // mă simt atât de bine aici sunt înconjurat / de stima factorului poștal și de dragostea unei cititoare / pe care am întâlnit-o la magazinul sătesc // insectele au ieșit din bezna lor milenară / prunii sunt gata să înflorească / în septembrie distilez rachiuri subtile o băutură / pentru zile faldnice pentru clipa / când voi primi titlul de doctor honoris causa“ (*Jurnal*).

Scriitorul imaginează ironic: el e cel care joacă rolul de vedetă într-o margine a lumii. E retras aici, e exilat aici. Marile sărbători ale poeziei anilor șaizeci, anii regalității poeziei și ai poetului s-au încheiat. Poetul e un exclus, el poate întruchipa imaginea răsturnată a regelui: cea de claun.

*

A reabilita lucrurile vechi, demodate ale lumii, a repune în circulație obiectele uzate, rămase de căruța civilizației moderne. Toată poezia lui Petre Stoica poate fi considerată un lung război cu faptele vechi ale lumii. O înviere din morți. Un bal de fantome. Poze vechi, istorii vechi, funcționari de odinioară, profesii de demult: o adevărată „înviere“ a unei lumi. Un cimitir Spoon River regăsit, repus în drepturi, resacralizat. Sau cum bine spune Dan Laurențiu în *Eseurile* sale asupra stării de grație: „S-ar zice că poetul nu face decât să ne transmită, cu un deosebit nerv al descripției, hieratice tablouri ale cotidianului, hieratismul generând aici, dintr-un particular sentiment al desuetudinii, al demodării oricărei mode pe care ar îmbrăca-o viața corporalului, indiferent de coeficientul de extravaganță. Această perspectivă temporală — a percepției lucrurilor prezente ca și cum ele ar trăi deja în trecut — îl distanțează pe poet de materia artei sale, în sensul că îi asigură o aureolă de obiectivitate...“

Revenim mereu în trecut, într-un trecut care poate fi recuperat: o lume hieratică își desfășoară în fața noastră spectacolele. Spuneam că dubla natură a celui ce reînvie — regală și claunescă — asigură atât statutul de observator obiectiv, cât și regimul ritualizat al fiecărui gest. Cuvântul *sacru* (în sensul fixat de Rudolf Otto: definindu-se prin *mysterium tremendum, majestas, energiea* ș.a.m.d.) nu își descoperă funcția dacă nu îl înțelegem și sub semnul unei istorii desacralizatoare. Sau, în altă ordine de idei, dacă nu înțelegem că lui *homo ludens* nu îi corespunde, în arta modernă, un *Deus ludens*. Un Dumnezeu care se joacă, al cărui trimis în această lume e un Iisus claun.

Toată arta modernă, de la *Așteptându-l pe Godot* a lui Beckett la comedia mută, de la pânzele lui Roualt (zice H. Cox în a sa *The Feast of Fools*), e guvernată de un *Deus ludens*. În lumea „comediei mute“ schițată de Petre Stoica, triumfă nu o dată Godot. Oamenii îl așteaptă pe un Dumnezeu miniatural *care se joacă*. *Tango și alte poeme* (1990) începe cu *Trecutul*, poem al miniaturalului... godotian: „Trecutul acest microscopic fluture cu cap de rechin / se ascunde în cutii și cutiute se ascunde / în plicuri îngălbenite în macrameuri în porttigarete / se ascunde în perne în haine în petalele florilor presate / și lasă în ele praf dizolvant // se retrage după tapetele pereților somnolează în portrete și-n mobile / se închide în cuferele din pod în sobele umile de tuci / în magazinele întunecate joacă zaruri cu umbrele / și întinde pânza de păianjen în care gândurile zbor îngrozite / [...] // suflul lui stăpânește despotice / ființa vie și moartă lignitul piatra și paiul / stăpânește deopotrivă obiectul aruncat la gunoi și bronzul semeț // trecutul această bestie tandră ce roade cu dințișori de oțel“.

Aceste aglomerări oximoronice le-am mai găsit în *Cutia mică*, ultimul ciclu de poezii semnat de Vasko Popa. Mi se pare (repet) că ei sunt legați de afinități elective definitorii pentru zonele de contact etnic. Un sociolog englez, pe care William Johnston în al său *Spirit vienez* îl citează cu admirație, scrie că „din căsniciile mixte (Johnston numea zonele transilvane) se nasc fie genii, fie inadaptați. Vasko Popa, ca și Petre Stoica sunt beneficiarii unui arbore genealogic tipic zonelor de contact etnic. Problema „geniului“ și a inadapării, problema ritualurilor regale și a lumii desacralizate pot fi regăsite la creatorii aparținând acestor zone. Vasko (Vasile) Popa, cel mai mare poet de limbă sârbă al ultimelor decenii, Petre Stoica, unul dintre cei mai importanți poeți ai actualității românești, numesc, prin demersul lor, o *geografie literară*¹. Universul miniatural al poemelor lor ține de gesticulația regală a magicianului; a celui în stare să realizeze mirabilele spectacole ale regalității poetice.

Dar să și privească ironic, autoironic, „în joacă“, atotputernicia lor.

¹ Am trasat reperele ei în studiul introductiv la Vasko Popa, *Câmpia neodihnei*, București, Editura Minerva, „Biblioteca pentru toți“, 1995.

„În satul bănăţenesc — scria Lucian Blaga în celebrul său studiu consacrat barocului bănăţean — dai la fiecare pas peste izvoarele unei imaginaţii în abundenţă izbucnitoare... Tot ce ţine — în sens larg — de etnografic ia proporţii pline şi întortocheate; e parcă o etnografie crescută din tihna senzuală a unei duminici fără sfârşit. [...] Nunţile au un ritual profan neasemănat mai bogat decât cel bisericesc. Sărbătorile mari ale anului nu se reduc numai la cele două ceasuri de ceremonie mecanică în faţa altarului, ele trăiesc şi în afară, amintind păgânitatea prin bucuria obiceiurilor exterioare dogmei. Zeii cu picioare de ţap s-ar simţi nespuse de bine ca privitori barbari ai anumitor datine fantastice din şesul Banatului.“

Pe de o parte, zonă de contact etnic, pe de altă parte, o bucurie infinită de a imagina spectacole carnavalesci. Pe de o parte, ironia ca spirit defensiv (vezi G. Călinescu, *Opinii fugare şi libere despre Banat*), autoironia ca manifestare a oamenilor liberi, pe de altă parte, gravitatea demersului, seriozitatea implicării în cultură, *tehnica* însuşită la modul cel mai serios cu putinţă. Un *Carnaval prenocturn* pune în valoare neobişnuită, impecabila tehnică a poetului, vocaţia lui de a pendula între întrebarea sublimă şi reducţia ei la neant, între retorica tandră a înfrigurării şi deconstrucţia decorurilor manieriste: „cine sunt aceste umbre dindăraţul ferestrelor? / ce-s vocile lor? confidenţe? zornăit de spadă? blesteme? / ce tănuiesc suspinele lor? eşecuri temeri? ecouri ale mării? / iar şoaptele lor ce-s? duioşii? / cioburi de stele? chemări? // durerea de-a nu primi nici un răspuns / metafizica se clatină pe şapte picioare o dor dinţii şi mârâie neputincioasă // pe fiecare îl visez şi nu-l cunosc / fiecare mă visează şi nu mă cunoaşte / fiecare iubeşte şi urăşte cu ardoarea mea / fiecare reia căscatul meu de alaltăieri // între mine şi fiecare / se întinde o punte pe care viaţa apare în mantie de purpură / şi moartea pleacă pe o bicicletă ruginită“.

Barocul, spunea Edgar Papu, e un stil a cărui abundenţă ascunde o carenţă tragică. Abundenţa barocă a „carnavalului prenocturn“ pune în valoare un poet al dramei existenţiale.

Volumul *Piaţa Tien An Men II* (1990) e opera jurnalistului, a cărui disponibilitate pamfletară putea fi bănuită în paginile de memorialistică, dar şi a poetului desacralizării, demitizării, derizivunii. E opera pamfletarului, dar şi a creatorului care are, iar şi iar, sentimentul subteranei; a lumii definite de subsolul amorf, acefal, de spaţiul monştrilor telurici ai dejecţiei, ai apocalipsei. *Noua artă poetică* e una a *deziluzionării*: „Lirism pentru cine? Pentru borfaşul / transformat în filozof? Pentru şeful călăilor / care îşi primeşte acasă pensia în plic parfumat? / În nici un caz lirism pentru burţile care aşteaptă la coadă / cu o hazlie răbdare mioritică. // Scriu numai pentru morţi — ei sunt singurii / care mai desluşesc ceva.“

În celelalte volume, poetul „învia“ obiectele moarte; le asigură o aură poetică; le sacraliza. Le asigură o mişcare hieratică într-o lume a ceremoniilor recuperatoare.

În *Piața Tien An Men II* obiectele au murit, trăiesc degradarea, iau cunoștință de capacitatea lor de a putrezi. Genurile se confundă, rosturile își schimbă sensul. O *Elegie* este, de fapt, o rugăciune cu semn schimbat: „Doamne mântuiește-ne și aruncă o bombă cosmică / peste minciuna care zi de zi / ne roade viscerele“. *Soția călăului reactivat citește biografii neromantice* e un poem despre scriitorii damnați, memorabil prin „dicționarul“ pe care îl pune la dispoziția iubitorilor de literatură. Există chiar și un *Poem optimist* care, ca și celelalte texte, crește în marginea comentariului de fapt divers: poetul trăiește naufragiul „sub pavilion românesc“.

Piața Tien An Men numea un moment al masacrelor într-un spațiu care părea depărtat, străin Europei. Cartea lui Petre Stoica evoca o participare la rezistența anticomunistă din Piața Universității, o „regăsire“ a răului în devenire.

*

Manevrele de toamnă (1996) ar încheia un ciclu al creației. Poetul invocă un loc anume, un topos bănățean, așa cum făcea în primele sale cărți de succes. *Atheologia* nu mai este, însă, deloc blândă; autorul descoperă o lume peste care au trecut toate dezastrele. Lumea umilă a primelor volume e condamnată: „cățina ciorile imploră protecția brumei atâtea / și atâtea ființe se ascund în hârburi până / și teoriile filosofice intră-n talazurile putrefacției“.

Manevrele de toamnă înseamnă intrarea în timpul nefast al lumii, într-o *kali yuga* a răului atotcuprinzător. *Provincia*, protectoare a sufletelor fragile, a valorilor exilate e, de data aceasta, asasina lor.

Ca întotdeauna, Petre Stoica se bazează pe o topografie pe care și-a asumat-o. A ajuns într-un loc care trebuie să-și definească statutul poetic. E, acum, într-un oraș apropiat graniței. Polisemia funcționează, și acum, impecabil: suntem la granița lumii celeilalte, de unde vin mesaje stingerii, ale morții. „Suntem vameși la granița dintre somn și nimic“, sună unul dintre versurile memorabile. În stilul său de odinioară, poetul e cronicar; *Manevrele de toamnă* ar fi cronica unei localități de frontieră. Cronicarul e bătrân, trăiește un intens proces de uzură. Resimte agresiunea vârstelor. A suportat eșecul erotic („acea întâmplare penibilă / petrecută în ziua întâlnirii mele / cu mîlul deghizat în femeie“). Textele au o semnare adâncă: *Manevrele de toamnă* e o poezie a senectuții, realizată cu mijloace simple, sprijinită pe aceeași figurație pe care se sprijineau poemele primelor cărți: „Împăcare e numele tău bătrânețe // la ceasul amurgului culeg legume / ud florile însetate de viață // cobor persienele aprind lumina / mă așez la masă și fac socotelile zilei / marele câștig mi se repetă și acum / singurătatea noblețea ei // și vine noaptea lungă visul / care amestecă sâni sîdefii cu săculeții de tărâțe // împăcare e numele tău bătrânețe“.

În multipla desfășurare de sensuri secunde a titlului, am putea descoperi și amurgul imperiului agonizant, atât de legat de *manevrele de toamnă* ale personajelor

sale esențiale: ofițerii, soldații, luptătorii: kșatria. Orașele de odinioară își trăiau trecutul; se umpleau de trecut. Orașul manevrelor de toamnă „se golește de trecut”. Se golește de sine. *Cronica bătrânului* evocă eșecul unei lumi. Ratarea unei inițieri. Intrarea în mecanica goală a trecerii și a morții. *Manevrele de toamnă* e lecția de limbă moartă a lui Petre Stoica.

*

Intrarea cu glorie a poetului în literatura contemporană n-a fost legată doar de grupul *Steaua*. Poezia lui Petre Stoica devine model atunci când literatura română se leapdă de gravitatea înțepenită a regulilor oficiale. Când poetul poate să aibă umor, ironie, când își permite să se joace. Când devine om liber. Poet ironic, autoironic, suav, poet al lumilor abandonate. Petre Stoica devine unul dintre maeștri poezilor provinciei. Poezia lui Emil Brumaru sau Ovidiu Genaru (ca să dau doar două exemple) sunt prize la dreapta valoare, fiindcă critica „își făcuse mâna” pe literatura lui Petre Stoica.

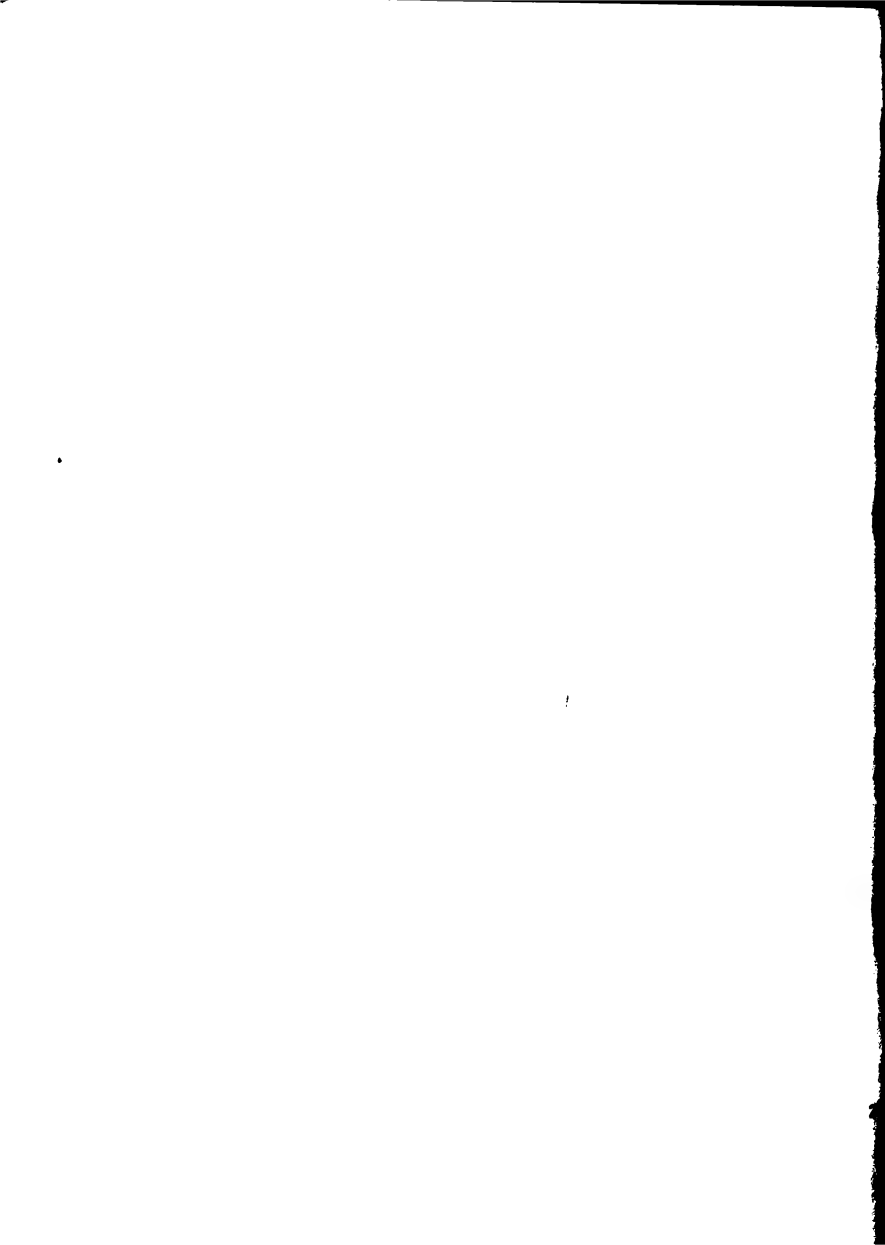
Fiindcă trebuie să spun, Petre Stoica a fost unul dintre poeții iubiți de critică; a fost unul dintre poeții citiți și comentați cu înțelegere și iubire. Dacă exceptăm primele momente ale întâmpinării, în anii dominați de energiile rele ale prolet-cultismului, Petre Stoica a fost considerat la dreapta lui valoare: ca unul dintre profesioniștii de primă linie ai literaturii noastre. De la Monica Lovinescu și Virgil Ierunca la Ion Negoitescu și Gheorghe Grigurcu, de la Nicolae Manolescu la criticii tineri, asupra scrisului său au pronunțat propoziții memorabile toate numele însemnate ale foiletonului de întâmpinare. Mai mult, poetul și-a avut criticii credincioși, care i-au însoțit cu texte elocvente fiecare apariție. Trebuie să recunoaștem în aceste gesturi nu numai valoarea poetului, ci și prezența lui benignă, reconfortantă, civilizatorie, uneori pitorescă, într-o viață literară care și-l poate recunoaște ca pe unul dintre cavalerii ei fără pată și reproș.

CORNEL UNGUREANU

*P.S. Ar mai trebui spus ceva despre Fundația culturală româno-germană Petre Stoica, inaugurată, nu de foarte multă vreme, la Jimbolia. Gestul așezării în orașul din vest e, deopotrivă, regal și umil, exemplar și polemic. Poetul își duce biblioteca, hârtiile-i rarissime, autografele de la cei mari ai Europei într-un spațiu inconfortabil, se stabilește — el însuși — pentru a câta oară? departe de Capitală. Vrea să construiască aici un Centru al său, pe care să-l evoce ca pe un bătrân croniciar al evenimentelor neasemuite. E, în acest gest, și încercarea de a reabilita Provincia, mereu scoasă din marile competiții de Centru. În tinerețea părinților poetului, Imperiul făcea din orașele de margine ale imperiului *Centre*, în numele*

unei polivalențe speciale. Erau locuri ale culturii, păstrându-și vocația „muzicală”, artistică, în numele opțiunii pentru valorile naționale, dar și în numele „competiției europene”. Participau la construcția Europei centrale, în măsura în care își conservau valorile naționale. Unirea a marginalizat Provincia: în locul policentrismului, în locul multiplelor valențe, începe să opereze o reducere unilaterală.

Așezarea lui Petre Stoica la Jimbolia încearcă a opera recuperare mai mult decât necesare: poetul construiește în provincie un Centru care să reamintească vocația europeană a locului. Își redefinesc, și așa, creația de până acum. Nu numai creația poetică, artistică, literară, ci și creația investită în capacitatea *de a trăi literatură*. Fiindcă Petre Stoica a făcut din poezie o formă de viață. Și-a trăit poemele, cărțile, s-a dedicat fără rest poeziei. Fundația Petre Stoica, în felul ei o mirabilă aventură, împlinește destinul unui *homo aestheticus*, unic în literatura română de azi.

BIOBIBLIOGRAFIE

Petre Stoica s-a născut la 15 februarie 1931 în comuna Peciul Nou, județul Timiș.

Tatăl său, Adam Stoica, ardelean de origine, a văzut lumina zilei la 10 mai 1900 în pitoreasca localitate Romos, aflată lângă Orăștie. Adolescent aproape, este luat de pe băncile școlii spre a fi încorporat într-un regiment chezaro-crăiesc. Dezertează curând; gestul temerar se concretizează prin trimiterea sa ca soldat neinstruit pe frontul din Piave. Căzut prizonier, se înrolează voluntar în armata italiană. Rănit și decorat în câteva rânduri, la sfârșitul războiului primește gradul de locotenent onorific. După repatriere are șansa să fie angajat „prim vighil” în corpul de gardă financiară. Împlinind 21 de ani, în ciuda datoriei militare îndeplinite cu prisosință, e recrutat pentru Regimentul de elită 1 grăniceri din București. La terminarea stagiului militar pe durata a patru ani, își reia activitatea anterioară. Se căsătorește la Cluj cu o dansatoare de circ pe care o aduce la Peciul Nou, unde fusese numit comandantul plutonului de gardă financiară. Divorțează, iar în 1929 se recăsătorește cu Maria (născută Bertan), dintr-o familie emigrată în S.U.A. după distrugerea gospodăriei de o inundație ce cuprinsese vaste teritorii din județul Timiș-Torontal. Fără a trece prea multă vreme, tatăl Mariei Stoica, bănățean dărz și întreprinzător, izbutește să recupereze îndoit bunurile pierdute, înzestrându-și fiica rămasă în țară cu o dotă substanțială.

Petre Stoica își petrece copilăria (alături de fratele său Adam Stoica, venit pe lume în anul 1933) într-un șir de așezări rurale străbătute de apele Timișului și ale Bârzavei. Își însușește de timpuriu alfabetul toleranței, ambii părinți cultivând relații prietenești cu consătenii de alte etnii, limba vorbită de aceștia fiindu-le familiară și lor: șvăbeasca, maghiara, sârba, bulgara. În 1941, Petre Stoica încheie ciclul de învățământ primar în comuna Banloc. Copil rebel, cu manualele școlare abandonate aiurea pe câmpuri, accede doar la Gimnaziul „Vicențiu Babeș” din metropola Banațului. Punând punct și acestei etape de școlarizare, fără știrea părinților, din spirit de frondă se înscrie la exoticul liceu de „Construcții civile și edilitare”. Frecventându-l formal și străin de orice noțiune tehnică, cum era și firesc, rămâne repetent. Disciplinându-se, izbutește să urce treptele Colegiului „Constantin Diaconovici Loga” (ulterior denumit succesiv „Liceul de băieți nr. 1” și „Nikos Beloianis”). Se dedică intens lecturilor, în planul interesului său se situează poezia română modernă, autorii preferați chemându-se Bacovia, Vinea (descoperit în reviste și antologii) și Voronca. Tatăl poetului îi încurajează pasiunea pentru literatură, așa că îl ajută să-și alcătuiască o bibliotecă bogată. Absolvă liceul fără probleme și dă examen de admitere la Facultatea de Filologie din București. Deși a optat pentru studiul limbii și literaturii române, decanul facultății îl obligă să frecventeze cursurile secției de germanistică, rațiune impusă de prezența scăzută a studenților pe teritoriul acestei discipline, etnia germană, persecutată în perioada ocupației sovietice, având rar acces la învățământul universitar. A fost o decizie providențială, lui Petre Stoica deschizându-i-se nebănuite orizonturi culturale, pe deasupra, pentru menținerea secției, i se tolerează originea socială „nesănătoasă”. Dintre dascălii Facultății, decimată prin epurări masive, amintirea învățăcelului de odinioară se oprește doar asupra câtorva nume: Tudor Vianu (care îi arată simpatie și dincolo de catedră), Ion Frunzetti, Edgar Papu și Sevilla Tomoșoiu-Răducanu, excelentă interpretă de poezie.

Încă din clipa sosirii în Capitală leagă cu Modest Morariu o strânsă prietenie, sortită dăinuirii până la moartea acestuia, survenită în 1988. Locuiau împreună într-o cameră de subsol de pe strada Armenească. Oaspetele lor obișnuit era vecinul de casă, Mircea Ivănescu, știut de unii ca poet format. În aceeași încăpere este găzduit Dimitrie Stelaru.

În anul 1951, părinții lui Petre Stoica sunt deportați în Bărăgan.

După absolvirea facultății (1954) este repartizat profesor în Valea Jiului, dar Paul Georgescu, care îl remarcă cu prilejul unui seminar ad-hoc Arghezi (o noutate în acea vreme), îi propune să lucreze în redacția *Gazetei literare*, săptămânal abia apărut (aprilie 1954). Refuză din motive de inadaptabilitate la principiile realismului socialist, acceptă însă postul de corector la Editura de Stat pentru Literatură și Artă (E.S.P.L.A.).

Impresionat de cuvântarea lui A. E. Baconsky ținută cu prilejul primului Congres al Scriitorilor din R.P.R. (1956) îi expediază acestuia o scrisoare însoțită de versuri originale. Mesajul este recepționat în mod călduros. Conducătorul *Stelei* se interesează de soarta poetului, îl „verifică” personal și, convins că ucenicul se înscrie pe linia vederilor sale literar-artistice, îi declară încredere și protecție. Astfel, Petre Stoica e curând investit corespondentul revistei clujene în Capitală. Funcția îi permite să ia contacte frecvente cu scriitori de reputație națională: Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, G. Călinescu, Ion Vinea, Adrian Maniu, Ion Petrovici (de-abia ieșit din închisoare), Ion Marin Sadoveanu, Victor Eftimiu.

Concomitent mesajului adresat revistei lunare *Steaua*, prezintă un grupaj de versuri *Tânărului scriitor*. Ambele publicații îl tipăresc în octombrie 1956 cu câte șase poeme. Încurajat de succesul debutului, profitând totodată de firavul dezgheț ideologic și pe tărâm românesc, în același an încredințează E.S.P.L.-ei volumul *Poeme*, ce apare într-un timp record. Apolitică în totalitate, cartea stârnește senzație, neîmplinită însă estetic, aprecierile criticii literare sunt defavorabile. Înăbușirea eroicei revoluții ungare (1956) de către trupele sovietice se repercutează în țara noastră

printr-o puternică teroare politico-ideologică. Numele lui Petre Stoica devine sinonimul apolitismului, decadentismului, lipsei de talent ș.a.m.d. Având în continuare parte de sprijinul moral acordat de curajosul Baconsky, precum și de cel al întregii echipe redacționale steliste angajate pe față împotriva proletcultismului, poetul depășește traumele provocate de hărțuielile presei „demascatoare“.

Spre sfârșitul anului 1957 are loc închegarea unui grup spiritual format din tineri care, mai toți, vor ajunge nume sonore în peisajul culturii române. Întâlnirile se desfășurau în cămăruța lui Grigore Hagiu (plasată în subsolul unui bloc de pe strada Pictor Stahi), la Petre Stoica într-o mansardă strâmtă (Gutenberg 16) sau în camera igrasioasă (Lemaître) deținută de Nicolae Breban. Paralel erau frecventate localurile ieftine, alcoolul înaripând visele de mărire. În afara celor menționați ca „amfitrioni“, la colocviile îndeobște nocturne participau Nichita Stănescu, Matei Călinescu, Modest Morariu, Mircea Ivănescu, Vasile Gorduz, Cezar Baltag, Eugen Mihăescu, sporadic Lucian Pintilie, Fănuș Neagu și Florin Mugur.

În 1958, Petre Stoica este transferat la Editura pentru Literatură Universală, ce ia locul desființatei Cartea Rusă. Noptile desfășurate în interminabile dezbateri poetice, deambulările prin parcuri, ca și aventurile nevinovate trăite cu Nichita Stănescu (împărțeau același pat), dublate de mizerie materială (era căsătorit și avea un copil), îl pun pe poet în situația de a face față anevoie cerințelor impuse corectorului de carte. Se bucură, totuși, de o anumită înțelegere, situație curmată însă de noul său șef, fost milițian. Pe neașteptate este numit redactor la proaspăt întemeiata revistă *Secolul 20*. Momentul schimbă cursul unui destin ce părea înscris pe panta umilirilor. Începând din ianuarie 1963 până în august 1972, preocuparea sa de căpătâi o constituie popularizarea literaturii de expresie germană, oferind cititorilor texte traduse din operele „proscrișilor“ (ca bunăoară Franz Kafka) sau ale unor personalități de marcă puțin sau deloc cunoscute în țară (Paul Celan, Ingeborg Bachmann, Johannes Bobrowski, Hans Magnus

Enzensberger ș.a.). Petre Stoica se bucură de aprecierile redactorului șef Mihnea Gheorghiu și, îndeosebi, de cele ale succesorului acestuia, Dan Hăulică. Propunerea de a fi avansat redactor șef adjunct se izbește de refuzul lui Zaharia Stancu (președintele Uniunii Scriitorilor) pe motiv că nu face parte din rândurile P.C.R.

În anul 1964, printre numeroșii străini care vizitează redacția *Secolului 20* se numără eseistul și animatorul cultural Dr. Wolfgang Kraus, directorul lui *Österreichische Gesellschaft für Literatur*. Plăcut impresionat de cele văzute și auzite, oaspetele îi oferă lui Petre Stoica posibilitatea unei călătorii de documentare în Austria. Trecând peste piedici specifice vremii, împreună cu Baconsky și Nina Cassian, ajunge în 1965 la Viena. Are șansa unică de a lua contact direct cu personalități scriitoricești de prim rang: Heimito von Doderer, Christine Busta, Franz Csokor, Robert Jungk, Alexander Lernet Holenia, Gerhard Frisch, Herbert Zand, precum și cu figuri literare în curs de afirmare: Ernst Jandl, Friederike Mayröcker, Peter Handke, Konrad Bayer și Alfred Kolleritsch. În zilele sejurului vienez pune bazele unei mari prietenii, de durată deceniilor, cu tânărul student Max Demeter Peyfuss, azi reputat profesor universitar.

În 1968 i se împlinește visul de a-l întâlni pe Ernst Jünger, considerat de exegeți ultimul clasic al literaturii universale. Evenimentul petrecut la reședința acestuia de la Wielflingen își găsește ecoul în jurnalul jüngerian *Siebzig verweht* (vol. I).

În anul 1975 obține bursa DAAD din Berlinul de Vest (au mai beneficiat de ea Marin Sorescu, A. E. Baconsky, Ana Blandiana, Ștefan Bănuțescu, Mircea Dinescu, Ștefan Aug. Doinaș).

De-a lungul timpului, Petre Stoica participă la numeroase festivaluri internaționale de poezie, congrese și colocvii pe teme literare și socio-politice (Frankfurt pe Main, Sonnenberg, Berlinul de Vest, Lindau, Mannheim, Marburg, Viena, Graz, Lindabrunn, Belgrad, Zagreb, Bled, Budapesta, Rotterdam, Moscova, Sofia etc.).

După Revoluția din decembrie 1989 este ales în Consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor din România și ia parte la constituirea PEN-clubului, secția română. În 1991 asistă, în calitate de

delegat, la lucrările Congresului mondial PEN-Club desfășurate în capitala Austriei. Este membru fondator al Alianței Civice.

O dată cu dispariția dictaturii comuniste, poetul îmbrățișează gazetăria, orientându-se spre publicații neechivocate democratice. Semnătura îi apare frecvent în coloanele ziarului *Dreptatea*. Întemeiază *Dreptatea literară*, cooptându-i pe Gheorghe Grigurcu și Barbu Cioculescu. În 1991 este investit redactor șef al săptămânalului *Epoca*, fiind apoi transferat, cu aceeași funcție, la amintitul cotidian.

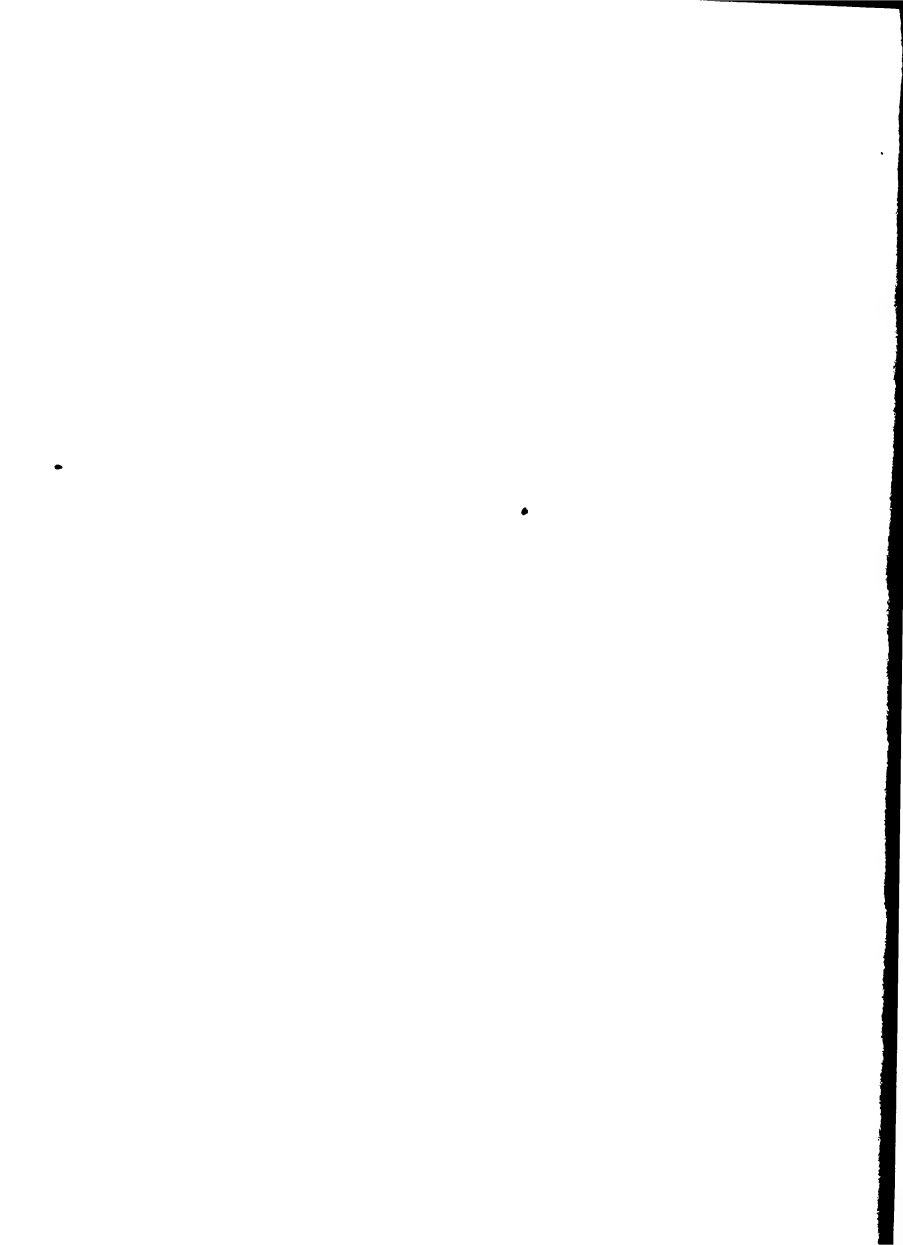
În mai 1995 părăsește definitiv Capitala (unde îi rămân mormintele părinților, ale primei sale soții și ale atâtor și atâtor prieteni dispăruți timpuriu), întemeind în orașelul Jimbolia, județul Timiș, „Fundatia culturală româno-germană“ care îi poartă numele.

I-au apărut următoarele cărți: **I. Versuri:** *Poeme*, București, 1957; *Pietre kilometrice*, București, 1963; *Miracole*, București, 1966; *Alte poeme*, București, 1968; *Arheologie blândă*, București, 1968; *Melancolii inocente*, București, 1969; *Orologiul*, volum selectiv, București, 1970; *O casetă cu șerpi*, București, 1970; *Kutja za zmijama*, traducere de Adam Puslojić, Hrușevaț, 1971; *Bunica se așează în fotoliu*, București, 1971; *Sufletul obiectelor*, București, 1972; *Trecătorul de demult*, București, 1975; *Iepuri și anotimpuri*, București, 1976; *Und nirgends ein Schiff aus Attika*, traducere de Okar Pastior, Berlinul de Vest, 1977; *O nuntă de cenușă*, București, 1977; *Nyulak és évszakok*, traducere de Bogdán László, București, 1978; *Un potop de simpatii*, București, 1978; *Copleșit de glorie*, București, 1980; *Prognoză meteorologică*, București, 1981; *Întrebare retorică*, Cluj, 1983; *Numai dulceața porumbelor*, București, 1985; *Suvenir*, colecția „Cele mai frumoase poezii“, București, 1986; *Tango și alte poeme*, București, 1990; *Piața Tien-An-Men II*, București, 1991; *Visul vine pe scara de serviciu*, București, 1992; *Manevrele de toamnă*, București, 1996. **II. Memorialistică și publicistică:** *Amintirile unui fost corector*, București, 1982; *Caligrafii și culori*, București, 1984. **III. Antologii de lirică românească:** *Efigiile naturii*, în colaborare cu Mircea Tomuș, București, 1971; *Orașul furnicar*, București, 1982; *Fluturi*,

păsări, cai..., București, 1983. **IV. Traduceri și antologii din lirica universală:** Georg Trakl, *59 poeme*, București, 1967; *Poezia germană modernă*, București, 1967; *Poeți islandezi, finlandezi și suedezi*, în *Poezia nordică*, București, 1968; *Poezia austriacă modernă*, în colaborare cu Maria Banuș, București, 1970; *Poeți ai expresionismului*, București, 1971; Ernst Toller, *Omul și masele*, București, 1972; Yvan Goll, *Noul Orfeu*, București, 1972; Georg Trakl, *Ruh und Schweigen*, București, 1972; Johannes Bobrowski, *Poeme*, București, 1974; Ernst Stadler, *Cuvântare solemnă*, București, 1975; *Cântece africane*, București, 1975; *Roza vânturilor*, București, 1977; Nikolaus Berwanger, *Trăiesc printre rânduri*, București, 1981; Georg Trakl, *Tânguirea mierlei*, Timișoara, 1981.

Pe lângă volumele menționate, versurile lui Petre Stoica au apărut traduse în publicații și antologii din Italia, R.F. Germania, Franța, Austria, Spania, S.U.A., Canada, Iugoslavia, Ungaria, Grecia, Olanda, Suedia, Norvegia, Cehoslovacia, U.R.S.S., Polonia, Bulgaria, Uruguay, Peru, Chile, Mexic, Cuba și Argentina.

A primit următoarele distincții literare: Diploma de Laureat al Primului Festival George Bacovia, Bacău (1971), Premiul Asociației Scriitorilor din București (1971), Premiul Asociației Scriitorilor din București (1974), Premiul Uniunii Scriitorilor (1976), Premiul Uniunii Scriitorilor (1980), Premiul Asociației Scriitorilor din Sibiu (1985), Premiul Uniunii Scriitorilor (1991), Premiul „Serile de poezie Vânători”, Piatra Neamț (1992), Premiul Național de Poezie „Mihai Eminescu”, Botoșani (1994), Marele Premiu „Ion Vinea” pentru poezie (1996), Premiul Uniunii Scriitorilor, filiala Timișoara (1996).

PIETRE KILOMETRICE

(1963)

OFELIA

Tufele murelor
îndoliază malul pustiu,
floarea-soarelui se pleacă peste chipul tău, Ofelia.
Linița te-a îmbrăcat în strai de mireasă,
știuca ți-a rupt sfârcul sânului drept
și racii te urmează în alai de nuntă.
Flautele papurei
cântă încă un recviem.
Pasărea din cuibul de sus
nu știe nimic.
Copiii aruncau cu pietre în apă.

VECHI TÂRG ÎN BANAT

Lui Cornel Ungureanu.

Ah, cai furtunoși sau resemnați, cai de plug
mângâiați pe bot, căutați pe-ndelete la dinți,
cai goniți în cerc să se vadă dacă nu sunt bolnavi,
și armăsarul ridicat în două picioare subțiri

arătându-și pântecul argintiu cu pale de foc —
și nebunul lălăia pipăind nevăzute obiecte,
copilul plângea îngrozit, uneori asculta
melodia flașnetei, monotonă ca zilele verii
sortite să nu mai revină vreodată —
ah, și planetele papagalului care făgăduiau tuturor
căsătorii fericite, averi și viață eternă
iar la cortul circulului piticul cățarat pe butoi
chema să admiri minunea minunilor: femeia cu barbă...
Strălucirea paielor lipite de haine! Strălucirea
păpușii de turtă dulce culcată pe braț —
și chipul îmi fuge ca mercurul pe-oglanda
păpușii turtite... Și trompetele lungi de carton
anunțând căderea îngerilor în visele noastre
de copii purtați de vârtejul călușeilor triști.
Nebunul binecuvânta îndrăgostiții fotografiați
lângă peisajul cu aeroplan și palmieri violeți,
orbul cânta la vioară un imn lui Dumnezeu
și încet cobora într-un râu nevăzut. Sprijinit
peste vise, bătrânul blajin ca un patriarh
vindea lipitori și rădăcini de lecuit nenumărabile boli,
nebunul ridica boabele porumbului strivite în praf
semănându-le-n ogoare pe cari numai el le știa.
Mugetul taurului gonind cutremura o clipită pe cei
ce-nfulecau grăbiți și beau cu fața spre nori,
ce fumau vorbind despre afaceri și dragoste —
sau blestemau și râdeau și cântau
în zornăitul monedelor aruncate
prin fum, pe tejghea...

MIRACOLE

(1966)

MOMENT DIN COPILĂRIE

Lui Daniel Vighi.

Mânjiți pe obraji cu boabe de bozii
ne cățărăm pe grilajul ruginit
de unde privim
sărbătoarea din curte —

pe masa așezată printre dalii înalte
paharele și sticlele cu dop de cocean
înconjură gramofonul pictat
cu amorași zburând peste cai,

și discul se răsuțește repede repede

în aerul toamnei plutesc funigei,
porumbeii venind și plecând
sunt explozii albastre,

din pâlnia de foc a gramofonului
cresc povești despre valurile Dunării
și nouă acum ni se pare
că oamenii din curte sunt nemuritori
fără să știm că sumedenii de gânduri
cu pietre ascuțite
le bat într-una în tâmple:

*cineva se gândește la soția bolnavă din pat
cineva se gândește la inundația de anul trecut
cineva se gândește la viile distruse de filoxeră*

și discul se răsuțește repede repede

aerul e plin cu pleavă, cu viespii
ce coboară și sug din perele strivite în prag
și cad apoi în apa verzuie din jgheab

și discul se răsuțește repede repede

iar noi privim fermecați;
când pași se aud venind către noi
fugim și ne ascundem în șanț,
ne spunem că odată și noi vom fi mari
și atunci vom cumpăra gramofone cu pâlnie de aur
să ascultăm cât vrem
povești fără seamăn...

AMINTINDU-MI O DUMINICĂ

Sori lichizi despică obloanele închise.
Demult e totul încremenit —
numai lava furnicilor crește nebună
și din când în când de pe zid
se desprinde var scorojit,

umbrele atârână
ca limbile vitelor însetate pe câmp.

Prin alei împodobite cu prăfuit cimișir
femei cu picioarele umflate
merg la cimitir
să le vorbească în șoapte trandafirilor vii.

La un semn de nimeni bănuir
focul fanfarei izbucnește în piața cu monument,
bătrânii rămân nemișcați
sub duzii cu frunze de hârtie
unde joacă pe boabe de fasole șeptici.

Noi, copiii, prin nori alcătuiți din pucioasă
pe călușei cu vopseaua decolorată
călătorim visători înspre cer —
aripile fragile ni se rup
și nu ajungem mai sus de salcâmi;

o dată cu valsurile înserării domoale
notarul cu pantaloni albi și canotieră
vine să împuște o gazelă din metal ruginit
și foarte mândru
pleacă să doboare popice.

Factorul poștal împarte scrisori de pe front —
ne adunăm speriați în jurul său,
nici nu simțim
cum luna ne așează pe față
o altă față,

și din orologiul bisericii
ca dintr-un cearcăn al timpului mort
tâșnește o buhă diamantină
care plânge zburând deasupra satului
cu plapuma stelelor trasă pe cap.

O SEARĂ APROAPE UITATĂ

Orologiul cucului cade în lacul verde
și ultimul sunet de argint se pierde
prin amurgul ce varsă iod
pe rănilile zilei, ascunse.

Pe șoseaua națională, chiar lângă pod,
se clatină carul cu trifoi
deasupra căruia cineva ascuns în praf
își povestește viața cântând.

Piere nuanța suavă a cerului.

În tăcerea așternută repede
mamele pleacă la prăvălie să cumpere
drojdie, câteva picături din petrolul
prelins de pe gura războiului.

Trist, învăț pentru admitere
în gimnaziul cu patru clase
și adorm zărind în somn agitat
dans de siluete curioase.

Totuși, în restaurant rămâne ziuă:

se discută prețul cerealelor,
prăbușit în el, bețivul satului
își închipuie că el este
vânătorul tirolez cu mustața răsucită
din tabloul cafeniu atârnat de perete,
farmacistul își arată priceperea la biliard —
în pauze scurte soarbe lichior
și-i întreabă pe cei din jur
dacă mai știu ce se întâmplă pe front.

Printre norii de tuș negru
luna este un felinar de dovleac,

sub raze palide, casele
se scufundă-n pământ —
așa i se pare și văcarului
care intră melancolic în sat.

ÎNAINTEA NINSORII

Heliadele s-au culcat la rădăcinile pomilor,
vântul trandafiriu așează ouă de ghiață
printre tufele mici de mahonia,
dinspre fierărie crește mirosul copitelor arse
în timp ce peste olanele brumării
păstăile roșcovilor sălbateci
răsună ca niște cutii de conserve,

macină macină morile,

tata iese în coridorul cu peisaje elvețiene
gândindu-se la succesele și insuccesele mele,
sub funia întinsă cămășile atârnă țepene —
brusc își ridică brațele de paiată,
și dintr-o curte îndepărtată se aude
glasul de moarte al fierăstrăului,

din bucătărie țâșnesc aburii mâncării
chemându-ne lângă masa înconjurată
cu aura veseliei de iarnă,

dar elevii patinează încontinuu pe lac,
își sărbătoresc fericirea vârstei dansând
și dacă vor, pot să atingă cerul cu palmele
pline de ghiocei spumoși,

întunericul coboară foarte repede —
când ciorile părăsesc grădina adormită;
ca un rinocer trece locomotiva prin preajma pădurii,
poate mai vin ecouri peste marele câmp
iar îngerii cântă din flaute subțiri de argint.

ÎN CURTE

Pe fundalul alb și albastru-deschis
fânarele prinse de grindă
sunt înconjugate cu cercuri de vis;

zorii se strecoară tiptil prin grădină —
asemenea demonilor umbrele fug
subțiate-n lumină.

Călătorii în drum spre oraș
privesc la falnicele coloane de fum
ce cresc dedesubtul cazanului
salutând începutul de zi.

Pe masa adusă-n șopron
se află sare, cimbru, cuțite fierbinți,
vântul își oprește motoarele
și ninsoarea crește monoton monoton
pe degete, pe scurtele noi de molton.

Pretutindeni în curte sunt urme de pași
îndreptați spre fântână, spre uși
iar sângele scurs pe zăpadă
este o flacără ținută deodată
în cuie de ghiață.

Tata e-un zeu
cu barba lucind de grăsime.

Cuibărite sub streșini
vrăbiile visează gămălii de mohor.

Ușor
din orele bucuriei picură miere
și ochii contemplă-n tăcere
carnea roză a porcului atârnat
de două cârlige sub dud.

În mijlocul zilei
când alte zgomote se aud
soarele despică norii molateci
risipind peste curte
făinișuri de aur...

BALADĂ

Alaiul iese din curtea bisericii
invitații calcă în vesel tact

Nașul mare dirijează traseul culorilor
și satul se umple de parfum

Copiii se cațără pe garduri
toate ferestrele acum se deschid
până și mama oprindu-și andrelele
admiră momentul festiv

Mirele pășește athletic
din pălăria sa neagră privește un vultur
Mireasa e timidă ca un porumbel
sânii îi sunt împodobiiți cu zambile
și-n jurul frunții i se rotește lent
aura cununii de mirt

Îndărătul nuntașilor cu luciri de staniol în priviri
neîntrerupt clarinetul și patru viori
silabisesc suspine dulci

Alaiul se îndepărtează
pleacă să planteze o mlădiță de bucurii
din care vor crește crengile vieții cu copii
acoperite cu multe frunze pline de sevă bogată
și apoi vor mai crește și câteva fructe
pentru gura pământului

Dar acum să danseze
sub norii ce-s tufe de roze cu aripi de serafim

CÂNDVA, ÎN IULIE

Arșița topește piatra, zăvoarele,
plantele grădinii
se despletesc în fâșii de pergament.

Chemați de un vaier prelung
ieșim din camere ce au în ferestre
crengi cu frunze de nuc,

tace și mașina de cusut.

În mijlocul drumului
apare convoiul funebru:

A murit un om destul de bătrân;
se spune c-a suferit de rac,
patru bărbați îl poartă pe nășălie,
nepoții leagă o cunună cu panglică roză;

și el a fost un truditor al pământului,
ploaia îl găsea întotdeauna pe câmp
s-adune ultimul strop al belșugului;
uneori dansa la botezuri și nunți
și-n fața paharului spunea tuturor
că a făcut armata la Viena
și că în Prater
umbla ca-n ogradă la el —

încă de copil
a învățat legea strămoșilor dreaptă
și n-a rămas dator decât Domnului.

Convoiul lasă în urmă
miros de ceară, de busuioc, de tămâie,
sub oțetarii cu frunze roase
femeile stau cu pumnul la gură,
și-n momentul în care mă întreb dacă și eu voi muri
mașina Singer de cusut
începe iarăși să cânte.

Cârdul găștelor se înalță în zbor,
găinile fug într-un șanț cu urzici...
Praful negru formează un nor...
Trec hipopotami și pe-aici?

De după cotitura cu plopi
apare automobilul Ford
gâfâind ca un plămân de ciclop;
are clacson de cauciuc și spițe la roți.

Stau tolăniți pe băncile moi
trei domni eleganți cu bretele;
între buze plimbă țigări de foi
ce aruncă sclipăt de stele.

Automobilul oprește înaintea primăriei,
speriați, guarzii fug afară,
plutonierul de jandarmi
salută în poziție reglementară.

Au venit pentru alegeri?
Sunt cumva deputați?

Seara, la fântâna arteziană
se spune că domnii din automobil
au venit să cumpere plante medicinale
și porci pentru export.

REȘEDINȚĂ DE PLASĂ

I

Bariera se ridică agale,
cărute cu păsări, cu fructe, cu mac
intră în orașul mic, salutate
de cocoșul cu trâmbița spartă.

Huruie storuri de case bogate
și mâini dolofane așează-n ferestre
plăpumi azurii peste care
cresc norii pernelor albe.

Frizerii stau în stradă, plictisiți
încă înainte de începerea zilei,
ar spune ceva dar preferă
să privească amorașii de piatră.

Cărutele cântă din osii uscate
și ajung în piața cu bidoane de lapte,
altele caută judecătoria de ocol
unde țăranii coboară
și intră în curte cu biciul în mână.

Lângă monumentul cu vultur
apar funcționarii lins pieptănați,
dispar în misterioasele coridoare
împodobite cu genți și avize.

Soarele îneacă podoaba vitrinelor,
de ani fără număr
ciorchinii roșcovelor atârnă blajin
printre perii și funii de cânepă.

În fânul căruței e așezat un sicriu,
o femeie a cumpărat lumânări pentru nuntă

și strânge în palma crăpată
batista cu bani.

Din ceasul preturii cad smălțuri crăpate.
Aerul e dulce, de candel,
bătrânul fotograf s-a prăbușit pe ziar
și vorbește vorbește în somn.

În cârciumă negustorii încheie contracte,
cineva țipă fantastic, răstoarnă o masă
și sparge sticla cu vin.

Avocații mai aleagă în hainele lor de lustrin
decolorate de soare,

frizerii orbesc în oglinda pătată de muște.

Golite, căruțele pleacă spre câmpuri,
of, orașul mic rămâne în urmă
cu turnul pompierilor din care
nu se zăresc niciodată măruntele focuri
zilnic izbucnite aici.

REȘEDINȚĂ DE PLASĂ

II

Din norul serii, zmeuriu,
cad porumbei întorși de pe câmp;
umbrele mănâncă repede
afișele cu anunțuri de târg.

Servitoarele târăsc spre casă
copii cu bucle de îngerii.
Viorile subțiri din chioșc
iontonează Tango notturno.

Tac valțurile morii țărănești,
lângă fabrica de cărămidă
salariați cu șepci cadrilate
intră în camere mici.

Soția primarului privește
circul ambulant care trece
cu pitici, cu umbrele, cu tobe
și o maimuță închisă în ladă.

Funcționarii cu mustăți de catran
vin în parc să consume
covrigi cu chimen, să asculte
melodiile sublime din chioșc.

Nebunul înconjură fiecare pom,
oprit pe podul de lemn
vede capul Ofeliei plutind
ca nufărul pe apa murdară.

Pudră, țânțari, transpirație,
vârtej de valsuri răcoroase;

directorul băncii spune glume,
râsul său înghite luna
și obosite, soțiile funcționarilor
scot fluturi din bere.

VINE CIRCUL

Vine circul Vine
pe roți albastre și roșii
pe roți de frunze și fum

Pe case din scânduri cenușii pe nave
 înaintând prin valuri de praf
cercul se îndreaptă spre orașelul nostru tihnit
 aduce o lume de vise încuiate în lăzile
cu inele cu greutate și cuțite

Vin pentru serile iluminate cu lămpi de carbid
orchestra cu alămuri va cânta puțin răgușit
marșuri bavareze arii de operă
și cineva imitându-l pe Chaplin
schimonosit ca în fața morții
va săruta pe covorul de rumeguș
aripile artei sale căzute

Vine circul
din casele pe roți prin hublourile cu flori de mătase
iese fumul bucătăriei
care murdărește aurul toamnei din pădure
printre poneii obosiți aleargă câinii flămânzi —
prietenii artiștilor flămânzi

Iată-i intră în orașelul nostru credincios
— aici unde oamenii spun că artiștii sunt derbedei
aici unde o fată care s-a dăruit iubitului
 a fost alungată cu pietre —
intră pe străzile atât de curate
melancolica maimuță îi salută pe toți trecătorii

O femeie la fel de frumoasă ca Greta Garbo
— femeia cercului —
se dă cu roșu pe față
și duce trompeta spartă la buze
vestindu-i pe oamenii orașelului nostru
că mâine seară
îngerii și diavolii vor dansa pe pământ

La marginea orașelului nostru cinstit
e coborâtă ancora artei

DE PE VREMEA FILMULUI MUT

Așteptăm gâtuiți de emoție.
În sală e miros de tutun și carbid.
Lovim puternic din palme; deodată
lumina se stinge și ușile se închid.

Pe pânza ca o batistă uriașă de doliu
apar maimuțe, lei, rinoceri,
admirăm piramidele grave
și faraonii dezgropați din tăceri.

După pauza de zece minute
vasul Titanic se scufundă-n ocean
în timp ce orchestra adunată pe punte
suflă din alămuri cu mare elan.

Ni se arată și războiul cu burii,
vedem explozii, arme, râuri de sânge.

Ca fitilul aprins trece suspinul prin sală,
lângă tata cineva plânge.

Ieșim cu felinarele în stradă,
lacrimi ne curg întruna pe față.
Nimeni nu vorbește pe drum.
Florile salcâmului sunt stele de gheață.

PROFESORII DE GIMNAZIU

Ei s-au retras în cimitirul
cu îngeri cu bronz înverzit;
azi memoria mea
îi ridică din morminte
redându-le siluetele vechi:

Vara, pe străzile orașului mic...
Sunt îmbrăcați în haine sobre
lucind de atâta și atâta călcat,
la gâtul lor mereu transpirat
atârnă lavalierele
ca niște păsări căzute în praf...

O, iată-i acasă, martiri ai chinului zilnic,
în camere cu umbre mucegăite
tușesc ușor, vorbesc fără sens,
taie lemne în curte
sau tac lângă soțiile
legate la frunte din pricina
migrenelor fără sfârșit:
lefuri mici, fetele nici azi măritate...

Spre seară, cu învierea zorelelor
ei tresar și ies în strada răcorită
intrând în cazinoul suav tapetat.
Acolo așează ceasul pe masa de marmoră
— de fapt ce timp să măsoare? —
comandă o turcească, frunzăresc „Universul“
și-n clipa aleasă în urmă cu două decenii
încep să discute la flacăra focului scăzut
despre Napoleon și amantele sale.

O, viața lor
citită în oglinda restului de cafea
presărat cu scrum de țigară:
misterioase litere spun
o poveste nespus de amară.

În drum spre căminele strâmte
trecătorii îi salută cu teamă ascunsă,
domnii profesori își ridică meloanele grele de praf
și le răspund cu zâmbet prietenos
căci ei, îmbătrâniți înaintea de timp
nu mai au energia să fie prea răi...

O GARĂ

Brusc mor greierii aparatului Morse

a trecut și ultimul tren personal
în urmă a rămas o tristețe
de iască de ceară de păcură

la etajul enigmatic în geam
mușcatele cu ochi mărunți de mărgean
pândesc un nou eveniment:

pe cărare vine bicicleta factorului poștal
aduce hârtii cu semne de moarte
și fruntea șefului de gară
tresare din somn milenar

sub pulberi fine
cu brațele deschise ca aripile albatroșilor
fetele hingherului aleargă pe șine
ele își pierd echilibrul
și cad într-un hău nevăzut

treptat-treptat pe cer crepuscular
apar bărci roșii în cari
cască lei cu boturi de foc

lei îi înghit pe șeful de gară
care se gândește la o partidă de pocher
sau își amintește ceaiul de mentă
din seara precedentă

la etajul enigmatic
unde plâng mușcate cu ochi de mărgean
degetele unei zâne
sărută clape dulci de pian

ALTE POEME

(1968)

ALBUMUL CU FOTOGRAFII

Surâs de fată cu umeri
de zeiță ieșită noaptea din apă,
nasturi mari de sidef, rochie
de mireasă,

un bătlan împăiat,

„Asociația popicarilor din Banat“,

petreceri, discul Columbia
cu ultimul tango argentinian
anno Domnini 1930,

și unchiul (funcționar la oraș)
cu ac luminos la cravată
și canotieră dată
indiscret către ceafă,

sicriul așezat pe masă,
mâini încrucișate pe piept,
și eu c-un cal de turtă dulce
— primul meu Pegas —

o, nepoții nepoții

și șoarecii pândind aceste foi
aceste frunze de toamnă
plutind cu blândețe
peste focul timpului.

SLOW-FOX

Strugurii atârnav
ca liliicii de grindă.
Fluturii căutau disperați
paradisul din preajma
lămpilor mari Petromax.

Transpirați, dansatorii
se scufundau în fluviul de junglă
al melodiilor. „Domnișoară,
inima mea vă aparține.“

Șerpi-boia de hârtie viu colorată
încolăceau regina balului
delicată ca o petală de mac.

De-a lungul pereților
mamele grijulii
păreau pinguini pe banchiză.

Într-un colț, cu pușca Mannlicher
strânsă bine între genunchi
jandarmul cu mustăți răsucite
visa cum umblă prin pădure
după flori și ciuperci.

Aplauze, țiște: — o tombolă
cu bucurii de carton
sub nori de odecolon.

(Era o sală-acvariu cu ape de fum,
pluteau în ea
siluete fără contur,

era ceva
între toamnă și iarnă. Amin.)

ÎNTR-UN SERTAR

Pâlpâie molli
cuminți, răbdătoare.

Din fotografia iodată
cavaleristul cu grad de caporal
privește melancolic
spre satul natal.

Cambii, foi de vite, chitanțe
de la „S.A.
de asigurări Transsylvania“.

Pălăria mea tiroleză.

În noaptea de-aici
s-a stins și ochiul
penei de păun.

Praf de tutun
pe imaginea taurului comunal
premiat demult.

În calendarul pe o sută de ani
ceara și petele creionului chimic
au stricat înțelesul
scurgerii vremii.

Îngerul de gips, adus de la târg
păzește deasupra
acestui mormânt.

CALENDARUL ÎNGĂLBENIT

Previziunea timpului:
ploaie soare lapoviță,
apicultură, programul
vânatului: prepelițe, iepuri — vulpea
tot anul,

Lindbergh (zborul peste ocean)

zilele postului mare,

istorioare de șoptit la gura sobei
și pilde de bună-cuviință
— per aspera ad astra —

și iarăși previziunea timpului

și totuși, bunica a murit.

MOMENT ROMANTIC

Era o zi senină de vară, când menta
colorează în verde lumina,
iar ei erau cu toții veseli,
erau puțin înroșiți de vin și emoție
(îmi amintesc: erau cu toții ușor amețiți),
au ieși împreună în curte,
pe gard au pus un covor (să nu-i vadă
moartea ascunsă în ochii vecinului!)
și fotograful i-a așezat după un fel consacrat
(bunicul, de-abia sosit din America
desigur, în mijloc, pe scaunul nou!). Și-apoi
fotograful a bătut din palme iar ei au zâmbit,
aparatură Agfa a țâcănit discret
și cu toții au răsuflat ușurați

și au spus:

„O, azi e-o zi minunată, să bem mai departe“
și au râs și-au cântat

*(Îți mai aduci aminte doamnă
și în fânul de curând cosit),*

au cântat și deodată, spre seară,
cerul s-a umplut de nori și de fulgere
și a coborât o ploaie torențială
și inundația i-a înghițit pe toți...

ARHEOLOGIE BLÂNDĂ

(1968)

ȘOPRON

Lui Radu Cârneai.

Copilul intră speriat,
tărâmul fantomelor rămâne afară:
în inimi și-n iadul fântânii, în alunii întunecoși
dindărătul grădinii,

aici e-o împăcare caldă, un cântec
cu glas de rumeguș, o bucurie naivă,

brusc se face lumină de rai,
rândunica țâșnește frumos de sub grindă
și se duce la Dumnezeu ca să-i spună
un psalm de argint,

aici sunt inelele și literele de metal
pentru hamurile uscate ca șerpii de pe drumurile verii,
sunt clopoței — sufletul lunii decembrie, sunt
potcoavele rupte, care par niște inimi ciobite,
sunt o mie de obiecte rămase de la străbunici —
oare mai pot folosi la ceva?

Aici e felinarul orbit de treizeci de ani,
e presa pentru storsul strugurilor —
așteaptă să se umple fagurii toamnei,
atunci din jghiabul ei va curge mustul, ofrandă

pentru sfântul Dionisos
care hoinărește din sat în sat și discută cu țăranii prin cârciumi,
aici e coasa și grebla, sunt toate uneltele
pentru răstignitul porcilor, iarna,
într-un colț picotește roata de tors a bunicii —
este o lume care moare într-un anotimp
și reînvie în alt anotimp
ca până la urmă să nu mai reînvie niciodată.

Aici, ziua veghează rândunica,
noaptea veghează luna care-și vâă craniul palid
pe fereștriuca de sus.

Aici, sub prag
este îngropată inima mea de copil.

DIN COPILĂRIE

De pe crengi curg fire subțiri de staniol

Bunica răsfoiește calendarul nou
citește că la anul nu vor fi șoareci pe câmp
și ne spune că un frig atât de mare
nu s-a mai pomenit din veacul trecut

„Doamne dă-ne sănătate și belșug
Doamne iartă-i pe păcătoși“

Vrăbiile dansează mecanic pe bălegar
din grajd izbucnesc întruna comete de aburi
și caii nechează la fel ca în basm

Roata fântânii cântă bucuria teama speranța

Mama îndeasă paie multe-n cuptor
ca să fie cald pentru seara Crăciunului
da în cameră e miros de brad luminos
nucile aurite sunt nasturi de pe hainele îngerilor
câte sclipiri duioase o, și câte lumânări colorate
iar merele au crescut în poienile raiului
așa ne spune bunica — ea le știe pe toate

Roata fântânii cântă bucuria teama speranța

Căinii vecinului latră și deodată
din întunecimi de grădină
ies irozi cu tiare albastre galbene roșii
vocile cad peste moarte cu săbii groase de lemn
vocile careucid balauri ascunși
poate chiar în sufletele noastre

Și nouă ni se face milă
de pruncul din staulul pe care îl poartă pe străzi
prin frigul cum nu s-a mai pomenit din veacul trecut

„Doamne dă-ne sănătate și belșug
Doamne iartă-i pe păcătoși“

Roata fântânii cântă bucuria teama speranța

Bat clopote undeva în pământ

VECINUL NOSTRU

Vecinul nostru, rudă îndepărtată a mamei,
a fost marinar la Pola.

Răsucindu-și mustățile îngălbenite de tutun
se laudă c-a stat pe catarg printre păsări,
că a făcut în Marea Adriatică baie —
toate fetele din portul vestit îl iubeau
doar pe el, bărbatul înalt, bărbatul spătos...
Despre orice s-ar vorbi la marginea șanțului
el amintește: „Să știți, am fost marinar“...
Celor ce râd socotindu-l bătrân mincinos
le arată pieptul cu pești și colaci de salvare
acoperite cu litere strâmbe: Pola — 1906.
Trec zile și trec anotimpuri să lase
urmele altor vremi. Tot mai des
îl aud pe vecinul nostru spunând trecătorilor:
— Să știți, am fost marinar...

FRIZERUL

Pornea dis-de-dimineată cu lădița sub braț,
ciocănea discret în geam până când auzea
o tuse ușoară, un răspuns mormăit...
Povestea ce s-a întâmplat peste noapte în sat,
afla cine se duce la târg să cumpere cai,
cine se căsătorește curând, cine s-a spânzurat.
Era calendar; știa prețul porumbului nou;
nimeni nu punea ventuze mai bine ca el!
Cu pământul ca o crizantemă-nfoiată
arăta un punct în aer — și vorbea, și vorbea...
Mie îmi plăcea când pulveriza odecolon.
Acoperit de zăpadă și ploaie, tras între umeri
alerga cu lădița din casă în casă...

De sărbători felicita familia întreagă,
deseori era poftit să rămână la masă.
Duminica după-amiaza îmbrăcat în haine negre
juca popice sau farbel cu cărți ungurești,
mândru cerceta pe fiecare în parte: — Da, eu v-am făcut
frumoși, cu briciul și cu priceperea mea!
Afla el primul noutățile în sat.
Nimeni nu s-a supărat vreodată pe el —
pe toți i-a făcut pentru o zi două frumoși,
tuturor le-a spus taine la ureche
dimineata, aplecat peste capete somnoroase
cu briciul ascuțit și lucios...

EVOCARE

Tocilarul intră în sat
însoțit de convoiul frunzelor,
împinge căruciorul de parcă
își taie mormântul în piatră.
Vântul îi deschide porțile grele
și fără să vadă pe cineva
dă sfios bună-ziua.

Mâinile îi întind cuțite
de tăiat în liniște pâine, cuțite lungi
pentru spintecatul porcilor iarna,
îi întind și foarfeci pentru vâlul cald
al miresei, pentru scutece, pentru giulgiul
de pus pe-o față-mpietrită.

Șuier de păsări sălbatice
zboară din roata sa...

Milostive mâini îi așază pe masă
pâine, o ceapă cu foi de zăpadă;
ochii i se topesc în cana cu lapte,
mestecă încet ca un soldat prizonier
și gândul îi crește spre culcușul de paie
în care i-ar place să stea
peste noapte.

E întrebat de unde vine
dar el nu știe —
nu e moartea cumva?

Tocilarul își șterge gura cu mâneca,
mulțumește femeilor blânde,
și iese în stradă căutând
indicatorul de drum.

Deasupra satului, luna
se răsucește, răsucește într-una
și stelele scapără
asemeni cuțitelor.

OAMENII ACOPERIȘELOR

Ei pășesc familiar în curți,
la uși deschise către soarele proaspăt
invocă numele păcii, și-n zorii Noului An

cu divine gesturi ne aruncă în piept
boabe de grâu ceruite și roșii,
aduc ramuri de aur din copacul fericirii
sădindu-le adânc lângă prag.

Cândva, îi priveam
minunându-mă de atâtea scule
purtate ostășește pe umeri, la șold.
Mi se părea că vin dintr-o țară de ceață,
mă întrebam dacă și ei mănâncă și dorm.
Atârnați întotdeauna de nori străvezii
coborau pe funii nevăzute în coșuri
gonind cu peria lor ca un arici supărat
duhurile funinginei, diavolii focului.
Mamele ne speriau arătându-ni-i
dar ele știau că oamenii aceștia tăcuți
sunt zeii casei.

Azi mă îndemn: Adu-le și lor un poem
în laptele lui să-și spele obrajii,
cu hârtia prefăcută în albă hlamidă
pornească mai departe pe străzile albe
veșnic să-și aducă aminte de tine
ei, ocrotitorii căminelor...

CEASUL DE LEMN

Lui Anghel Dumbrăveanu.

I

Lanțurile cu inele subțiri
întorceau pe scripeți timpul;
se întorceau pe scripeți

asemeni zăpezii
pe osia vântului.
Greutățile coborau
în umbra leagănului
prin duhul icoanei;
urcau ca o pereche
de corbi sătui.

II

O mână îi cobora greutate
(mâna
care rotunjește pântecul femeilor
și împarte anotimpurilor culori
să nu se încurce între ele);
alta le ridica încet:
mâna întotdeauna grăbită
să pună casei acoperiș,
să arunce semințe peste gurile pământului;
mâna care într-o zi ostenind
a-ncremenit ca o pasăre
căzută pe apă.

III

Ceas lipit de perete —
mască de clown
în nunta anilor...

Ochii săi orbi au văzut
flacăra trupurilor înlănțuite în pat,
obraji cocliți de lacrimi, monede
cu efigii de regi și împărați
numărate în palma tremurătoare;

ochii săi orbi i-au văzut
pe cei adunați la masă
cu fân în păr, după cosit,
cu făina toamnei pe umeri,
cu haine pătate de sângele
mieilor spintecați în șoproane.

...Au văzut zăbranic
întins pe oglindă.

IV

Iernile erau dușmănoase...
Triste erau poveștile
despre inima mortului
străpunsă c-un ac lung
să nu mai moară vitele.
Bețivul satului
visând bătălii la Piave
îngheța adormit în zăpadă.
Pisica venea din pod
răsturnând ceva pe scară
și talgerul ceasului
întretăia respirațiile, clătina
odaia, îngustă în el.

V

Arătătoarele
mergeau înainte, leagănul
a fost coborât din pod; copiii
au făcut primii lor pași,
au privit spre lume mirați,
și lumea era un ou de cristal

cu gălbenuș de miere,
au învățat să socotească
pe alune și degete,
să învețe cele zece porunci,
să salte sacii pe umeri,
să verse pe câmp sudoare acră,
și au plecat și ei
fără să mai închidă poarta —
timpul i-a acoperit cu flori,
i-a acoperit
cu răsuflarea caldă a vitelor,
cu sfânta zăpadă
a câmpului și-a pădurilor
uitându-i treptat.

VI

Arătătoarele
mergeau înainte — sigur
și fără întoarcere: ca stârcii
care pleacă știind
că vântul iernii
gonește din urmă
tauri aerieni
cu răsuflări —
de flăcări albe.

Alte clarinete cântau la botez,
alți miri se priveau în oglindă,
alte bocitoare cădeau pe morminte.

VII

Douăsprezece semne
arătate de la partea inimii.

revenind la partea inimii.
Douăsprezece strigăte
în alaiul nopții. Și unul
ca Iuda
dând sărutul pierzaniei.

VIII

Dacă arătătoarele
s-ar întoarce îndărăt
scripeții s-ar rupe
la capătul începutului,
lanțurile cu inele subțiri
ar spune
despre cei plecați în lume
să asude, să plângă, să cânte
pierind fără urme.

Ar spune despre locomotiva
cu clopotul și fumul coșului lung
venind spre oameni
ca un adevărat antihrist;

ar spune despre inundații și secetă
sau despre ani cu belșug nesperat,
ar spune despre nunți
purtate pe furtuna tarafelor;

ar spune despre serile
când familia adunată la masă
vorbea despre înaintașii plecați în America
și pildele hărniciei aduse de-acolo;

ar spune despre o zi senină
când zeppelinul a trecut deasupra satului

și lumea s-a speriat
crezând că vine război;

ar spune...
ar spune...
ar spune...

IX

Ceas pictat cu trandafiri,
ceas de lemn
acoperit cu praf...
Cuib al împietririi
în sânul timpului
ce lunecase prin tine
nepăsător...
Jucărie pentru copii...
Carii lucrează în tine
și ucid, ucid și mănâncă
gloria ta de martor
al trecerii
atâtor destine.

AN DE AN...

An de an s-au adunat aici —
pe vreme cu ploaie, pe vreme senină,
așa cum hotăra anotimpul ...

Cărări cu lalele, cu mentă
mă poartă împrejurul mormintelor

și văd caruselul timpului
împodobit cu nume și nume și vârste...

Sunt cu toții risipiți printre pomi.
Parcă dorm la umbra căruței
în amiază, după truda grea. Și totuși,
nu mai asudă, nu mai tușesc
în somn.

Dorm bunicii, mătușile, unchii.
Le împrăstie vântul numele, vârstele
amestecându-le cu alte nume și vârste
topite în negură.

MELANCOLII INOCENTE

(1969)

DE PROFUNDIS (I)

Vecinul cu cap de vulpe cântă la clarinet
în fața verandei cu mult portolac dansează pitici —

sunt clipe duioase nici nu simt
cum în gură mi se topește bomboana cu mentă
câinele îmi linge cu credință picioarele

citesc o carte groasă despre mesagerii morții
mă întrerupe bunica îmi aduce agrișe —
în grădină sunt șerpi și comori îngropate de turci
așa îmi spune bunica speriată

este o după-amiază sfântă și caldă
curând izbucnesc duhurile oțetarilor râioși
câinele îmi linge cu credință picioarele

funcționarii de la primărie
dorm cu muște roindu-le pe gură
și-n somn iscălesc cu cerneală violetă
propria lor avansare

hingherii târăsc un cal cu nările pline de lintiță
copiii trag cu praștia în corbii la pândă
și corbii se prefac în cenușă

plictisit frizerul se rade a doua oară
în aceeași zi apoi de unul singur joacă domino

spre seară fulgeră peste munții din cer
pitpalacul înnebunește-n trifoi trenul
aduce o fată studiază canto la conservator
sub pălăria largă zâmbește chipul Ledei
noaptele se anunță cu febră

vecinul cu cap de vulpe cântă la clarinet
beau răcoarea câmpului între două drumuri
ruginește Christul de tablă: spune-mi
pe care din ele mă pierd?

DE PROFUNDIS (II)

Mă culc de-abia când alții se scoală
veghez conclavul morților în grădină morții
sosesc din fântâni din ziduri din poduri vin
cu foșniri selenare și pleacă pe aripi de cocoși

ascult nechezatul calului zăvorât în pământ
e-o lungă înjunghiere în inimă
departe cineva respiră greu și adânc
eu însumi mă înăbuș acum

din eleșteul lunii curg în fereastră bancuri de pești
în otrava oglinzii din cameră
peștii plutesc cu burțile-n sus

aud grinzile sărind din încheieturile vechi
prin tavan cad lilioci
izbucnesc spre mine ca niște mici meteori
și pe muchia streășinei leagănul leagănă sprinten
copilul vecinului, mort

husarul pierit între Sava și Drina
coboară dintr-un portret în culori
îmi pune mâna pe umăr și mă roagă șoptit
să-i dau o bucată de pâine:
nu a mâncat de cincizeci de ani!

se înfiripă zgomote care de-abia înspre zori
au sânge de zgomote Doamne, scrâșnetul ușii
este un geamăt al lumii —
nemărturisit și ascuns în pietre spălate de foc

și când se scoală cu toții iar clopotul
anunță nașterea luminoasă a graiului
și satul plutește în aburul laptelui fiert
plec în somn și purificat mă închid
în fluturii rechemați în unghiere

DE PROFUNDIS (III)

Lui A. E. Baconsky.

Pământul grădinii e așternut cu pene de păsări și nuci
ca limba spânzuratului atârnă tâlvul de gard
pe calmul apei din jghiab
tremură semne cerești

printre nori apare un zeppelin din vremuri străvechi
poate-i satana poate-i închipuire
ajungând deasupra pădurii e numai
o flacăra lungă ce-aprinde văzduhul

adevărata noastră lume e curtea acum
dincolo de garduri începe hotarul cenușii
totuși din când în când se mai văd
spini înflorind peste albe cranii de vaci

găleata fântânii scoate din adâncuri fără sfârșit
chei ruginite — sunt chei de la cămărilor morților
sunt și câteva litere strâmbe de fier
din atelierul lui Hefaistos

negreșit vin ploile cu glas de gramofone pustii
meșteră pricepută toamna în cimitir
amestecă țărâna săracului cu țărâna bogatului
steme de dalii se topesc peste cruci

și vine seara cu retrageri timide-n odăi
cei care mai știu povești spun fapte eroice
despre lupta cu smeii Sfântul cel Bun
va coborî din icoană să ne apere-n somn

în grajdul bântuit de șobolani se naște vițelul
iată în zori izbucnirile ploii în bezna pământului
semintele încep să miște aripi de viață
lumină din lumină purtând

MARELUI HESIOD, CU DRAGOSTE

El stă pe tronul Anului,
e-nconjurat de ogoare, de vietăți și livezi,

și cu pleoapele coborâte privește la stele
să afle ce fac rădăcinile.

Când se ridică dimineța din somn
în ritmuri moi îți scarpină barba
din care cad petale de cireș —
pe covorul alb
vin spre el vițeii grași
să-i lingă sarea palmelor.

La crucea zilei
câmpurile îl salută cu sceptre de grâu
iar el se consultă cu Demeter
despre începutul secerișului;
duce la buze cornul de aur
și anunță-n univers
bucuriile focului.

Își scutură pleava din păr
și după ce vântuță semințele calde
privește ceasornicul anotimpului:
calm, poruncește vierilor harnici
să culeagă țâțele butucilor
pline cu lapte roșu.

Mașinile electronice calculează roadele,
de bucurie el se închină unui zeu
ascuns în lumină, în piatră și-n ploi,
și închide poarta a treia a anului,
spune tuturor cum să-și ierneze albinele,
apoi el însuși prepară
felurite bucate grozave la gust,
afumă brânză iute și păstrăv.

Iarna se odihnește lângă foc,
citește despre rachete și drumuri spre Lună,

apoi își unge picioarele cu alifii
sau îmbină capcane teribile
pentru vulpile care aleargă prin vii,

și puțin amețit de vin năprasnic
adoarme pe stufoase piei de oaie
și-n vis ascultă astrele
care pregătesc destinul
noilor semănături.

ÎNTR-O CETATE MODERNĂ

Elev de liceu palid după întâia țigară
treci pe străzile orașului cu hortensii și femei sănătoase
însoțite de bărbați fără patimi

din turnul primăriei te salută un clovn
apoi dispare strănutând prin văzduh

cine sunt mareșalii din stradă?
nimeni nu știe unde se află Europa
în cafeneaua de pluș bătrâni cu chipuri de marmoră
joacă zaruri dar moartea câștigă mereu

din pâlnia soarelui picură miere, păsări umile
ciugulesc semințe de aur la picioarele Sfintei Maria

de ce nu vine vântul
să liniștească sânii femeilor sănătoase
să-mi răcorească obrajii încinși de primul sărut
în parc lângă chioșcul fanfarei?

de ce nu vine vântul?

arșița topește fardul obrazilor tramvaiul galben
duce țărani chipeși la gară — acolo
unde viața are gust de păcură dulce — acolo
unde se vând bilete pentru gările din paradis

seara pietonii se retrag în camerele lor mortuare
crește cântecul Lili Marlen
departe foarte departe
gramofonul găfâie ca un obez în fața unei fecioare
o saltea cu aripi împușcate zboară pe fereastră

dar nebunii orașului întârzie sub felinare
și pipăie conturile Europei bolnave

TOAMNĂ ÎN PARCUL CETĂȚII MODERNE

Vântul vine în urma ultimului tango argentinian
rochii ude lipite de coapse alei stropite cu păcură
din copaci cad cranii de păsări dar nu le culege
nimeni, nimeni nu mai ascultă tangouri

putrezite umbrele verii curg în pământ
lebăda moare — plutește asemenea unui steag
al capitulării vin șobolanii și curând o mănâncă
la masa dulce a păcii

sunet de sabie căzută în teacă: cine
a fost ucis fără noimă? bine că te știu acasă iubito

din cutia fotografului acum se revarsă
fantomele verii — într-adevăr
soldații au căzut până la ultimul
în bălălia din anul 3000 servitoarele blonde
sunt iarăși la țară au plecat acolo să nască
dovleci și talgere de flori-ale-soarelui — într-adevăr
cutia fotografului e sicriul de inimi din parc

vântul trece sunând din pinteni de tablă
și trânteste porțile raiului nostru trompeta
copilului pierde în iarba coclită poetul
e-n lună taie sare în ocele zeiței Selene

poate la iarnă poate la iarnă iubito
vom cânta din nou sub albul uitării
Ave Maria

ROATA NOROCULUI

Venim la roata norocului neagră și roșie
semnele ei sunt albe ca ochii destinului
din mîlul zilei ies crocodili — cu gura deschisă
caută roata norocului vor s-o înghită

numai unul câștigă sticla de șampanie

este o după-amiază cu aripi obosite
nici o adiere nu te clintește din loc
odecolon și pudră și transpirație
mierea melodiei La Paloma ne curge pe buze

numai unul câștigă sticla de șampanie

roata se oprește cu scrâșnet de iad vlăguit
unul primește suave flori de mătase
pentru nunta cu moliile altul apucă
glastra cu muște uscate anul trecut
soldatul câștigă oglinda: privește în ea
și fața și-o vede acoperită cu lut

cine câștigă sticla de șampanie?

pe fundul poșetei mai găsești o monedă
o aruncăm cu nepăsarea de prinț a săracului

seara târziu
cu mierea melodiei La Paloma pe buze
pornim spre casă cu pușculița de gips —
în ea strângem bani să plecăm pe altă planetă

CÂND MAESTRUL ROUSSEAU A PLECAT UNDE TREBUIE

În ultima zi a sfintelor sale geneze
iubitul maestru și-a consultat ceasul din turn
văzând că e timpul și-a spălat cele câteva pensule
apoi și-a pus la umeri aripi de serafim
plecând unde trebuie
îl însoțeau dirijabilul cu trup de delfin
și Libertatea cu trâmbița-n mână
în cinstea maestrului fotbalistii cu lungi mustăți
au jucat pe alee un meci jubiliar

Poetul cu Muza i-au cântat din antica liră
un imn grandios
copacii din Parcul Montsouri au înflorit a doua oară
iar căpitanul vasului cu zbaturi a ordonat
să se cânte valsul închinat doamnei sale Clémence
iubitul maestru era însă departe
grăbit să ajungă unde trebuie

LA SCUFUNDAREA VASULUI TITANIC

Bila albă tocmai se îndrepta spre bila roșie
era ultima lovitură dintr-o partidă de biliard —
brusc bilele s-au smuls îndărăt

brusc s-au stins și luminile roze, de pluș
credeam că-i o farsă aici pe Atlantic
masa plutea ca la o ședință de spiritism

pasagerii începuseră să alerge pe punte
era o turmă de gazele gonite de un tigru nevăzut
poate printre noi apăruse o hidră

eram cu toții fiii miraculosului veac douăzeci
încrezători în forța aburilor în iubire și sport
eram cu toții mistuiți de jarul
valsului Fascination

am fugit pe punte cu tacul în mână — nu știu de ce
poate să mă apăr de beznă — nu știu
chipurile pasagerilor erau marmoreenele măști
de la balul din palatele morții

unii alergau cu jobenul în mână — nu știu de ce
poate să se apere cu ele de beznă — ca mine
cineva ducea sub braț o casetă cu bijuterii
casetă părea un alb sicriu de copil
cineva târa după el un olog
cineva își smulgea părul din cap și părul lua foc
cineva zbura cu aripi de liliac uriaș

uitaserăm că plutim pe ocean
că suntem numai păianjeni pe firele subțiri ale lumii

îmbrăcați pe jumătate goniți din culcuș
îndrăgostiții se lipeau unul de altul
de parcă veneau barbarii să-i târască în stepele lunii

căpitanul vasului veghia coborârea solemnă
în criptele apei dar căpitanul murise încă de ieri
poate murise într-o veche bătălie navală
poate era amiralul îngerilor negri din cer

era un tumult de parcă veneau barbarii
să stingă luminile cu gaz aerian ale veacului douăzeci
să-i fure fonografele altarele și toate ideologiile
să-și lase urina în pinacotecile sale
să-i siluiască fecioarele

dar nu erau decât valurile, maiestuoase
în nepăsarea lor noi eram doar păianjenii
tremurând pe firele subțiri ale lumii

pe punte capela sufla din alămuri eroic
marșuri de nuntă arii de paiață valsuri de moarte
cu Verdi a căzut și ultima pagină

sărisem în apă cu tacul în mână — nu știu de ce
apoi am rămas în singurătate

neputincios și speriat asemenea primului om
în peșteră — după facerea lumii

planetele îmi picurau stilete în ochi
lângă mine cădeau meteorii groazei
veniră însă și zorile sfinte
înălțând un imn de triumf

după drumuri lungi cu alți corăbieri
am revenit norocos în Ithaca

de atunci în grădinile lumii s-au născut și alți filosofi
s-au scufundat și alte vase s-au scufundat
țări în supunere au pierit ideologii și statui — și zorile
au mângâiat ruinele fumegânde rănilor calde

și azi regret partida de biliard
în care urma să fiu victorios —
când bila albă se îndrepta spre bila roșie
și brusc cele două bile s-au smuls îndărăt

BUNICA SE AŞEAZĂ ÎN FOTOLIU (1971)

ÎN OROLOGIU E FOARTE TÂRZIU

Bunica a fost cândva în California acolo
oamenii cresc altfel de iepuri ce minunat
e la noi în Balcani bunica s-a întors de mult
melancolică priveşte acum pe fereastră
daliile sunt nişte capete de pudel din curte
adie miros de varză bunica era o femeie
aproape înaltă sclipea ca alămurile fanfarei
din chioşc în orologiu e foarte foarte târziu
şi un vapor cu aburi se scufundă încet
în gravura de sus

ÎN CLIPA SUBLIMĂ A NAŞTERII MELE

Lui Max Demeter Peyfuss.

Când m-am născut era o iarnă teribilă
în clipa sublimă tata juca pe undeva biliard
scrie de altfel şi în marile cronici ale istoriei
dar nu asta vreau să comunic în pastora mea
adresată preacredincioşilor crescători de albine

ci faptul că tocmai în clipa sublimă a nașterii mele
arhanghelul curților cocoșul vestea de pe gard
trecerea ultimului vas cu zbaturi
pe Mississippi în jos

DIN SICRIUL CU FOTOGRAFII

Ieri bunica mi-a făcut prăjitură cu mac
era duminică ziua amintirilor pururea sfinte
citeam pe rând din scrisorile cu flori aurite
reiese că bunicul era un caligraf melancolic
din sicriul cu fotografii și miresme duioase
am răsturnat pe masă nuanțele anilor vibrând
ușor cafeniu, priveam pantalonași cu dantelă
și malacoave sau dulame de ofițeri cercetași
spre seară când afară toate se întunecă brusc
mi se părea că vorbesc cu o ființă rămasă
dincolo de apele timpului vii apoi am mâncat
din prăjitura dulce cu mac

BUNICA SE AȘEAZĂ ÎN FOTOLIU

Trag cu praștia în pereți și cad asemenea frunzelor
portretele vechi vai ce frumos e marinarul acela

oprit la Damasc, se ridică pulberea anilor neagră
dar bunica se așează în fotoliu nu-i pasă
ea s-a acomodat cu poemele fără rimă și cu noul
stil de viață al pietonilor grăbiți bunica auzise
în luna decembrie și povestea cu bomba atomică
nu-i pasă că toate din lume cad pradă revizuirilor
de câte ori deschidem televizorul nostru cel sfânt
bunica se așează în fotoliu și privește cuminte
debarcarea elefanților anul trecut

ÎN DONJONUL ACADEMIEI DE LITERE

Înutil să mă convingeți că n-a fost așa
domnișoarele cultivau plăcerile sportului
încă din timpul lui Richard Coeur de Balançoire
instalat în donjonul Academiei de Litere
eu însumi arbitrasem o partidă de tenis
ce lent ce lent ce lent se deplasau păunițele
în malacoavele lor măturând fără jenă ciupercile
și mingea trecea de la rachetă la rachetă
cu grația unui salut adresat în grădinile publice
toamna spre-amurg, după fiecare meci ofeream
câte-o cupă umplută cu dulceață de coacăze
seara pe terasă domnișoarele primeau complimente
din partea barbișoanelor cu decorații și ordine
pierdute sau câștigate la Waterloo păcat
că n-ați asistat la discuție

ÎN JURUL UNUI GHERIDON PONOSIT

Dacă rămâi la fel de gingașă ca în luna de miere
deschid revista cenușie depusă în bazarul din scrutin
și-ți cumpăr corsetul oferit cu îndemnuri naive
în reclama publicată în urmă cu aproape nouă decenii
trupul tău va cunoaște o sărbătoare fără sfârșit
și toate femeile moderne din orașul nostru gentil
vor afla cu invidie de cadoul meu cumpărat
de la casa de mode a moliilor mici de argint
apoi plecăm pe-o insulă pustie și-n mijlocul ei
ne lăsăm filmați în jurul unui gheridon ponosit
tu în chip de Diană iar eu cu mustăți preluate
de la cel mai frumos străbunic

O CIUPERCĂ DESIGUR BANALĂ

Cum de nu-ți amintești în memorabila clipă
ți-am oferit un manual de botanică și împreună
am patinat cu viteză pe marile bulevarde înghețate
cerul era invadat de libelule cu mitraliere la bord
din centrul lor un ichtiozaur cu șapte buze de aur
cânta din trompetă Doamne cum de nu-ți amintești
iubindu-ne cu ardoare am ajuns la țărmul oceanului
erai monumentală în costumul de baie extrem de ermetic
și ornat cu o sută de panglici albastre albe și mov
crabii veneau să-ți mângâie gleznele de antilopă nervoasă
spre noi creștea un vuiet fantastic de parcă în zare
se desfășura un meci de box cu Philadelphia Jack

obosită de multe aventuri ai adormit lângă mine
și recitai în somn o denumire din manualul de botanică
boletus satanas o ciupercă desigur banală dar tu
știai să rostești silabele chiar și-n momente
să zicem străine dăruirilor dulci

ȘAMBELAN LA CURTEA CONIACULUI

Lui Mircea Scarlat.

Doamne cât de trist am fost aseară
literale mele au luat-o razna prin ploaie
m-a salvat în cele din urmă credeți-mă
amintirea unei vieți trăite demult
eram șambelan la curtea coniacului
scriam partituri de dragoste și iarna
mă duceam la french cancan pe atunci
stăpâneam și aerostate cu heliu parcă mă văd
suflând din trâmbiță deasupra orașului
în prezent sunt un biet poet premiat
cu frunze de urzici Doamne cât de trist
am fost aseară pe când alergam prin ploaie
după ultima literă

PRIN APA LIMPEDE

Lui Mircea Ivănescu.

O dacă veverițele n-ar țopăi acum în copaci
orașele ar fi mai sărmene nimeni n-ar plânge

amintindu-și melodia Feuilles mortes mereu
e cineva vinovat pentru întârzierea mesajelor bune
pentru faptul că iubitei i-a sărit un ochi la ciorap
așteptați la capătul scării poate vă cade în gură
o stea sperați cu răbdarea pietrei a ierbii tenace
și în timpul bărbieritului priviți pe fereastră
prin apa limpede pești aurii ating în trecere lină
numele suav întâmplare

OARE NU VĂ PLACE CUM ZBOARĂ

Lăsați-l pe bărbatul Pinocchio să-și facă de cap
lăsați-l să demonteze ultimul tip de rachete să urce
pe scara aceea interzisă vă rog lăsați-i intactă
bucuria mare a lenei de că să-i tăiem unghiile
de ce să-i dăm tocmai noi cunună de premiant
cu soarele primăverii păpădia se dezvoltă iarăși
și s-ar putea ca dumnealui să ne tragă de nas dacă
nu cumva de bretele oare nu vă place cum zboară
această cometă cu coadă lungă de morcov poate-i
pajul serafimilor feriți-vă și nu mai deschideți
codicele cu sfaturi culinare dacă iese din pagini
suavul crocodil cu limbă de hap

CU MELONUL DE TABLĂ

Plouă întruna cu zaruri unde-i însă dubla de șase
numai perechi de purici morți numai semințe secate

aștept până-n zori pun peruca nebunului pe sticla
mea de coniac schiopătând iau tramvaiul mă duc
spre altarul cuiva vom picta o lebădă cu hidromotor
vom pune să cânte discuri vechi Jeannine Jeannine
bună-dimineța cu melonul de tablă în mână bună-
dimineța voi spune cerșind îndurare dreptul
de-a rămâne în cercul cu semne fatale

AGRIPINA DĂ LECȚII DE ZBOR

A sosit primăvara sezonul caligrafiilor verzi
expoziție de amidon de coapse și faguri cu miere
din nacela vântului Agripina dă lecții de zbor
dar niciodată nu vei ajunge la culorile curcubeului
da în vitrine cravatele sunt lungi țipari afumați
gura ta e-o lipitoare roșie toată iarna mi-ai supt
umărul stâng acum te închiriez la circul din colț
o de câte n-am vrea să scăpăm bunăoară de cămășile
murdare de poeți de amintiri și chiar de libărci
rămână însă neciobită veselie cristalină și fiecare
să poftască în ring de când așteaptă moartea acest
arbitru corect și foarte gentil

CU UMBRELE TALE

E atât de bine să nu ai aur premii literare herbare
nimeni nu te cheamă la recepții plușate astfel

dormi liniștit cu umbrele tale și pururea parcă
regretele iau forma norilor ce pleacă spre moarte
mie îmi place noaptea să ascult ticăitul ascuns
din inima patefoanelor sparte miresme scumpe
se ridică discret din imortelele mele dispuse
pe o carte veche e atât de bine să trăiești
uitat printre lucruri uitate

ÎN STAGIUNEA VIITOARE

Gata trag cortina spectacolul meu s-a sfârșit
nu sunt clown pentru cât ați plătit e destul
v-am arătat peștișorul japonez din acvariu
meditând la soarta avioanelor de tip supersonic
am făcut între versuri și câteva salturi mortale
dar nu le-ați văzut am adus câteodată pe scenă
capra fonograful broasca blajină și inima mea
vă rog îndreptați-vă acum spre casele voastre
în lume e-o veselie mare și plouă și plouă mereu
casa mea e numai un turn de hârtie subțire plecați
în stagiunea viitoare vă arăt și câteva mostre
de coarne de diavol tuturor salut

O CASETĂ CU ȘERPI

(1970)

PARAFÂND EREZIA

Împlinească-se odată culoarea semințelor
pe urina din curte plutesc geometrice semne cerești
vestind scăderea luminii — acum când șopârla mai e
literă de bronz pe piatra funerară a vremii
și păianjeni voluptuoși trag fire peste părul suav
dintre coapsele zeiței dormind după violul solar
clocotesc otrăvuri de broaște pământul așteaptă
alte și alte morminte adânci împlinească-se azi
culoarea semințelor împlinească-se netezimea fecioarei
și se aud zvârcolirile timpului în lemnul uitat
sau poate o pasăre speriată bate cu ciocul
în masca morții și o pană se înalță
parafând erezia

DAR SÂNGELE FÂNTÂNILOR

Săbii și aripi uscate bat noaptea în geam
sau cad în grădină nucile negre
nu știu treziți strămoșii coboară

din portretele ovale pline de plumb
și caută în sertare și găsesc numai somn
prin țării plutesc zeppeline cu păsări ciumate
o nălucă mă atinge cu mâna și poate
sunt frunza lăcrimând în visul cuiva nu știu
dar sângele fântânilor încheagă încet
oglindea de ieri

PÂNĂ ȘI IASCA

Ploaia zeului sparge păstăile oaselor
insecte străbat molatice tuburi de tâlv
și rădăcinile beau laolaltă cu gurile morților
mereu însetate mereu obosite de atâtea strigăte mute
iar spinii înflorisc pe fruntea fierului blând
până și iasca sex uscat pe scoarța copacului
se deschide și bea semințe de miere imensă-i
uimirea în frunze în albul dovleacului
uimite caprele privesc într-o piatră răcoroasă
lumină din lumină în struguri
clopotul tace lapte bun înfloreste
în sânul tău drept

ȘI CÂND NE TREZIM

Plouă argintiu și toate se înnegresc
și lemnul crucii și chipul tău de fecioară

perdeaua atârând afară putrezește — e steag
de doliu albinele au băut polen otrăvit
vine seara cu lumini de mucegai și rugină
cresc negri bureți pe indicatoarele drumurilor
și băjbâind intrăm deodată în somn
ploaia ne întunecă până și stelele din vis
dormim îmbrățișați ca să nu rătăcim
și când ne trezim e iarnă de mult
memoria noastră neagră naște pietre albe
ești încă tu și foarte palidă mă întrebi
de ce acum

ACOLO ÎNDĂRĂTUL PERDELELOR

Cine plânge îndărătul perdelelor are chiciură
pe gură cine plânge sau râde cu hohote
va fi desigur erou dar fără Ofelia
(după Hiroșima nu mai există legende)
femeia care îndărătul perdelelor grele
își mângâie sânii și trupul și-l sărută-n oglindă
este amanta verde a umbrelor lacome
iar cel care privește melancolic obiectele
îngropate acolo îndărătul perdelelor
orbește foarte curând numai acela
care pune acum o floare-n pahar
înțelege mesajele beznei

ȘI-N ZORI SCRISORILE NOASTRE

Neliniștile cresc ușor cu șerpii sub lună în timp
ce umbra scrie pe ape mesaje cifrate pe care
le înțeleg numai morții cei tineri da în somnul
bolnavului înfloresc trandafiri cu miez de zăpadă
și febra piere păpușa coboară din rafturi și fură
sabia generalului și-o aruncă în groapa cu spini
noaptea clocotește de taine uite pleoapa ți-e rouă
acum când litera înmugurește pe crucea martirului
și cenușa radioactivă se depune pe marmora lumii
pe urnele pline cu miera filosofilor dar toate
neliniștile descresc cu luna și-n zori scrisorile noastre
ajung pe mesele îngerilor

DE CE NU ÎNȚELEGEȚI

Nu mai deschideți plicurile sunt toate goale
doar în palmele discipolilor se află ceva poate
bucăți de cretă fărâme de adevăr sau chiar lipitori
mai bine plimbați-vă de-a lungul râului leneș
priviți cum lunecă prin iarbă șarpele sprinten
duce pe cap semnul magic al viitorului sorbiți-i
otrava și nu mai deschideți nimic plimbați-vă
calmi curând coboară porumbeii Bibliei acolo
sub crucea vântului vă cresc în liniștea umbrei
unghii de mort de ce nu înțelegeți odată de ce nu
dansați tangoul preferat

Cine mai intră în pădurea copilăriei
 Albă-ca-Zăpada a fost gătită de pitici
 piticii au crescut uriași s-au decretat mareașali
 și luptând între ei au murit glorioși
 cine mai aprinde felinarele florilor și cine
 îngrijește animalele bolnave de iradiație
 căprioarele se prăbușesc lângă lupi iar lupii
 îngenunchiază lângă iepuri numai porcii mistreți
 mai aleargă apărându-și demnitatea cu colții
 corbii plâng și recită manifeste de pace
 și pădurea-i pardosită cu cranii hiacintul
 crește liber din pământul orbitelor negre
 Albă-ca-Zăpada a fost gătită de pitici
 cine spune că sugă mătrăgună e clovn
 și până la moarte ne trage ne trage pe sfoară
 dar cel care prețuiește taina din lacrimă
 știe că pădurea copilăriei
 s-a înecat într-o găleată cu tuș

LEMNE PE UMERI

Filigran de corbi în zăpadă gravuri fumurii
 cândva mă duceam să caligrafiez candoarea copilăriei
 pe ghiață; eram ocrotit de Andersen singur sunt azi
 pe câmpul îndreptat spre oceane cu soare spre limanuri
 cu hortensii lampioane și muzici dar azi sunt bătrân port
 aproape patru decenii de lemne pe umeri nu mai am nu

nici sănii nici cai cu valtrapuri de aur umblu singur
pe câmpul cu desene de păcură destinul meu e tăcerea
și aștept să fiu mâncat de iepuri umblu singur nu știu
cât e ora printre marii poeți; fructele mele sunt bulgări
de cocs iertați-mă și mâine și azi

PE HÂRTIE DE TURNESOL

Nu mai există găște sălbatice nu mai există
zâne cu bucle de aur casa de turtă dulce
a pierit în bombardamentul atomic din timpul
războaielor punice așa se spune în marile cronici
unde ni sunt visătorii există în schimb pretutindeni
comunicate de presă suave masacre de fluturi
unde ni sunt visătorii plângeți copii curând
veți afla că mesajul părinților a fost așternut
pe hârtie de turnesol nu mai există găște sălbatice
plângeți și plângeți copii se apropie coarnele
noptii plângeți

PLUTIM PE ADÂNCUL MOV

Ce liniște pe strada păsărarului galbenă
e plină gușa pisicii de cântecele scatiului
să vedem ce faceți cu indigoul să vedem

dacă nu deveniți cumva dublu exemplar
voi cultivatorilor de mărar voi filosofilor
strada păsărarului dispare în ceața mării
supraviețuitori ai dezastrului doi câte doi
plutim pe adâncul mov și căutăm răbdători
corabia adevărului Isuse Christoase cum
de nu am știut

LA MASA ȘOARECILOR IARNA

Iată pleacă zăpezile și reapar cuvintele sterpe
aceste zdrențe ale gurilor noastre
și-n fumul depărtărilor crește bogată
speranța ierbii iar apele poartă prin lume
mesajele crapilor iradiați care în șoaptă vorbesc
un limbaj mai moale mai trist
și frazele se reîncheagă viguroase în inimi
în vara spre toamnă treierăm fericiți
pleava consoanelor și neghina vocalelor
și la masa șoarecilor iarna mâncăm
coaja cuvintelor goale apoi adormim
în haine de genii

E TIMPUL BEATITUDINII

Noapte bună fericire și trage zăvoarele grele
să nu intre furnicile vietățile acestea blindate
îți mănâncă idealurile trage perdelele jupoaie pielea

lupului din oglindă ora e foarte mentolată foarte altfel
luna își înfoaie coada verzuie sub plăpumi uzate
bătrânii căsătoriți recită alfabetul e timpul beatitudinii
ascultă cum îți crește barba de cupru în hățișul ei
apostolii aruncă sămânța încercării mai știi
poate în zori te scoli răzvrătit dar fii fără grijă
potopul se amână cu câteva zile cisternele
sunt încă pe drum

SĂ N-O ÎMPRĂȘTIE VÂNTUL

Lui Jan Palach.

Cel care trage cu praștia în arbori ucide azurul
da izvorul e acoperit cu nuiiele murdare gătlejul
strigă după soare dar fluturii mănâncă lumina
iar Scufița roșie e violată de parașutiști cineva
o caută fratele ei care umblând printre arbori
aude triluritul grifonului și fratele-i geamăn
trage în piept benzina pădurii albite și norul
plutește în flăcări arde aproape o sută de ani
mâinile înghețate adună cenușa caldă o pun
în leagănul copilului o ascund sub pragul cetății
să n-o împrăștie vântul praștia e penultima
literă din alfabet și oamenii ascultă în liniște
bătaia clopotului de sticlă din smoala
unui ev democrit

SE ÎNTREABĂ UNDE E CASA

Intră și nimeni nu spune ia loc
se așează și nimeni nu-i întinde albumul
de familie se culcă cu femeia femeia nu are sâni
miroase garoafa garoafa exală urină formol
privește ceasul ceasul e-o limbă de mort
le surâde și ei se transformă în stânci
se întreabă unde e casa de pe hărțile sale
își pipăie ochii și ochii dispar dintr-o dată
apoi își uită numele originea și rămâne
singur în armura-i de fontă singur
în lumea reală

August 1968.

PUTEȚI CUMPĂRA O CARTE DE VISE

De vreme ce ați venit la târgul de toamnă
vizitați-mi taraba cercetați-mi concepția
de viață iată doamnelor iată stimați cântăreți
am borcane cu homunculi de expus în birouri
am oglinzi care vă arată un suflet curat puteți
cumpăra o răzătoare pe care să vă radeți în voie
inteligenta și hreanul harul hramul vă rămân
neatinse pe nimic puteți cumpăra o carte de vise
(trandafiri de vei visa sub șenilele tancului
în curând vei șuiera) la același preț convenabil

vă ofer portrete de caporali teozofi puteți cumpăra
o minunată mască de gaze o puneți cu grijă
pe față în zori când ieșiți voioși în pădure
la cules de ciuperci scuzați-mă doamnelor domnilor
întrucât papagalii sunt produs de import
planetele se trag pe ascuns

CU MÂNA LA INIMĂ

Lui Viorel Marineasa.

Mărire prafului proprietății sale democratice
se depune pe sarcofagul scrinului cu amintiri
de familie îngroapă privirile din tablouri șterge
formulele magice fură strălucirea dictatorilor blânzi
unde-s zăpezile de altădată preestimați inventatori
pentru mine un ou de cioară valorează mai mult
decât o mitralieră atomică și pe voi vă înghite odată
zeița prafului în locul ochelarilor pe nas vă rămân
testicole de hienă e atâta praf pe pergamentul istoriei
alah limbile voastre-s frumoase ca otrăvitoarele ciuperci
când deschideți gura se oxidează lumina alah și iarăși
alah un secol iese din altul înfășurat în scutece
de praf o spun cu mâna la inimă deși
adevărul a fost secularizat

ȘI NU UITA ȘI NU UITA

Stăm întinși pe țărnul mării noi baritonii
veacului cu aripi de nylon desigur cu toții iubim

nisipul și soarele dintre valuri apar sirene cu sâni
otrăviți; visăm avem nostalgia gramofonului cu pâlnie
de pe vremea când doamnele volănașe domnișoarele polka
se-mbăiau în costume metafizice poftim o bomboană cu mentă
să uiți trecutul să accepți staniolul autentic poftim
o barcă să pleci fără busolă să pleci fără nimb
s-a aflat cu precizie că ultima iluzie s-a dizolvat
luna e numai o piatră ponce un disc oarecare
poleit cu cenușă lasă computerul și intră în mare
și nu uita și nu uita și nu uita niciodată
destinul planctonului

VISĂTORII CARE PLEACĂ

După grindina de-aseară indicatoarele drumurilor
s-au schimbat romanța patru duce spre zona cucutei
unde în zori am pus o cunună pe mormântul
mareșalului Til Buhoglindă tangoul șapte ne îndreaptă
spre abator sub stema cu tibii păunul rotește întruna
discul fericirii cadrilul nouă indică drumul spre port
visătorii care pleacă vor găsi certitudini în burta
rechinului există și sacâz ascultați propulsoarele
există și alte indicatoare la fel de exacte important
e doar să-ți gresezi mașina de gândit automat altfel
contravii la legea circulației și fără să vrei
devii crescător de cobai

TREFLĂ PE TREFLĂ

Poeților Virgil Mazilescu și Daniel Turcea.

Stăm la o masă așternută cu amurg de coniac
printre picioarele noastre aleargă animale teribile
dar nu mai în zori ucidem tigrul acum
pândim armonia cuvântului carnea sa
e mentă smochină ori smirnă și iată
că pământul ne slăvește pe toți
de ce să ne mănânce vulturul acela
o și e vară și toamnă și iarnă și încă
ne aflăm în acest carusel dar nu vă speriați
toate drumurile duc mâine la râul
care ne spală moartea adunată pe față
și desigur vom fi
treflă pe treflă

O CASETĂ CU ȘERPI

Lângă roza vânturilor cu lira sub braț
poetul fumează nori și arată drumuri inverse
unii îl cred și-și mută turma de oi înspre lupi
unii pe vreme senină deschid umbrela și fac astenie
alții se duc să cultive grâu sau mac și culeg
pietricele dorm liniștiți în loc de vară au iarnă
și prăjesc pe plită elegia belșugului bravo poetul
compune un nou sistem de irigare și-i trage pe sfoară
pe cei care vor să-l tragă pe apă bravo și bravo
cel deprins cu nuanțele galbene salută poetul

de armindeni îi trimite o casetă cu șerpi
dar ochiul magic se-aprinde

SPRE ZONE DELUROASE

Ființă cu nume galben de zână ascultă-mă
derbedeii parlagiii hoinăresc prin visele noastre
vor să-ți fure culoarea părului să-mi spargă
felinarele sintaxei ca noi să rămânem în beznă
în racla nukului doborât probabil în evul trecut
să plecăm spre zone deluroase mai bine adaugă
trefla ta roșie la trefla mea neagră astfel vom fi
fluturi uniți în clipa când moartea furtuna coboară
împreună să amestece cărțile ascultă-mă în numele
cifrei sublime

PE UNDEVA ÎN DERIVĂ

Doamnă de unde veniți până ieri
și eu eram în derivă aveți picioare
atât de frumoase sunt coloanele iadului legați-mă
de ele târați-mă în foc sunteți sora laptelui smoala
și aveți un portret generos nu sunteți cumva Ofelia
nu fecioara aceea palidă a fost mâncată de raci
dumneavoastră aveți piper sub piele aveți și sex

și zece unghii-porunci legați-mă de picioarele
propriei țărâți-mă pe aleile iadului altfel
vă rup portretul am zis

LIMBA SUAV ATÂRNÂND

Lui Adam Puslojić.

Peste câteva clipe în piață are loc execuția mea
asistă și vulturii vulpile grafologii asistă contabilii
e viva sosesc toboșarii lui Napoleon sosește și clipa
când litera funiei cade pe gâtul acesta prin care
a trecut un râu de coniac sunt executat pe bună dreptate
prea am iubit cu ardoare filatelia adevărul mușcatele
și n-am tras cu urechea la șoaptele crengilor nu-mi
pare rău că mor unde e muza mea de demult spune
cine cine îmi admiră limba suav adiind atârând
petală de trandafir curând voi fi și demn și rigid
moșteniți-mi curajul până atunci domnișoară stewardesă
vă propun un zbor de agrement

UN BIET ACAR PE LINII SECUNDARE

După moartea mea dați piatra la o parte
veți găsi mesaje scrise cu cerneală simpatcă
veți spune totuși a fost un poet un cărturar a fost

un bețiv cu premii la academia păsărilor dar
purta cunună de paie ura delicatețea ștampilelor
și umbla printre noi călare pe diavol de ce de ce
în secetoasele zile dirija un triciclu cu abur
din goană binecuvântând tămâia măgarii și lacrima
noi eram dirijori el un biet acar pe linii secundare
în sfârșit a plecat și după ploile de primăvară
din craniul său va crește un soi de lăcustă
va mânca însă conopida altora deci
să-l primim

ASTROFILOSCOPOROS

Deschideți cartea la pagina optzeci și nouă
se scrie despre cultivarea mușcatelor și prepararea
vânatului mai jos veți găsi definiția foarte precisă
a literaturii adevărate la pagina o sută și cinci
primiți sentențe indicații pentru gimnastica zilei
sau cum să vă invitați mireasa timidă în pat dedesubtul
paginei sunt papucii și-un asterisc care traduce
cuvântul astrofiloscoporos și înainte de culcare
citiți și pagina finală se explică acolo
încotro să plecați după moarte

SUFLETUL OBIECTELOR

(1972)

ÎN ORIȘICE CAZ

Poate că după-amiaza e mai generoasă decât ni se pare
cu degete însozite ne oferă primele semințe
care cad molcom din păstăile salcânilor
ar trebui să le păstrăm în sicrie de cărți
să reapară viața printre ideile moarte
în orșice caz rufele atârinate în curte
sunt stegulețele unei corăbii plutind
prin atâtea vise îți vine să urli când vezi
copilul scărpînându-și urechea absent

acum când semințele cad generoase acum
când poți pleca oriunde pe corabia
alcătuită din nimicurile frumoase
ale toamnei și fără catarg

ÎN HAINE DE MIERE

Dar cine înțelege această melancolie și această
lentă moarte purtată pe aripi de albine

perdele arse de soare cuvinte uscate pe gură
numai bucătăria vorbește bolborosind din cazanele
cu lave de fructe iată acum și sanctuarele
împodobite cu sticle de bulion cununile de mărar
adie pe fruntea zilei mereu mai aplecate în timp
ce mâna se oprește în aer e-o pasăre lovită dar

cine înțelege această melancolie în haine de miere
și nume crescând din literele morții tăiate
cu răbdarea anului

DIN BUCĂTĂRIA NOASTRĂ

Iubito din bucătăria noastră dispare treptat
mirosul metafizic al legumelor însăși perdeaua
asistă atentă la transformările umbrelor calme
persistă pretutindeni un gust de sare umedă
se întunecă pâinea frumoasă a zilelor
iar peștele verii boală în fântâna din cer
auzi cum clopoței de lemn pe sfori de vânt
anunță o trecere și mai adâncă? dispare treptat
urma de argint a păianjenului de pe tavan roagă-te
îngerului închis în gutuie să nu ne lase cumva
în frigul din somn despărțiți

SPRE ORE FESTIVE

Nu știu dacă scrie în ziarele cartierului prin vecini
mâine va fi botez cu nume de zăpadă moale și cetină

ce glas îmi spune: rămâne totuși nisipul
în dinți rămâne totuși spuma furtunii
în inimă

IGNORANȚĂ

Femeia opulentă din coridor îngână române
cum de nu vede viespea lipită de obrazul copilului
care mănâncă hulpav prăjitură prefirată cu făiniș de vanilie
prea multă ignoranță în această după-amiază
cu miros de baltă și prune fermentate
sânii femeii sunt parcă și mai umflați
dar brusc mașina de călcat se răzbună
își deschide aripile și depune ouă de jar
acolo în biblioteca porumbeilor

în această după-amiază fără nume în calendar

DUPĂ ACEASTĂ LINIȘTE

A trecut și acceleratul de seară din urmă
privește lung groparul cu o singură aripă
înmormântase oaia soarelui bearcă
după această liniște oarecum invocată
umbra unei frunți se retrage de pe glaful

cu asparagus și două borcane cu vișine
hainele curg de pe trup indolente și grele
dar copiii spun noapte-bună cojilor de pepene
mirele beznei păianjenul se furișează îndărătul
dulapului se însoară cu verișoarele prafului
vor naște o spaimă pe șapte picioare

și gesturile voastre pier îndărătul tapetului
frunze desprinse multe amintiri de rugină

DURERE

A încetat și zgomotul piuliței zgomotul acestui
clopot afurisit din biserica bieteii gospodine
lingurile tigăile s-au înecat în balta chiuvetei
pe fața de masă plutește duh de sosuri din timpuri
uitate iar luna pune aură gândacului negru
încremenit pe fărăș acest tron al gunoiului

în timp ce gospodina doarme gonește
pe un căluț de cartof

DIMINEAȚA

Cu sunete dulci cad resturile din găleata
de gunoi va trece coțofana să vadă
ceainicul așteaptă nostalgic șuieră curând

cu silabe fierbinți și grăbite nu ești pieptănată
îi spune femeii musca din fereastră nu-i nimic
mai târziu probabil duminică înainte de prânz iată
aluatul crește cu toate surprizele dimineții
nu mai sunt singură prin vecini se dezlănțuie
clămpănitul tocătorului e-o căsăpeală mărunță
apoi vin imnurile radioului cresc din beton
odată cu soarele mugind în fereastră

azi scrie în horoscop spălatul rufelor ceapă
și scurtă plimbare la cimitir cu fluturii

ODĂ

Degetele tale care curăță cartofii
degetele tale care despică scoicile tăioase
degetele tale care toacă mărarul și ceapa
degetele tale care spală sângele de pe carne

degetele tale care scot petele de cerneală

degetele tale care pansează o rană adâncă

degetele tale care șterg lacrimile

degetele tale pe care le sărută luna când dormi

degetele tale — zece flăcării

PE-O VREME CU RITMURI DE PLOAIE

Ați intrat chiar acum în cămară
căutați un obiect părăsit în urmă cu ani
vă scrutează brusc cineva din penumbră
e numai un craniu galben blânda gutuie
poate vă bântuie o amintire totul e posibil
pe-o vreme cu ritmuri de ploaie fără-ndoială
bătătorul de covoare în ajunul sărbătorilor mari
e tridentul unui zeu pe oceane de praf vai
obiectul căutat a ieșit prin urechea memoriei
doar sufletul lui mai plutește îndărătul
borcanelor cu priviri impasibile totu-i

posibil pe-o vreme cu ritmuri de ploaie
spune însăși gărgărița diafan exilată
în săculețul acesta cu boabe de mazăre

FOARTE SOMNOROȘI

Știu bine că nu mă înșeală educația estetică:
așolo pe cerul întunecat al dulapului
păianjeni foarte somnoroși scârbe păroase
citesc ziare vechi două-trei litere le-ajung
pentru-o noapte din atâta trudă numai
ies fire plase viclene sau pânze acoperind
ultimul strop de lumină furișată
în cearcănul piticului de-argilă de fapt
singura ființă vie printre atâția morți

care totuși umblă fac mulți copii
și mănâncă fructe ieftine

și cum să nu crezi melancolia gramofonului?

MAȘINA DE CĂLCAT

Oare când a eșuat această navă spuneți-mi
încă i se vede capul de cocoș de la proră
era o mașină de călcat alimentată cu jar
trecea imperială pe marea rufelor albă
pavilionul cu volănașe adia în briza venind
din grădină mătasea valsa cu libelula-n verandă
nimic nu sugera furtunile modei din zare
când eșuase nava când o aruncase-n unghier
talazul vieții tace amiralul beznei păianjenul
și mașina de călcat se scufundă încet
în adâncimi de rugină în memoria timpului
discret absorbindu-ne

DAMIGEANA

Damigeana este obiectul răsfățat din casa noastră
umblăm cu ea de parcă am ține în brațe un copil
de-abia născut

entuziasmul nostru față de acest obiect
înfășurat în scutece de nuiiele subțiri
scade o dată cu descreșterea greutateii sale
văzând-o golită până la ultima picătură
ne cuprinde o melancolie firească și-n cele din urmă
o așezăm în locuri sacre ferind-o de obiectele
invidioase și dure
în anumite momente îi facem spălături interioare
și nasul nostru din fire curios
îi sărută buzele de sticlă prin care
va curge poate chiar mâine acel lichid prețios
capabil să lipească aripi viselor de mult oboseite
sau fericirii numai bănuite să-i dea
certitudinea unui nume de floare

NASTURII

După zilnice aventuri trăite laolaltă cu noi
aceste obiecte mărunte din rasa distinctă
a pătratului sau a cercului cu ochii umpluți
cu fire de ață divers colorată
sunt abandonate de propria noastră neglijență
poposesc în cutii ponosite și nu o singură dată
cad pe marginea trotuarului și mătura harnică
le mână spre bazarul gunoiului

și cât de mult le-am dori prietenia
din clipa când nu mai avem ce încheia în pământ
acolo sub iarbă

OBIECTUL DIN VITRINĂ

Obiectul acela din vitrină te privește
te privește dimineța și seara și noaptea
te vede scâlămbăindu-te-n oglindă
te vede dansând de unul singur
te vede cum înfuleci pâine fructe raci țigări vitamine
te vede ieșind din somn cu părul plin de pene
te vede strănutând cu patos
te vede cum te scarpini în nas
te vede căscând melancolic
te vede murind
obiectul acela din vitrină
ființa aceea de ceramică ieftină
scârba aceea
te vede

DIALECTICĂ

Lui Gheorghe Grigurcu.

Amintiți-vă pe vremea aceea se purta canotieră
au trecut însă câteva veacuri subtile
și totuși
în podul casei domnește o dezordine decentă
nu i se poate reproșa nimic liliacului faptul
că atârână ca o zdreanță putredă nici patefonului
nu i se poate șterge dintr-o dată patina blazării moderne
și obiectele pier au și ele o geografie interioară
parcursă de cariile impulsionate de setea cunoașterii

când ele mor din pricina modei mâna dumneavoastră
le depune în cripta din podul casei și vine
îngerul un porumbel care veghează deasupra

spre deosebire de oameni obiectele uneori reînvie
când bunica îndrăgește cuvântul majolică să zicem

FLORILE DE HÂRTIE

Florile de hârtie din atelierul fotografului bătrân
le îndrăgesc soldații și mirii care vin aici în calești de-mprumut
aici unde florile sunt pururea vesele

dar flori de hârtie stau părăsite pe dulapul spălătoresei
plâng în tăcere printre cutiute pătate de muște
zadarnic așteaptă o mângâiere — agonizează
lângă ceasul deșteptător care nu mai deșteaptă nimic

și sfinte-s buchetele din geamul cu amurg
unde o femeie visează încă să se mărite
și timpul o privește cu ochi de cărbuni
și ea nu știe că-i albă de mult

din câte răni plânge lumea!

și florile bălciului suavele flori
pline cu polen de pucioasă
sunt câștigate la țintă și puse
pe pietul poetului care s-a sinucis
pentru că lumea îl voia cuminte

toate au crescut în serele umilinței
lumina au primit-o de la lămpi afumate
ca să fie adevărate podoabe
pentru cei trăind cu fantomele
vai noaptea iubirii lângă florile de hârtie!

BĂTRÂNUL CEASORNICAR

Trandafirii de hârtie cerată se vestejesc în vitrină
îndărătul sicriului de sticlă
picotește bătrânul
cu lumina ochilor furată de zei
și nu mai vede mișcările timpului
nu mai urmărește sufletul
roțițelor nervoase pe vremuri
aude doar semințele de rugină
crescând în pământul
sterp din ceasonice
aude doar picurii veșniciei
apropiindu-se brusc
ca o dragoste nesperată

LOCUL BLESTEMAT DIN CURTE

Lui Victor Felea.

Un rest dintr-o sticlă de lampă cu petrol
cioburile farfuriei de la nunta din anul trecut

un pantof cu limba aspră atârând într-o parte
cana de ceai a copilăriei voastre sărmene
o potcoavă o cheie o furculiță un cui un lacăt
o cutie de conserve o sapă tocită
și atâtea și atâtea obiecte
încă neidentificate de memoria mea

cine spune că aici este iadul bezna
ocolită de miracolul vieții
cine spune oare?
chiar acum o pădăie soarele acesta terestru
în mijlocul lor își revarsă lumina
sfântă și plină de mierea tandreței

cine spune oare?

TRECĂTORUL DE DEMULT

(1975)

DEASUPRA LOR

Aceste pietre
deasupra lor un strat de frunze
deasupra frunzelor negura
deasupra negurei cerul
aceste pietre
sub ele
sunt câteva litere câteva semne
nimeni nu le va găsi niciodată

ÎMI AMINTESC...

Îmi amintesc lumina aceea de culoarea minții
îmi amintesc surăsul acela din adolescență
îmi amintesc și gustul primei țigări
și-mi amintesc și rochia ta de pe scaun
și-mi amintesc și alte lucruri simple
destule
ca să uit atâtea și atâtea amintiri
mai importante desigur
dar mie îmi place aroma portocalei
și nu carnea ei

CEVA

Acolo în grădină
printre ridichi și foi de salată
printre cioburi de sticlă și bulbi putreziți
printre pietre și pene de cintezoii
într-o zi am găsit
ceva ce găsești numai o singură dată în viață
ceva fără formă ceva fără gust și culoare
ceva topindu-se ca literele soarelui pe apă
ceva mai frumos decât genele iubitei
ceva cald și dureros ca o melodie depărtată
ceva...

acolo în grădină
ceva ce găsești numai o singură dată în viață

DUPĂ PLOAIE

Deasupra acoperișelor zboară un porumbel
poartă în cioc scrisorile înecaților din ani depărtați

cine are timp să privească în sus?

sunt adunate rufele rămase pe gard
este scoasă apa din pivniță
sunt culese fructele căzute în iarbă
este căutată capra uitată pe câmp
sunt spălați pantofii plini de noroi

apoi coboară seara
nimeni nu a văzut scrisoarea porumbelului

PEISAJ

Totul se desfășoară normal în viața intimă
a căpițelor de fân
totul se desfășoară normal pe suprafața râului
totul se desfășoară normal în relațiile oilor
care pasc în depărtare

în ciuda faptului că negura provoacă o anumită dezordine

ȘTIU

Știu că spațiul meu lăuntric e făcut
pentru experiențe mai dure
mie însă îmi place să privesc
cum norul acela atinge cu genele sale mereu umezite
copacii casele mormintele și urmele
de argint ale oilor seara

JURNAL

Luni am instruit găinile apoi
am cântărit lumina solară din fiecare ou
marți am semănat morcovi viitoare
cozi de cometă pe cerul bucătăriilor

miercuri am ieșit la plimbare cu iepurii
am discutat împreună despre
posibila interzicere a bombei atomice
joi mi-am defrișat barba iar seara
am ascultat broasca țestoasă
depănându-și străvechile amintiri
vineri am primit în audiență cocoșul
cerea extinderea curții
să poată ucide cocoșul vecinului
sâmbătă m-am îmbătat cu Hesiod .
în timp ce trăncăneam
despre ultimele cuceriri agro-tehnice
duminică după-masă pe-o vreme cu ploaie
am participat la funerariile cârțiței

IANUARIE

Unde-i vulpea mea? Unde sunt
vietățile mele: coțofana,
păianjenul?

Mâna care le hrănea
a înghețat
așternând scrisori de dragoste

ZI DE IARNĂ

Ninge peste cana mea de vin uitată în curte
ninge peste atâtea și atâtea lucruri

pe care uneori le-am avut
dar somnul meu e profund
visul meu e-o sanie împodobită cu trandafiri
mă duce pe un drum luminos
mă trezesc și mă uit împrejur
cade un corb în zăpadă
adăugându-se la cele ce-au fost

DUPĂ DESPĂRȚIRE

După despărțire
rămâne o tristețe de sabie ruginită
sarea din pâine se întunecă
lumina din flăoare putrezește
și rămâne un spațiu nemărginit
plin de oglinzi
care te înghit mereu și mereu

rămâne o tristețe de sabie ruginită

LINIȘTEA IERNII

Liniștea iernii și aripioarele peștilor
sub crusta de gheață
liniștea iernii și șoaptele jarului sub cenușă

liniștea iernii și tainica cifră sub cartea de joc

liniștea iernii și pleoapa timpului

ruginind sub arcada podeșului

liniștea iernii și silueta ta descrescând în zare

liniștea iernii și inima mea

IEPURI ȘI ANOTIMPURI (1976)

S-A FĂCUT DIMINEAȚĂ...

S-a făcut dimineată și vânătorii se întorc
de la lucrările lor sângeroase
s-a făcut dimineată și un submarin atomic
a dispărut în burta peștilor
s-a făcut dimineată și nimeni nu m-a decorat
s-a făcut dimineată și tu te ridici din somn
ca un scafandru cu brațele pline de corali
s-a făcut dimineată și dimineata miroase a făină
s-a făcut dimineată și totuși coropișnița nu m-a mâncat
s-a făcut dimineată iar moartea și-a scos
oglanda retrovizoare
s-a făcut dimineată și un cal a plecat în cer
să ne aducă basmul zilei de ieri
s-a făcut dimineată...

ACESTE MÂINI

Aceste mâini care repară coarnele berbecului
aceste mâini care jupoaie un iepure

aceste mâini care dezmiardă coama calului din basm
aceste mâini scufundate adânc în lada cu făină
aceste mâini care aduc un șarpe din clocotul verde al grădinii
aceste mâini care în apa limpede își scot mănușile de lut
aceste mâini care aprind o țigară foarte ieftină
aceste mâini care înalță din fântână cheia strămoșilor
aceste mâini care găsesc în praf un clopoțel și un cioc de vultur
aceste mâini care îndoaie o potcoavă în formă de inimă
aceste mâini care tremură pe coapsele de gresie ale femeii
aceste mâini care golesc târâta timpului din ceasul de perete
aceste mâini care închid ochii morților din fotografie
aceste mâini care arată viitoarea direcție a vântului

aceste mâini înstelate în contextul albastru al zilei

ODĂ ȘOPTITĂ

Lui Aurel Gurghianu.

Cei care se încălzesc la căldura întunericului
cei care se mulțumesc cu lumina florilor de hârtie
cei care cumpără mere ieftine
cei care muncesc în umezeala iernii
cei care se intimidează în fața poeziei
cei care nu au mâncat niciodată vânat
cei care nu se rușinează în fața adevărului
cei care se scoală la cinci dimineața

cei care nu ne vor cunoaște niciodată

Știu că voi avea statuie cu aripi
 știu că bicicleta e acționată cu gaz aerian
 știu că îngerii împăiați au o mare căutare
 știu că noaptea baubau înghite copiii mincinoși
 știu că poemele mele ascund un sâmbure de adevăr
 știu că libărcile beau uneori alcool rafinat
 știu că penele rațelor au o valoare intrinsecă
 știu că înfometaților le place friptura în sânge
 știu că viața mea este o floare la ureche

și știu și multe altele

ESTE ADEVĂRAT...

Este adevărat că istoria mai deține anumite rezerve
 este adevărat că ceaiul de sunătoare are și el clopoței
 este adevărat că dincolo de orizont ideile au o nuanță diferită
 este adevărat că lămâia nu potolește euforiile ducesei
 este adevărat că cine nu vorbește intră în conflict cu greierii
 este adevărat că nu am cravașă mă mulțumesc în schimb cu
 suplețea pipirigului
 este adevărat că și fantomele se gândesc la servituțile bătrâneții
 este adevărat că faimoșii cai de cursă transpiră rouă de argint
 este adevărat că moliile se înmulțesc uneori la subțioara bunicii
 este adevărat că bunicul mai rătăcește uneori prin dulap
 este adevărat că levănțica îndrăgește intimitatea rufelor
 este adevărat că pălăria mea tiroleză a rămas definitiv agățată în
 cuier

este adevărat că morile de vânt ne intimidează dacă nu suntem precauți
este adevărat că mi-ar place să fiu milionar pentru a putea
despăgubi fluturii de noapte
este adevărat că iarna nu e bine să umblii fără mustăți
este adevărat că adevărul se compune
din ceșcuțe extrem de fragile

UN MORT

Un mort care poartă un briceag în buzunar
un mort care mănâncă semințe de dovleac
un mort care joacă de unul singur țintar
un mort care își piaptănește melcii din păr
un mort care pipăie măruntaiele timpului din orologiu
un mort care se plimbă pe o bicicletă de damă
un mort care citește „Ziarul științelor și călătoriilor“
un mort care fumează coceni de papură
un mort care tunde o oaie cu trei picioare
un mort care face scăderi și adunări
un mort care își bate cuie în palmă
un mort care nu știe că-i mort

CU OCHEANUL

Păcat că această dimineată nu este mai limpede
ai putea urmări cu ocheanul

întâlnirea găinii cu blândețea cuțitului
întâlnirea oilor cu lupul
întâlnirea naufragiatului cu rechinul
întâlnirea beregatei cu briciul
întâlnirea hoțului cu polițistul
întâlnirea foamei cu omleta
întâlnirea degetului cu spinul

acolo pe pajiște ai putea urmări
întâlnirea păpușii cu moartea

UN COPIL

Lui Marius Tupan.

Un copil se plimbă cu o bufniță uriașă pe umeri
un copil încalecă smeul și ajuns în văzduh
trage norii de urechi
un copil îndreaptă săgeata spre o farfurie zburătoare
un copil pe coama casei își scoate limba
să i-o îndulcească soarele
un copil scrie cu creta pe garduri cum o cheamă
pe iubita vântului de seară
un copil deschide un tranzistor și ademenește cu melodiile sale
tâmpitele de ciori
un copil înoată voinicește printr-o piatră extrem de lungă
un copil strivește sub călcâie brahniile unui pește păros
un copil o cere în căsătorie pe Scufița Roșie
un copil își pune pe rană o aripă de fluture
un copil dorește să-i crească mustăți ca atare își lipește o
rândunică sub nas

un copil nu vrea să învețe și se ascunde într-un bombardon
un copil înghite din greșeală un mosor o pastilă un nasture
un copil chinuiește pisica o chinuiește pe bunica
un copil primește câteva crengi la fund
un copil fură trei sau patru alune americane
un copil oarecare

un copil care aș vrea să mai fiu

DACĂ TOTUȘI

Melancolia se învață în fiecare zi
dacă nu te-ai născut cu fluturile acesta pe degete
ascultă zornăitul alunelor
și recită oda transhumanței
sau exersează vesel în vis
aria vânzătorului de păsări
dar nu ironiza niciodată înalta catedră
de la care vorbește cu patos
capra cu ochelari dacă totuși
mai crezi în mecanismele vântului
seara
când trec soldații cântând

SENIN

În timp ce mă ocup cu recoltatul sfeclei furajere
marile cuirasate ale lumii

întreprind un fapt discutabil
dar ce pot face eu în fața problemelor grave
ridicate de-o iarnă timpurie
nu-mi rămâne decât senin să aștept
decapitarea pe care mi-o pregătește somnul
dar cu puțin înaintea de această transformare teribilă
îmi iau inima în dinți
și închid și ultima fereastră
să vă pot auzi să mă puteți auzi

E NEVOIE

Mustața ta năpârlește într-o parte
în ciuda faptului că iarna e blândă
și că iepurii adulmecă urmele solitarilor
hai așadar să scoatem apă din puț
este nevoie de-o apă limpede
pentru spălatul funinginei de pe ciocul porumbeilor călători
pentru respectarea acestei desăvârșite apropiere
este nevoie de-o apă limpede

O CERTITUDINE

Înainte de toate vă anunț deosebit de solemn
în noaptea trecută a fost un îngheț total

petrolierele lumii au rămas în porturi
gurile statuiilor au înghețat cu broasca
discursului în gură
și totuși și totuși
un trandafir de hârtie creponată
s-a născut lângă tâmpla îndrăgostiților
nimeni nu poate desființa melancolia nucului
nimeni nu poate tulbura limpezimea mâinilor
care se caută —
dincolo de marile catastrofe
există o culoare a vinului
există o certitudine cu penaj de pasăre galbenă

ÎN EGALĂ MĂSURĂ

Aș vrea să se știe o dată pentru totdeauna
că nu doresc să-mi impun preferința
pentru-un anumit anotimp
mie îmi plac în egală măsură
atât albastrele mustăți ale pândarului
cât și straturile de pătrunjel
catifelate până toamna târziu
desigur că îndrăgesc în mod deosebit
serile de iarnă când dovleacul e pus în cuptor
iar berbecul bate cu coarnele în iesle
o dată de trei și chiar de zece ori
amintindu-ne că e timpul să mai bem un pahar
în numele dreptului sacru
de-a opta pentru-un anumit anotimp

ULTIMUL

Sunt ultimul din glorioasa pleiadă
a crescătorilor de iepuri
știu că asta vă supără
știu că asta vă umple de invidie
mie nu-mi rămâne nimic de făcut
decât să scriu aceleași scrisori adresate
domnișoarei rozmarin ființei divine singurei
care crede în nemurirea mea în faptul
că într-o zi voi avea
o bicicletă și mai frumoasă

PENTRU NIMIC ÎN LUME

Mă bucur de toate prerogativele timpului
pe mine nu mă mănâncă iepurii
pe mine nu mă adulează castorii
pe mine nu mă împușcă poeții
pe mine nu mă reproduc în herbare
eu sunt echivalentul unei fărâme de pâine
eu sunt o singură literă din fraza simplă a pavatorului
eu sunt o rimă pentru toate fructele umile din pădure
eu sunt o mărturie tăcută
pentru nimic în lume nu mă retrag
din grădina rezervată pentru mine
pe vremea când zeppelinul mai era o speranță

VACANȚĂ

Atâtea cioburi de sticlă în nisip
atâtea cutii de conserve pe țărm
atâta spray și atâtea cărți pe cearceaf

și nici o corabie venind dinspre Atica

O NUNTĂ DE CENUȘĂ

(1977)

ÎNTR-O SEARĂ

Am lăsat pe plajă
o carte deschisă la cuvântul iubire
sâmburi de piersică în sicriu de hârtie
rugina de pe tabachera înecatului
amonite și dintele unui faraon anonim
borangicuri de sare
totemuri din nylon
tifon și cioburi de sticlă
și semnături în nisip
am lăsat într-o seară
pe plajă

averi și averi
pentru alți naufragiați care vin

PRIN MÂINILE NOASTRE

Prin mâinile noastre împreunate
crește în taină crește ziua și noaptea
o spadă

grea și mare va fi
spada suind ca un lujer de crin

și în clipa în care nici nu bănuim
ne decapitează în vis

DINCOLO DE ORIZONT

Părăsită
ca o creangă de liliac
între două săbii ruginite

părăsit
ca o sabie ruginită
între două crengi de liliac

părăsiți

ȘI GÂNDUL...

S-au uscat ciulinii prietenii prafului
pleacă păsările nu mi-au lăsat nimic în sertarele pădurii
ora toamnei e totuși un ou de argint
din care iese golașă speranța astfel
îmi clădesc o casă de paie aduc o sobă de hârtie

și gândul mă poartă spre lunile de iarnă
când voi hrăni din belșug copiii poemelor
pe toți acești copii orfani
făcuți cu tine acolo departe
sub colinele verzi ale verii

APROAPE O ELEGIE

Vultur cu aripi deschise ți-am fost
cârlionț de miel și vâl de lapte ți-am fost
coapsă de chitară moale ți-am fost
chitră și smirnă și smochină ți-am fost
amnar pentru iască acerbă ți-am fost
ploaie de mărgean pe brazdă ți-am fost
floare de oleandru pe sân ți-am fost
corabie lină și încăpătoare ți-am fost
ancoră în profunzimea mierii ți-am fost
odgon din fir de mătase ți-am fost
cătușă eliberatoare ți-am fost
etcetera etcetera ți-am fost
un scorpion fantastic ți-am fost
un coș cu roiuri de viespi ți-am fost
gheară de liliac în păr ți-am fost
cactus pe gură ți-am fost
arici pe sâni ți-am fost
osuar de crabi în așternut ți-am fost
hidoasă umbră de sepie în somn ți-am fost
zgură și smoală topită pe unghii ți-am fost
o carte ruptă și pătată cu vinuri ți-am fost
suc de mătrăgună ți-am fost
etcetera etcetera ți-am fost

ACUM

Acum când trefla iubirii e jucată pe masa uitării
acum când melancolia vuieste în inima perlei
acum când timpul acela e prefăcut în timp de nisip
acum când te hrănești cu memoria memoriei

acum când privești în abisul oglinzii

DUPĂ PLECAREA TA

Camera mea fără ferestre
camera mea fără ușă
camera mea fără lampă și fără sobă
camera mea fără masă și fără solniță
camera mea fără pomieră și fără tapete
camera mea fără scrumieră și fără dantele
camera mea fără lavandă și fără mănuși

camera mea fără fântâni subterane

camera mea
fără surâsul tău fără
căldura ta de portocală și de pui de pisică

camera mea invadată de trecut și golită de prezent

camera mea pe temelii de cenușă
camera mea cu tavan de ceață

camera mea din care nu pot ieși
mă strânge un cerc de iarbă
mă lovește un ciocan de aer
mă cântă o gură de pleavă

camera mea umplută cu o boabă de orez
o boabă o hrană pentru zilele iernii
când vei veni să mâncăm pe săturate
când vei veni să valsăm
după melodiile ciorilor

camera mea de fum în care aștept

UN POTOP DE SIMPATII

(1978)

PE AICI...

Pe aici au trecut celebrii hoți de cai
pe aici au trecut căutători de comori și zlătari
pe aici a trecut un ridicător de greutate de la circ
a trecut un bătrân ursar melancolic
a trecut un vrăjitor cu mustăți de crepdeșin
a trecut o carte cu tâlcuirea exactă a viselor
pe aici a trecut un dezertor cu eghileți de ciulini
au trecut calești țigări de foi și păuni
au trecut butoaie cu sulf și cu păcură
au trecut cocoși de zahăr ars
a trecut o șaretă galbenă cu aripi verzi
pe aici a trecut o tabacheră cu muzicuță
și o călimară cu cerneală violetă
a trecut o hartă încă întreagă
a trecut un oleandru și un pinten de argint
au trecut calupuri de unt
a trecut
un măcelar un hangiu un rotar

pe aici a trecut un incendiu
urmele lui se mai văd și astăzi pe mâini

SUNT MULTE AMINTIRI

La bufet țăranii beau țuică fiartă s-a adus și bere
sunt multe amintiri din războiul ultim îl știm
uneori după-amiaza treceau prin lanuri dulci de secară
lejer cu armele în bandulieră
pe cartușe înfloreau lacrimi purtau în raniță
mărunte creioane chimice scrisori blănițe de iepure fotografii
unii au fost cavaleriști ageri unul a fost sergent sanitar
unii au rămas cu fața lipită de rădăcini căștile lor
adăpostesc vietăți subterane sau poate se dizolvă în săruri
albastre

cine știe
dar sunt și alte amintiri altele exprimate cu glas răgușit
până și în acest bufet acaparat de fum dens
timpul deșartă diamante false și diamante adevărate
oricum în zorii zilei vor începe cu toții aceeași muncă
sub aripa înghețată a pădurii și uitând
tragedii secrete

TRUPURI

Trupuri încovoiate
peste toate nașterile grele ale pământului îndărătnic
trupuri încovoiate ziua și noaptea încovoiate
pe vreme de frig și de arșiță înăbușitoare
încovoiate până și în clipele când norii
își deșartă butoaiele cu foc și cu grindină

trupuri pentru care nu se croiesc niciodată
dolmane hlamide sau fracuri

trupuri care de milenii și milenii caută aceeași comoară

IMN PENTRU UN FOC ANUMIT

Focul din curte pentru dulceața fierturii de seară
focul din sobă pentru izgonirea curenților reci din plămâni
focul din vatră pentru ochi care mai știu să citească în jar
legende și semne ale timpului
focul de pe câmp pentru copt cartofi sau porumb cu frăgezimi
de fecioară
focul din ceață pentru îndepărtarea lupului din preajma tăcerii
bănuitoare
focul de la marginea șanțului pentru mâinile culegătorilor rămași
în noaptea umedă
focul din pădure pentru ceaiul tăietorilor de lemne
focul celor nevoiți să aștepte zorile în zăpadă
focul de coceni focul de bălegar și focul de mărăcini
foc atâtat de elanul buzelor și întreținut prin disciplina răbdării
foc fără umeri înalți fără amenințări tumultuoase
foc fără salve sărbătorești
un foc menit să mențină și nu să doboare

SITUAȚIE OARECARE

Femeia își potrivește broboada cumpărată ieftin la târg
și pune surcele pe foc va fierbe tocană de berbec
bărbatul ei lucrează pe șantierele orașului a fost cândva țăran
azi vine cu ultima cursă aduce o cunună de covrigi
aduce chenzina
focul arde lamentabil din fericire
acum pătrunjelul e vesel iar grădina mai oferă câteva cepe
femeia se grăbește trebuie să cumpere o sticlă de vermut
pentru bărbatul care vine să-și petreacă duminica
între aracii viței de vie sau pur-și-simplu
numai să privească trecerea norilor și aspra beție
a ciorilor adunate pe mărunte ruini

VÂNTUL

Vântul acesta nevăzut însufletește cocoșul de tablă de pe casă
vântul acesta nevăzut descifrează literele soarelui de pe frunze
vântul acesta nevăzut desface nămolul în fragmente
vântul acesta nevăzut deformează geometria riguroasă a
parcelelor de trifoi
vântul acesta nevăzut consimte să care polenul florilor
vântul acesta nevăzut aprinde cu tandrețe lămpile câmpului
vântul acesta nevăzut impune în văzduh o rigoare impecabilă
vântul acesta nevăzut umple vidul cu lichide albastre
vântul acesta nevăzut cristalizează sudoarea de pe ceafa țăranului
vântul acesta nevăzut pune catifele de mînz pe mîinile
îndrăgostiților

vântul acesta nevăzut sosește cu salve în capitala sturzilor
vântul acesta nevăzut aduce în pădure dovezi de bunăvoință
vântul acesta nevăzut nu cunoaște povara făinii pe care o deșartă
cu atâta fervoare
vântul acesta nevăzut scutură și smulge clopoței de hârtie din
palmele morților
vântul acesta nevăzut determină gânduri germinații și tristeți
și determină și alte mii de sentimente
care pot oricând izbucni în subterane cetății de argint

TIMP STRĂVECHI ȘI AER DULCE

Crengile sălciiilor împreunate ca niște rime elastice
o pisică moartă paie și haine vechi plutesc pe apă
timp străvechi încremenit în scorburi inundațiile
de altădată nisipul lustruiește oasele înecaților
cine a lăsat pe mal o roată de bicicletă rugină
aerul e dulce răsucesc ușor între degete ismă și spun
e bine că pe aici va trece curând și factorul poștal
vom descifra împreună adresele peștilor și toată
semnificația liniștei

POEM IDILIC

O femeie tricotează în stradă din când în când
intră în casă și trage o dușcă de rachiu
un copil mână o capră cu burta plină de pietre

și autobuzul lasă pe rănilor gardurilor pansamente de praf
pe lângă moara părăsită de aproape două decenii
aleargă o coroană mortuară din flori de hârtie
profesorii fac naveta au în serviete usturoi și caiete în care
crapii încurcă timpul prezent cu timpul trecut
sosește și după-amiaza toridă clipa când nu mai tresari
și toate au gust de motorină

PASTEL OARECARE

O pisică alăptându-și puii slăbănogi
găini cu aripi cenușite dunde negre ce cad
pe masa acoperită cu un ziar îngălbenit de un veac
sub masă ochelari cu lentile ruginite și alături
un lighean murdar solzi și mațe de pește
și nici un zeu mânios nici unul nu vine
să alunge cu biciul din curte
această zi sprijinită pe picioare de iască

TOAMNĂ DUIOASĂ

Podul de lemn o căruță încărcată cu saci
de sus copiii scuiță în apă așa am făcut și eu
dacă nu mă înșel prin anii patruzeci
tipătul găștelor adunate pe grind vulpea

trece deasupra cu un helicopter zadarnic
aici până și peștii sunt atenți au periscope
dar brusc se lasă seara și difuzorul
anunță sezonul albastru al prunelor

DUPĂ-MASĂ ÎN JURUL OREI CINCI

Degetele caută în pământ coropișnițe râme
începe ora pescuitului cu undița
o pierdere de vreme spun nevestele
care dăăesc lână sau pun porumbe la murat
bărbații fumează pe mal
și în timp ce urmăresc lenea dopului
moartea le fură bicicletele iar crapii
citesc un ziar înmiresmat

OCTOMBRIE

Pe aici nu vine nici un tren
pâinea este adusă cu oarecare întârziere
o găină golașă răcăie în bălegarul drumului
și găsește un cercel de argint
inginerul silvic mănâncă semințe de dovleac
se apropie ziua nunților sărbătorile vagi
cu hârtie creponată nașii au căzut în fântână

și sătenii beau din borcane vin nou
sau prind raci pe malul râului ușor oxidat

și totuși
uneori mai sosesc și scrisori

PROBABIL PRIN LUNA LUI DECEMBRIE

Bătrâna poartă în spinare o legătură de crengi uscate
cintezele îi pun felurite întrebări
întrebări fără noimă bunăoară
dacă a băut vreodată cafea neagră
dacă a mâncat vreodată castane coapte
dacă știe din câte continente se compune raiul
și așa mai departe și așa mai departe
bătrâna își continuă drumul cocârjat
și în gând aprinde focuri înalte
la care mâinile ei nu vor ajunge niciodată
cintezele proaste

BĂTRÂNII SATULUI

Lui Aurel Rău.

Bătrânii își amintesc zeppelinul
bătrânii își amintesc radioul cu galenă

bătrânii își amintesc apariția bicicletei în sat
bătrânii își amintesc lucrătura fină a șelurilor
bătrânii își amintesc șorțul de piele al fierarului ghebos
bătrânii își amintesc morarul îmbrăcat în pantaloni de fâină
bătrânii își amintesc strănuturile băcanului din colțul străzii
bătrânii își amintesc gustul acadelei și al roșcovei scorțoase
bătrânii își amintesc forma secerei și cristalul nădușelii
bătrânii își amintesc jambierele jandarmului cu sprâncene
stufos

bătrânii își amintesc urechea tăiată a notarului cu diplomă de
bacalaureat
bătrânii își amintesc scâlâmbăielile agentului C.A.M.
bătrânii își amintesc roțița brichetei făcută din cartuș
bătrânii își amintesc prețul exact al țiğărilor Plugar
bătrânii își amintesc arcul de triumf din București
bătrânii își amintesc ravagiile ciumei din anul 1750
bătrânii își amintesc înecatul nici până azi identificat
bătrânii își amintesc fantasticele geruri ale bobotezei
bătrânii își amintesc prepelițele iepurii berzele
bătrânii își amintesc întotdeauna totul
își amintesc mai cu seamă în zilele
când seceta roade cotoarele câmpului

ȘI TOATE

Frunze de tutun atârând sub streășina neagră
albine lipite pe gura borcanului cu resturi de zahăr
trepetnicul căzut în oala cu lapte bătut
curci picotind la umbra gardului aplecat
pe prispă mușcate prăfuite în cutii de conserve

și un bătrân care se ține cu mâna de burtă
trece curând autobuzul de seară și toate
vor învia din morți și vor cere o picătură de apă

FĂRĂ TITLU

Un centenar care plânge amintindu-și cât de lungi și cât de
lucioase erau puștile altădată
o femeie care alungă fluturii parfumați din oala de lapte
un copil care azvârle șoricul din mână să poată asculta poveștile
clopotului
un alt copil care învață tabla înmulțirii într-un butoi dogit
o fecioară care se îmbracă lângă râu în petale de măcieș
un medic navestist care pansează piciorul unui biet cărăbuș
un specialist local care construiește sicrie cu motor
un nebun care în plină vară își pune mănuși de lână
o nebună care întreține o crescătorie de ciori
un crap care exersează la xilofon și seara
joacă table cu știuca
o sfârlează
și eu
în mijlocul acestui potop de simpatii

ZI SENINĂ

La marginea șanțului moartea
mănâncă pâine aburindă o felie de pepene

trec în goană camioane căruțe bicicliști călăreți
nimeni nu vede nimic nimeni
numai copiii se opresc în toiul jocului
și se întreabă cât o fi ora

ÎN SFÂRȘIT

Denisei Comănescu

Până când până când se întreabă
gonind cu bicicleta frenetic —
întâlnește o vrabie moartă
întâlnește o seară întâlnește
o iarnă și o dimineață mijind
și în sfârșit ajunge la mărșica albastră
pierdută în copilărie

CONSĂTENI

împinge o roabă fără roată și gâfâind i se pare
că un fluture alb ridicat de pe-o varză
coase în aer o rochie pentru fiica lui care
într-un viitor apropiat se mărită c-un vameș de vază

Își ascute coasa la umbra oțetarului falnic
ceea ce nu-l împiedică nici o clipită

să admire rățoiul care-și notează în carnețel
ora exactă a sosirii bicicletei cu apă gazoasă

Umblă cu multe insigne prinse la pălăriuță
și totuși se bucură din inimă aflând că morile de vânt
vor destrăma în continuare fuioarele albastre
lăsate în urmă de-o turmă de tauri de export

Jupoaie mielul cu o anumită deprindere moștenită
motiv pentru care furtuna îi laudă plămânii
dându-i totodată lecții de mânuit darabana
în serile când nebunii vor cădea peste funii

Pornit dimineața să întrebe de prețul porumbului
și-a pierdut pe drum inelușele ceasului de buzunar
se consolează gândindu-se la ziua în care salutase perfect
un colonel de artilerie fără vijelii în urechi

Are impresia că știe ce se întâmplă zilnic în Europa
ca atare își bate măr soția cea tânără și noaptea
pactizează cu puricii iar aceștia se mută voioși
pe tronul din camera socrilor

S-ar duce la fierar s-ar duce la moară oriunde s-ar duce
se teme însă de eventuale întâlniri
cu rude moarte în urmă cu multe decenii
căroră n-ar avea ce le pune în palmă

Mănâncă semințe de floarea-soarelui elegant dezinvolt
și totuși nu simte rădăcina reumatismului
înfășurându-i ca o iederă încheieturile
exaltă în felul acesta aspectele vieții agreabile

Cică a primit o ilustrată din Santa Fé
copiii râd și-i ies în cale cu funii de usturoi

împletite pentru el în semn de omagiu suprem
îi răsplătește cu gărgărițe crescute în propriul său incubator

Pescuiește cât e ziua de lungă dar apa Neajlovului e poluată
nu-i pasă își încălzește în continuare picioarele
și fredonează o melodie populară pentru pasărea
ce-i pune pe umeri galoane violete și verzi

Preferă să nu-și mai cumpere coșuri de răchită
pleacă astfel într-o direcție dinspre care tăcute
păpădiile se ofilesc simțind că toamna se apropie
și furnicile se lasă atrase mai greu

O dată cu iarna își schimbă caracterul
în loc de bere cu rom bea țuică afumată
ajungând la concluzia că era mai bine în lunile
când își ungea picioarele cu alifie de hrean

Iar mie nu îmi mai rămâne decât
ori de câte ori îi întâlnesc pe strada principală
să-i salut fratern și în cazul că și ei mă salută la fel
să le ofer o țigară americană sau o simplă zicală

COPLEȘT DE GLORIE

(1980)

INTERVIU

(I)

De ce trăiesc în mediul rural?
vedeți aici mai există găini autentice
mărarul a rămas tot mărar
iar ciupercile sunt naturale
ca de altfel și expresiile țăranilor
da întrețin relații excelente în special
cu pădurarii
nu nu vă asigur
sunt de acord să trecem la altele
câte premii literare?
drept să vă spun nu-mi amintesc prea bine
mai importante cam vreo patru sute
desigur cel al crescătorilor de albine
m-a bucurat cel mai mult
primam cum inginii laude
cartea mea de căpătâi?
trepetnicul
dintre fructele exotice prefer corcodușele
nu pot răspunde scuzați-mă
eroare nu mă aflu în nici o cabină telefonică
mă aflu la Pago Pago
nu pot răspunde scuzați-mă
da da sunt absolut convins
azi nu mai fabrică nimeni arme de exterminare

evident cu excepția viespilor
exact sunt foarte bogat
posed câteva creioane tocite și mai multe flacoane cu paciuli
rude?
destule din păcate rude sărace
de unde ați aflat?
bunica mea a murit de mult
într-adevăr îi plăceau acadelele
ce hobby?
țintarul adevărul praștia cu recul
și eu vă mulțumesc

SEMNALMENTE

Sunt de statură potrivită port barbă
și am o concepție de viață perfect asamblată
ceea ce înseamnă că îmi plac gogoșarii în oțet
și mai cu seamă îmi place să vă pun sub nas
adevăruri pline cu praf de strănutat

JURNAL

(I)

Această primăvară mă găsește
împovărat de glorie și preocupat de gândul
că trebuie să-mi schimb roata de la bicicletă

mă simt atât de bine aici sunt înconjurat
de stima factorului poștal și de dragostea unei cititoare
pe care am întâlnit-o la magazinul sătesc

insectele au ieșit din bezna lor milenară
prunii sunt gata să înflorească
în septembrie distilez rachiuri subtile o băutură
pentru zile falnice pentru clipa
când voi primi titlul de doctor honoris causa

diseară privesc un film despre leopardzi
apoi exersezi la xilofon

INTERVIU

(II)

Problemele mele financiare sunt rezolvate de mult
vă rog repetați întrebarea
da da și cele sentimentale
dacă mai scriu?
îmi alcătuiesc opera completă
cine mă ajută? pândarii plasați lângă sat
planuri de viitor?
să învăț patinajul artistic
deocamdată
mi-am comandat un zeppelin ca să fac
zilnic înconjurul județului meu preferat
dacă mă tem?
nu m-am temut niciodată
exact împărtășesc același punct de vedere

pe care îl exprimați și dumneavoastră:
omenirea mai are o șansă
ce părere am despre Shakespeare?
excelentă
despre poluare?
basmе
nu încă nu mi-am făcut testamentul
o!
dansul meu preferat?
același tango
desigur că sunt unul din marii adepți ai scorușelor
dar îmi plac și scrumbiile afumate
ajunge ajunge a sosit și clipa
să terminăm sunt obosit
și la urma urmei mi s-a stins și pipa

JURNAL

(II)

Întâmplător azi mă aflu departe
de măruntele intrigi de fumul restaurantului

în chilia mea de homme de lettres
stau aplecat peste harta maritimă a lumii
și caut o insulă mai puțin poluată

trag zăvorul porții și gloriei mele îi ordon
să se plimbe în pielea goală pe stradă
la fel cum găinilor din curte
le ordon să termine cu monotonul lor cotcodăcit

amân pe mâine vizitele la finii din sat
amân și răspunsul la mesajul numeroaselor mele iubite
și amân pe veșnicie tăiatul unghiilor și al părului
azi am nevoie de concentrare deplină
căci stau aplecat peste hartă și-i greu
când nu ai în palmă o busolă

INTERVIU

Lui D.R. Popescu.

(III)

Bine ați venit și vă rog
luați loc în hamac
ha-ha-ha
după cum vedeți
locuiesc printre purici găște și scaieți
aș! este secretul meu
vă înșelați nu mă plictisesc niciodată
și nici guma de șters Elefant n-o mai întrebuințez
hai să zicem și totuși
bunica m-a apreciat
la ce lucrez în prezent?
la un studiu despre
comportamentul caprei în fața cuțitului
mă bucur că vă place vinul meu
denumit pe aceste meleaguri molan
popice? jucam cândva cu elan
le-am abandonat de dragul
plimbărilor cu șareta

de acord aşadar
să trecem la subiect
eroare
nu am fost niciodată cultivator de mărar
aş!
pentru mine poezia nu-i fîte de l'intelect
e doar un felinar în ceaţă
cum?
sau un fluture pe degetul îndrăgostitului
ce cred despre Valéry?
fiecare vers al său este un sicriu de cristal
de când scriu?
de când mă ştiu
ce întrebare!
nu întrebuiţez mescalină
la magazinul nostru sătesc nu se vinde aşa ceva
beau doar votcă atât cât încape
în degetarul mătuşii mele
eu?! zvonuri lansate
de fostele mele amante
vă înşelaţi profund
iarna nu port chipiu cel mult
câteva decoraţii
ha-ha-ha am glumit
nu deţin Premiul Pulitzer
sunt doar un poet înghesuit la colţul mesei
informaţii false localnicii
mă apreciază doar pentru că uneori
le compun petiţii şi scurte scrisori
nu mă ascund după deget într-adevăr
îmi place varza murată
da da deocamdată
ce să comunicaţi Europei?
că într-o zi voi trece cu trotineta

sub arcurile ei de triumf
cam asta e tot și
a bientôt

JURNAL

(III)

Iată au sosit și calmele ore ale verii
corcodușele se coc într-o căldură specifică locului
dacă subtilii mei prieteni din Santo Domingo
ar ști câte vitamine prețioase conțin aceste fructe umile
azi i-aș vedea înnebuniți lângă mine

bine că nu mă plictisește nimeni
învățătoarele sunt plecate în tabără
iar puricii au fost uciși cu dedete

culcat în iarbă meditez la soarta omenirii
căscatul unui câine mă smulge din liniște

nea Costică vine să-mi tundă oile

după trecerea autobuzului îmi pun chiloții de baie
și mă arunc în apele adânci ale Neajlovului
ca de obicei înot împotriva curentului

se lasă răcoarea de pretutindeni vine miros de bălegar
seara la bufet beau whisky and soda
și discut cu sătenii probleme ecologice

aici există un mare interes pentru teme contemporane

satisfăcut de realizările zilei
răsfoiesc presa literară vai
azi nu se scrie nimic despre mine
mâine dau un telefon să mă plâng

noaptea mă visez ridicat cu macaraua pe soclu

SCRISOARE NETIMBRATĂ

Nu mai sunt mohorât
dar tu?
afurisitul de guturai mi-a trecut
unghia de la picior mi-a crescut la loc
aşadar pot dansa fără grijă
în grădină toate se desfăşoară
conform programului dinainte stabilit
cartofii au răsărit la timp
curând voi semăna dovleceii şi fasolea
s-ar putea să-mi cumpăr un berbec
după cum vezi e bine
ieri mi-am plătit şi impozitul pe casă
azi am fost anunţat că foarte curând
voi fi numit profesor de poetică
după orele de prânz citesc Boston Star sau joc domino
cu agentul sanitar pe care de altfel
îl iniţiez în mesmerism
tu cum te mai distrezi?
îmi spui să nu-mi fac griji

ai dreptate noul tip de submarin atomic
e doar o sperietoare de ciori
la treburile din astea mă pricep
ce mai fac foștii mei colegi de la grădiniță?
mă bucur știindu-i cu mustăți și cu rosturi pe lume
numai eu am rămas
același copil care se joacă cu focul
te rog iartă-mă aici mă opresc
vine ploaia și trebuie să-mi adun manuscrisele

JURNAL

(IV)

Ninge peste această localitate idilică despre care
se spune că ar avea și un telefon

cât de frumoasă este iarna la noi în Balcani
emblema ei e șoricul de porc

stau la fereastră și privesc țurțurii de ghiață
iată-mă iarăși în colivia copilăriei
când mâncam compot de prune afumate și doream
să ajung ofițer de marină

acum sunt un bătrân ponosit căruia la bufet
sătenii îi spun ironic trăiască domnu poet
nu eu mi-am ales o asemenea meserie stupidă
sunt victima parcelor

orătăniile dorm de mult
amintirea se spulberă și apa îngheață

în soba mea țărănească focul e-o limbă de aur
ce șuieră fraze de basm
Paulina se piaptână bem țuică fiartă și discutăm
despre Roland Barthes și despre viitoarea noastră
crescătorie de melci

liniștea se face subtilă e-o vreme de scris capodopere
dar mie îmi vine să casc și treptat treptat
adorm visând cum o sanie mă duce
spre poarta înaltelor împliniri la care zadarnic tot bat

INTERVIU FINAL

Lui Constantin Chiriță.

Și mie îmi pare bine
că după atâta timp ne revedem
din păcate acum
discutăm la umbra unui felinar afumat
într-adevăr am îmbătrânit
și sunt în derivă
da da sturzul din barba mea a zburat
mă întrebați de boli?
destule în prezent
sufăr de spleen
și înghit untură de pește
fals! am întreprins doar excursii
prin câteva județe apropiate

constatări?
că operele mele poetice
sunt citite de șobolanii
din pivnițele elegantelor bufete sătești
și totuși m-am ales cu ceva:
c-un kilogram de carași
iar întrebați de gloria mea?
aș!
gloria mea
e numai un dric fără cai
sunteți convins?
vai!
nu mi-am bătut joc de nimeni
sau dacă vreți: doar de viața mea
da da văd că sunt înțeles
care au fost sporturile mele preferate?
filatelia
psihanaliza
oina
și leapșa
ce fac în această iarnă?
mă dau cu săniuța și învăț
împletitul coșurilor de răchită
o situație fericită?
ha-ha-ha
nu mai comunicați nimic Europei
pentru mine
continentul acesta e-o batoză ramolită
care treieră neghină
nimeni absolut nimeni nu e de vină
ce muzică îmi doresc la înmormântare?
un concert de broaște atât
acum
e momentul să plecați întrucât
se apropie viscolul și sobele mele sunt reci

Vai cât de mult vă înșelați vai
 poemele mele nu au strălucirea cozii de păun
 și nici gust de migdale nu au
 iartă-mă frumoasă domnișoară ilfoveană
 știu că-ți plac sonetele stropite cu eau-de-cologne
 și iartă-mă iubite profesor de liceu
 știu că adori poemele al căror sens e obscur
 altfel privirea nu ți-ar fi încruntată
 până și în clipele în care faci amor
 și iertați-mă cu toții voi care acolo sus în balcon
 v-ați așteptat să arunc din gătlej
 lungi triluri de privighetoare tradițională
 dar gătlejul meu e răgușit după atâta țipăt în pustiu
 asta e situația v-o spun cu deplină sinceritate
 poemele mele au duritatea pământului sărac
 parfumul lor e duhoarea florilor căzute în șanț
 au strălucirea lămpii afumate
 gâfâie ca o roabă din secolul trecut
 au gustul unturii de pește
 au gustul fructelor pădurețe
 au gustul vieții refuzate
 poemele mele copii părăsiți în ploaie
 poemele mele degete înghețate
 poemele mele saci cu zdrențe
 poemele mele da poemele mele glorioase
 dacă nu vă plac
 suflați-vă nasul
 și dați în ele cu pietre

EXISTENȚĂ BANALĂ

Eu
fără relații speciale
fără diplome și decorații
fără cerneluri de argint
fără flacoane cu parfumuri
fără clopote de alarmă

eu
fumător de țigări ordinare
consumator de rachiuri ieftine
și prieten cu popândăii și cu toate
viețuitoarele ameteite în ploaie

eu
cu mortar în păr
cu galoane de paie pe umeri
cu aripi năpârlite în atâtea incendii
cu pământ puturos sub unghii
și cu spini în ficat

eu
stăpân al unui fânar
al unui creion tocit
al unui răsad de mărar
al unei biciclete fără roți
al unui briceag în formă de pește
al unei monede coclite
al unui puț american
și al unui pod cu șoareci seculari

eu
o notă veselă pe o partitură tristă

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ

(1981)

NOAPTEA

Poemele înseși poemele scrise de mine
pe undeva la marginea pădurii din șes
luate brusc de vântul primăverii
au pătruns îndărătul unei uși de la oficiul
pentru înregistrarea noilor cuvinte de dragoste
le-am regăsit târziu erau ofilite erau atinse
de bacilii revărsați din plămânii istoriei antice
noaptea pe străzi au apărut stropitoarele orașului
ce voiau să spele? ce insinuau
șoferii cu cască la ureche?

PASĂREA ACEEA

Deschizând dimineața ferestrele
v-ați gândit că într-o bună zi ar putea să vă zboare în casă
pasărea aceea vicleană și sângheroasă ființa
încă nevăzută fiara despre care se spune în șoapte
că există cu adevărat că pândește îndărătul
comunicatelor de presă?

pe stradă lumea trecea radioasă
nimeni nu bănuia că poartă frunze uscate pe față
nimeni nu bănuia declanșarea
faimosului scurt-circuit despre care
se va scrie în viitoarele cronici

RECUNOAȘTERE TÂRZIE

Factorul poștal mi-a adus o diplomă
din partea lui Abraham a Sancta Clara
recunoaștere târzie pentru meritele mele în lupta
cu opinia broaștelor țestoase și totodată
pentru faptul că în anumite ore ale zilei
trec prin frizerii țipând în gura mare
domnilor pieptănați toate gândurile perverse
turnați briantină pe aceste suflete ațipite
pentru că în anumite ore ale zilei ascult
tot ce nu încap în urechile voastre imense
pentru că îmi spune vecina care tocmai
adună cioburile farfuriei sparte simplu
pentru că

CONCENTRARE DEPLINĂ

Seara dezlegați cuvinte încrucișate
e ora destinată reveriei literale sunt viermi afurisiți

mănâncă din creier se grupează în nume savante
de nu ar țipa copiii vecinului au oroare de baie preferă
voluptățile jegului
bine că nu-i acasă bețivul variola aceea cumplită dezlegatul
cuvintelor impune concentrare deplină
mai cu seamă când apar anumite cuvinte subtile
marketing stress cibernetică poluare și așa mai departe
vine și noaptea clipa când apa robinetului stricat
scandeașă alte și alte denumiri de animale exotice

NU LE POT DEFINI

Mă împiedic de cabluri răsucite ca niște mațe de porc
sar peste un șanț revărsat de mizerii
nu am destulă imaginație nu le pot defini
ziua grohăie cicoarea macii mor înainte de-a fi
libelulele plutesc pe băltoace de motorină
unde sunt clasicii literaturii universale?
au plecat la vânătoare!
aștept înserarea aștept întâlnirea cu fântâna omului
aș vrea să mă spăl iertați-mi obrăznicia

OMUL O FLOARE MICĂ

Pasăre Hölderlin strivită sub roțile mașinii
cine desfășoară mosoarele acestui timp?

de la un continent la altul bâzâie musca în vid
pe gura teroristului numai bube și iască
atâția filosofi cu testicole de hienă
omul o floare mică dar plină de miere
de-ar îngheța odată armele

FRAGMENT DINTR-O EPISTOLĂ VECHĂ

Prietene atenian luptător în agora
te-am implorat să fii cu băgare de seamă
când vorbești de frumusețea trandafirilor
iată că acum au apărut vidanjorii
poartă coifuri de aur și valsează pe străzi
se spune că mâine sosesc și lăcustele
cu multe proclamații cu foarfeci

ȘI TOTUȘI

Atâtea panglici atâția clopoței
atârnă de coada maimuțelor grave
și totuși cercetările în domeniul
perfecționării armelor bacteriologice
stagnează de câteva secole rușine
abususs non tollit usum
important rămâne totuși faptul

că marile discursuri se țin
în cadența versului alexandrin

TANGO NOTTURNO

Ieri
Albă-ca-zăpada a fost eroină de basm
azi
Albă-ca-zăpada studiază politologia
mâine
Albă-ca-zăpada mânuiește pistolul

POEMUL:

O furnică traversând nepăsătoare tăișul securii

ÎNTREBARE RETORICĂ

(1983)

ȚIPĂȚ

Dimineța mea fără tine

camera mea golită de aer

zilei îi cresc degete de fantomă
răsună inele brățări de oțel

stau neclintit și ascult
ape adormite

mierla orașului singura
se oprește pe grilajul balconului
din ciocul ei picură funingine
otrava altor zile galbenă

palmele mele îți mângâie trupul absent

din cer izbucnește miros de insecticide
murmurul chiuvetelor râsete impudice
radioul vecinilor e deschis

manevre militare soldații culeg ciuperci
verdeța pajiștilor pe care eu nu le cunosc
în casa liftului explodează bombe
mai trăiesc mai trăiesc până când?

laleaua din glastră e ochiul timpului fericit
o petală cade moale
ca rochia ta ieri alaltăieri

pielea mea își amintește pielea ta

cineva sună la ușă
vrea să mă cunoască
din gura lui ies broaște mușibunde
în buzunarele lui pândesc lăcuste și raci
sub cămașa lui se naște iarna

pluteam pe navele coapselor tale
fruntea mea îți asculta fruntea
beau și acum
din răcoarea părului tău

tablourile se înnegresc
unde sunt arătătoarele ceasornicului?
cuburile de ghiață din pahar se topesc
dintr-odată mi-e sete

ești foarte departe
te înghite o ceață
tramvaiele pleacă și rămân
în neantul betonului

pleacă dimineața târâtă
de zei fără picioare fără mâini fără suflet

numai tu ai aripă
și glas

așteptarea
poartă întotdeauna numele așchiei
neagră zvâcnind sub unghie

DINCOLO

Semafoarele arată cale liberă
dar poți trece cu picioarele retezate
dincolo unde se află parcul în care
mierla Isoldei
mai țese postavul cântecului?

POLIFONIA NOPTII

Furtuna sosește o dată cu noaptea
brusc se sting toate lămpile tăiate
cablurile subterane se desfac în brațe de caracatiță

rufele puse la uscat
iau forma trupurilor ce le-au purtat ieri
alaltăieri

morții trec din cartier în cartier
vor puțină pâine caldă își amintesc
orele de gimnastică avansările degradările

din porii betonului ies aburi
de oțet de sulf de păcură

urlă femeia părăsită
trupul i-a devenit o carceră o noapte
asemenea acesteia

gândacii ostrăvesc legumele
țăranului adormit pe salteaua pieții

din gura statuielor izbucnește praf milenar

cineva trage funia unui clopot amuțit demult
cineva își amintește gustul roșcovei
cineva își amintește locul crimei
mereu cineva

înaintea decolării avionul ia foc
mai putem aștepta mesaje?

în hotel străinul își taie unghiile până la sânge
nu aude nimic timpul pășește cu pas de broască vătuit
de unde să știe că amanta
i-a fost înghițită de nori?

doriți un ceai cu lămâie? ce doriți?
bătrânul din fața chelnerului s-a născut fără limbă
sau poate a împrumutat tăcerea frunzelor
totul e posibil în această epocă beletristică
în această epocă umblând pe catalige de nichel

noaptea mea fără gânduri

unde sunt coapsele tale?

rezemat de balustradă
privesc busola încrezător
mă îndrept spre pagina necită
numai pete albe

APROAPE UN HAIKU

Pe tubul scârbos de beton
un fluture cu aripile împreunate
ca două rime perfecte

ÎNTREBARE RETORICĂ

Lui Mircea Tomuş.

Cine e bărbatul care dansează pe sârmă
şi fluierând povesteşte văzduhului
viaţa-i destrămată ca o pătură veche?

cine e femeia care iese din hotel
melancolică legănându-şi
sânii copti în focul dorinţelor?

cine e copilul care-n timp ce priveşte ceasul
vântul îl ridică deasupra clădirilor
unde cântă pasărea de hârtie?

cine e bătrânul care vorbeşte
cu moartea îmbrăcată
în uniformă de stewardesă?

cine e soldatul care în autobuz
îl citeşte pe Homer?
cine e orbul care pluteşte pe cer
cu o floare de oleandru în mână?

claxoane fanfare țipete la intrsecții

cine sunt acești trecători?

cine sunt acești trecători
transpirați apatici veseli grăbiți?
trecătorii aceștia cu tomate în palmă
cu suluri de hârtie sub braț
cu pastile pe limbă?

poartă cu toții măști
au în buzunare chei adevărate sau false
au lângă inimă
certificate de sănătate de boală

ies pe o ușă intră pe altă ușă
asurziți de zgomotul ventilatoarelor
absorbiți de pompele zilei

cine sunt

cei care visează care plâng care țipă?

noaptea îi înghite pe toți în cavoul ei albastru
în beznele ei sunt cu toții
frunzele tăcute de pe crengile tăcute

sunt cu toții
apa care trece domoală
de la izvor spre mare
și de la moarte spre soarele spre norii
care dimineța
le așează pe față
măști mereu schimbătoare

cine sunt?
întreabă poetul
care își pregătește doctoratul
în științele parfumului

MORȚII NOȘTRI DRAGI

Morții intră noaptea în casă
morții noștri dragi
dau la o parte draperiile grele
aprind chibrite unde sunteți întreabă
unde

nimeni nu-i aude

dormim pe o altă parte a pământului
visăm dragostea fericirea visăm dimineața
sunând ca un corn englezesc deasupra clădirilor
în care zi de zi fabricăm nemurirea în serie

nimeni nu-i aude

ei lunecă în bucătărie
îi întâmpină gândacii stacojii
mirosul sosurilor arse
boabele de piper risipite pe jos

rup din pâine informații
nu au mâncat nimic
de zece de douăzeci de cincizeci de ani
deschid frigiderul beau apă minerală

sunt însetați
de zece de douăzeci de cincizeci de ani

morții noștri dragi privesc la ceas
nu mai știu să citească
se călăuzesc după rădăcinile ierbii
după harta cârțișelor

furtuna
îi împrăștie înainte de revărsatul zorilor

pietrele încep să vorbească
mașinile încep să cânte
păsările încep să urle

ne jupuim de pe față
pielea somnului transparentă

morții noștri dragi

ei rămân în pulberea de pe haine
în murdăria de sub unghii
în noroiul de pe ghete
în funinginea din dosare

morții pururea
morții noștri dragi

ÎN TIHNA SERII

Vine păianjenul
vine din unghierul acela fără lumină fără
nume în calendar

vine pe șase pe zece pe douăzeci de picioare de fier

se oprește lângă statueta cu brațele supte de timp
stă la pândă negru viclean
ochii îi sunt de mărimea becului electric
pântecul cât globul terestru de pe masă

îți ascultă
respirația sângele întregul trecut
apoi te înghite
în timp ce faci
complicate calcule matematice

VIETATEA CU OASE DE AER

Balansez deasupra prăpastiei
și întreb:

ce nume are teama? unde
s-a născut teama? ce vârstă
are teama? ce mănâncă
și unde își petrece timpul liber?

doamnelor domnișoarelor domnilor
aproțiați-vă pe vârful picioarelor
și priviți în prăpastie

între zidurile ei sclipitoare
zac utopii excomunicări șobolani

instrumente de tortură ghilotine excentrice
lagăre de concentrare cu firme duioase
discursuri ieșite din cimpoaiele broaștelor
autodafeuri scalpări țapi infernali marțieni
perversități anarhie execuții underground psychology
scafandrii coborând în oceanele sufletului
estropiați magie electronică standardizare stress
roți dințate automobile moarte măști de gaze roboți
proclamații homunculi și eternul
terorism în veșminte după ultimul croi

aha vă întoarceți privirile
vă puneți ochelari cu lentile întunecate

întreb și tot eu răspund:
teama este o persoană juridică
voiajează numai incognito
mereu își schimbă peruca

ea s-a născut înaintea dinozaurienilor
pe certificatul ei de naștere
stă scris începutul timpului
cu parfumul lui din amestec
de violete pucioasă și sânge

gura ei este un apus de soare imens
un arc de triumf incomensurabil
prin care trece orice suflare
de la umilul purice
până la armatele pământului
înzestrate cu aruncătoare de flăcări
mațele ei au grosimea munților laolaltă
în burta ei delicată
zac epocile omenirii câte au fost

doamnelor domnișoarelor domnilor

teama
nu vine la întâlniri prevăzute
este inefabilă asemenea poeziei

ea trăiește pretutindeni
e nevăzutul și nepipăitul
e numai umbra șoaștei
golul dintre bătăile orologiului
respirația horoscopului
miezul ecoului

teama are caracter universal
ca dragosta fumatul și băutul cafelei
se poate trăi fără ea?
fără spinul ei dulce în deget?
fără filoxera ei — plasă
întinsă peste ființa noastră supusă
tuturor rigorilor de circulație?
este oxigenul pâinea cea de toate zilele

o ușă se deschide alta se închide
și tresărim la mișcarea curentului:
cine a fost? ce vrea?

doamnelor domnișoarelor domnilor
azi savanții jonglează cu atomii
și-i izbesc cu capul de pereți
descoperiri și invenții capitale
curg pe bandă rulantă
dar forma fixă și locuința
stării de spirit numită teamă
nu va fi descoperită niciodată
iată în ce constă hazul
acestei vietăți cu oase de aer
în piele de beznă

îmi opresc balansul deasupra prăpastiei
gimnastica mea zilnică
și mă așez pe scaunul dentistului

DIDACTICĂ

Înțelegerea textelor nu mai ajută
nu mai ajută nici metafizica mării
cărțile s-au desfăcut din cotoare
libărcile ascultă imnurile nopții
cutreierate de vânturi sacre
bonum augurium

înfășurați în robe
stăm umăr lângă umăr și învățăm
golurile din alfabetul betonului

MAI CITIȚI-MI UN VERS

Acum
ușile se deschid prin apăsare pe buton
secolul aleargă pe patine cu roți
și suflă prin nărilor reactoarelor atomice

unde-s poeții romantici?
foarfeca vântului le-a tăiat pletele lungi
lemurii le-au stins făcliile

îndărătul ușilor e iarnă
e-un continent în care litera îngheață
și cuvintele se dilată până pleznesc

unde-s poeții romantici?

mai citiți-mi un vers
cu arome de sulfină și miere

omul a lunecat din univers

ÎN PAIETE DE AUR

Dimineăta
lemurii pătrund în imperiul orhideelor
aduc primăvara lor o nouă
gramatică un calendar mai perfect
aduc legea înghețului și aura broaștei

academicieni în paiete de aur
ne ducem la ședințe de spiritism
vom discuta
cu morții veacului ce va să vie

vom saluta somnul focului căscatul istoriei

ELEGIE

Lui Modest Morariu.

Marea pururea marea

dimineata grădinilor de iod
cimitirul peștilor otrăviți
mormântul cu flori de țigeti

cântecul revine același
horcăitul zilei cu beregata tăiată

Evangelhía
se scufundă în densitatea ruginei
în timpul mării fără timp

păsările își lasă ultima cămașă albă
pe umerii pietrelor cu sclipăt de roze

tobele adâncurilor
violoncelul delfinilor
madrigalul valurilor

nu mai există argonauți
căutăm ce mai căutăm?

din imensele clădiri resorturile civilizației de nichel
ne catapultează direct pe plajă
biscuiții marmelada acră ne lunecă încă pe gât

surâde marea perfid

tuburi de spray fructe dezinfectate staniol
romane polițiste cu crime stilizate perfect

subsuoara și pubisul injectate
cu parfum de oleandru

marea cu metafizica ei
marea cu zeii ei hermafrodiți
marea cu vietățile ei onirice
marea cu lumânările ei

chiar ați plâns în somn?
doamnă
duceți-vă la un medic psihiatru
sau dormiți cu pisica în brațe
există și alternativa sinuciderii

cuvinte lipsite de sens

sughit tranzistoarele behăie casetofonul
intelectualului estropiat

veselă albă plutea Evanghліа
unde-i mater maritima?
aducea smochine capere vanilie rafie ulei de măsline
a rămas în iarna lui Ovidiu
câinii vântului
i-au sfâșiat pavilionul

pe cearșafuri
trupurile se desfac în fragmente de var

biciuiți de razele soarelui
creierii dezleagă cuvinte încrucișate
nedelegate pier cuvintele mării

marea pururea marea
meschinăriile ascetismele trădările și iubirile ei

după-amiaza deșertului
resturi pe plajă
inelul înecatului chibrituri arse coji de pepene
sticle pline de întuneric

valurile nu mai povestesc nimic
se închid în gândurile lor opaline

destinul își caută umbrele

după-amiază tristă ca o statuie cu brațele tăiate
tristă ca o pagină de istorie universală

pe faleza aridă
păzitorul caprelor privește crispat depărtarea
îl chinuie rana dorințelor erotice

pe puntea Evangheliei plânge patefonul amurgului

crabii poartă trene de fosfor
mănâncă din seva misterului

seara valurilor fără chip
seara inimilor înfrigurate

lungă nesfârșită plutire în vid

ceas de nisip golit de nisip

în cala Evangheliei
fantomele citesc ziare tipărite în urmă cu două decenii
de atunci fața lumii căutând paradisul
s-a schimbat de cincizeci de ori
fantomele își amintesc întâmplările din taverne
și ele au căutat paradisul

stă și acum un cuțit înfipt
în spatele tânărului marinar zurbagiu

plângă scufundate
speranțele gloriile cuceritorilor!

au dispărut atâtea imperii atâtea

marea și memoria ei necruțătoare

noaptea trupurilor înfricoșate
noaptea mâinilor pătate de sânge
noaptea și singurătatea naufragiaților

clinchetul clopoțelilor al milioanelor
de meduze amețite

dangerous area

speriați
dormim îmbrățișați în vis ca să nu rătăcim
în furtuna ce poate veni
dar noi am murit demult

mare cheamă-ți lupii din larg și asmute-i
să sfâșie teama surdo-mută
sexul ei abisal

unde-s orașele depărtate?
gândacii le devoră măruntaiele de plastic
pulpele de oțel

wreck master moartea stă la masa
așezată în apa țărmlui vălurită
bea citronadă

contabilizează trecutul prezentul
și îmbracă viitorul în cifre

marea noaptea și tăcerea

luna cap de amiral fără vârstă
privește busola harta compasul:
încotro se îndreaptă Evanghelia?

NUMAI DULCEAȚA PORUMBELOR (1985)

MICUL DEJUN

Deschid radioul
ceainicul clocotește furibund
un om a fost executat de ce și unde?
cum să aud dacă apa
invadează încăperea cu urlete?
un dictator obez a murit of a murit
încându-se cu sâmburi de mere
aș plânge dar veselie copiilor
care se joacă pe balconul învecinat
mă înveselește și pe mine
în sfârșit
crainicul anunță starea vremii
plouă pretutindeni în lume
numai în casa mea e soare
statuile se golesc de misterul verii
trenurile deraiază
se apropie toamna
răsucesc butonul radioului
ceaiul îmi frige buzele limba
în timp ce sub unghii
crește spinul trandafirului dulceața
dimineții

POEM FĂRĂ TITLU

Am visat crocodili
unii se scobeau în dinți
alții priveau o rachetă de croazieră
am visat crocodili verticali și melancolici

TEATRU DE PĂPUȘI

Bună ziua copii
oaia mănâncă lupul
broasca înghite șarpele
porcul ocolește florile
mortul învie medicul
mașina circulă fără benzină
călăul iartă victima
mareșalului îi cad mustățile
la revedere copii

ADMINISTRATORUL

Azi noapte mi-a intrat administratorul în casă
trăgea și trântea pe jos sertare și sertărașe

dezlipea timbre fiscale își tăia unghiile cu forfecuța mătușii
pângărea spațiul dintre substantivele și adjectivele mele
mi-a spart lentilele ochelarilor dar eu
continuam să urmăresc mișcările sale nerușinate
mă căuta îndărătul dulapului îndărătul
culorilor din tablouri
găsea numai săpăturile timpului
eu stăteam la masa mea de scris și priveam
cum administratorul ființa asta
cu burtă hidropică și piciorușe de muscă
se transforma în plantă agățătoare

dimineata l-am întâlnit pe Virgil Mazilescu
spunea indignat domnule ești un imbecil
de ce nu l-ai ucis era doar administratorul meu
în sfârșit lasă-l dracului și ascultă-mi ultimul vers
eu sunt realitatea bă realitatea palpabilă

NOTE BANALE

Teroriștii imberbii aceștia suavii
sug litera psihanalizei și seamănă gloanțe
vânează golul din statui
și așezați pe paie bibliotecilor
modifică tabla înmulțirii

prin ferestrele marilor clădiri
vine miros de tomate putrede amestecat
cu melodiile mamiferelor cu predici
apăsate din tuburi de spray

aerul otrăvește ugerul caprei milenare
apa sparge branhiile peștelui biblic
ecologii umblă cu detectoare
și rătăcesc în subsolul statisticilor

umbra te pândește asemenea cătușei
ca o broască iese frica din oul cuvântului
și zboară prin lume cu aripi de înger

moartea se vinde ambalată în staniol
și dumnealor afirmă sus și tare
că pacea-i divizibilă ca o portocală

Jean-Paul Sartre îngenunchează în fața
grăsuțului Cohn Bendit
în sfârșit un eveniment remarcabil
în cronica zilei măloase

metafizica umblă înfășurată în cârpe
poetul moțăie pe bicicletă
și cade în butoiul cu smoală

și totuși
ninge și acum ca pe vremea titanilor
care scriau cu tandrețe numele omului

CĂRȚI

Cărți cu poeme mitologice
cărți cu poeme dedicate Renașterii

cărți cu poeme conceptuale
cărți cu poeme așa-zis filosofice
cărți cu vesele poeme silvane
cărți cu balade sau ode ornate ca tortul
destinat aniversării nepotului

toate sunt minunate când burta ți-e plină
și iubita te așteaptă în transparenta-i cămașă de noapte
eu subscriu pentru o carte cu poeme simple din care
izbucnesc mirosurile și zdrențele erei atomice
sau behăitul oilor mânate la abator
într-un cuvânt o carte din care
se ridică suspinul poetului cu degetele prinse în ușă

vă rog să-mi iertați preferințele
și faptul că fumez țigări atât de ieftine

TANGO ȘI ALTE POEME

(1990)

TRECUTUL

Trecutul acest microscopic fluture cu cap de rechin
se ascunde în cutii și cutiuțe se ascunde
în plicuri îngălbenite în macrameuri în portțigarete
se ascunde în perne în haine în petalele florilor presate
și lasă în ele praf dizolvant

se retrage după tapetele pereților somnolează în portrete
și-n mobile
se închide în cuferele din pod în sobele umile de tuci
în magazine întunecate joacă zaruri cu umbrele
și întinde pânza de păianjen în care gândurile se zbat îngrozite

prezența lui se extinde-n podoabele cavoului în trenurile
trase pe linii moarte în bărcile abandonate în sticlele
rostogolite de valurile mării care au și ele un trecut
și urmele lui se numesc mucegai rugină nisip —
asteriscuri tăioase pe degete

trecutul sporește în draperiile și cearșafurile hotelului
în scaunele plane și scrumierele restaurantelor
în castanii și felinarele străzilor singuratece
și sfârtecă viscerele îndrăgostitului părăsit

trecutul clipește-n alveola orelor tihnite
dezlănțuie cornul melancoliei

adie în spumele amurgului în cristalul lunii
și arde în simboluri falice în aripa femeii din vis

trezește glasul morților adună și scade cifre fatidice
întreține cu mister respirația istoriei scormonește conștiința
consolidează sau îngroapă stâlpii gloriei
fecundează noaptea născând insomnia ghearele ei
șlefuieste întruna munții durerii

suflul lui stăpânește despotice
ființa vie și moartă lignitul piatra și paiul
stăpânește deopotrivă obiectul aruncat la gunoi și bronzul semet
trecutul această bestie tandă ce roade cu dințișori de oțel

PRIMĂVARĂ SOMPTUOASĂ

Femeile cară sacoșe cu legume cu pește congelat
câteva cepe se rostogolesc lângă gura canalului
încet încet li se deschid delicatele aripi de sifon

bucuria se localizează-n zona epigastrului melancolia
dispare sub ficusul din vitrina hotelului

la colțul străzii Scufița roșie își scoate pantoful
îl scutură de pietricele și-și mângâie călcâiul ce pare
petală de trandafir prăfuită

în apropierea acestei scene înduioșătoare
doi inși cu aer de peripateticieni beau citronadă

și discută zgomotos
despre hidrogenul din cocoșa metafizicii

un poet excentric se plimbă cu bicicleta pe cer
pedalează spre rima foarte rară
și eșuează într-o cădă în care colcăie raci

pe stadion aleargă zebre și o clipă mingea de fotbal
acoperă soarele virginal
coji de aur cad de pe umeri sudoare dulce picură din muguri

în ceasornicele de la intersecția bulevardelor
se aud pârâituri de oscioare și murmur de insecte
placenta timpului se dilată enorm

este un du-te-vino festiv
este o fervoare verde
este o epifanie albastră

măine intră-n tablou și argintul rândunecilor

VARĂ INSOLITĂ

Soarele se divide în capete de berbeci deliranti
vibrează clădirile urechile arborii degetele

vaporii de benzină formează-n văzduh monumente baroce

ce vară sublimă exclamă poetul coborând în submarin
pleacă să cerceteze budoarul sirenelor
pe magicul lui traseu întâlnește numai rechini

avalanșe de lumină întunecă fruntea turistului androgin

copiii admiră găinațul ce atârnă ciorchini
pe gura de marmoră a comandanților de oști
care au știut să cucerească azurul țărilor mici

prin muzee cresc și descresc furtuni de parfum
pânzele cad brusc din rame îndărătul culorilor
timpul își hrănește embrionii cu acizi corozivi

defilează încălțări de plumb și rochii de foc transparent

în ciuda caniculei care degradează laboratoarele văzului
istoricii cercetează arhivele din aer liber

cizmele lui Grigori Efimovici Rasputin mai zac și acum
în tomberonul ridicat pe un soclu
sub care șobolanii studiază nuanțele gloriei

explodează obiectivele aparatelor de fotografiat

muște verzi se adună pe mormântul dicatorului cultivat
care a murit înfulecând întruna homari
însăși inima lui era un homar ce iubea adevărul
comentează biograful pervers

vioi sunt numai filosofii
adunați în umbra platanului discută aprins
probleme legate de conținutul baloanelor de săpun

insolația umflă vezica biliară
și alungă viața din sertarele ei tradiționale

harpoane albastre indică drumuri inverse
literele cărților se despart una de alta

A-D-c-U-V-X-l-b-P-Y-C-u-A-a-L-Z-f-m-n-C-t
și recompun mesajul anarhismului mutat în natură

harta continentului european e-o piele scorjită

fântânile seacă vertiginos spațiul se autodevoră
mașinile circulă cu roțile în sus
mie mi se înnegresc unghiile

TANGO DE VARĂ

Umbrele se rumenesc domol
coșmarul ia forme paralelipedice

de la un etaj la altul pe țevi încinse
picură sarea bucătăriilor se întărește zahărul fructelor
stropii robinetelor scandează ritmurile unui timp fără timp
iar gândacii își concentrează atenția
asupra pâinii cu aură de mucegai

pe mână se răsucesc iedere nevăzute sug sângele unghiilor

ușile se deschid din ce în ce mai încet
nasturii capodului atârna vlăguți
plictiseala tușește spasmodic

în casa liftului scrâșnesc lanțuri de ancoră
pe scară moartea umblă acoperită c-un coif de hârtie
și cerșește cuburi de gheață

femeia simte-n cutia craniană zvâcnet prelung
aspirina reactivează secreția externă
sudoarea lasă solzișori de aur pe coapsele goale
sub perne vuiește neantul

în sufrageria din față în lumina imobilă
culorile tablourilor se desprind măloase
prin unghere se destramă aroma trecutului
și crește mirosul cripteii

pe limbă stăruie gust de carton învechit

zbârnâitul telefonului trezește eternitatea obosită

•

VALSUL AMURGULUI

Ferestrele lexicoanele sicriele se închid și deschid mai încet
zgomotele vibrează scurt și subit
zboară prin imperii fără contur și origine

pretutindeni apare o boare de suavitate ancestrală
bucuriilor le cresc firave aripi de mătase
tristețea sporește în glasul copiilor ce învață alfabetul cicoarei

moliile se rotesc peste plușuri încă vii
lasă-n urmă fâlfâiri uleioase
din hârtii părăsite se ridică interogația fantomelor
în spatele tapetului sunt neguri măloase conștiința cuiva
agonizează-n abis

femeia care nu a cunoscut niciodată bărbatul
simte în pântec nașterea unei păsări telurice
și moare murmurând testamente absurde

văduvul adoarme prăbușit pe sticla goală
ascultă în vis amintiri rebegite de frig

sânii adolescenței tremură plini de miere

eu îmi contemplu cactușii unghiile
pe terezia ruginită din pivniță îmi cântăresc lucrările anilor
în timp ce-n subconștientul meu are loc o luptă navală
între leii morții și stindardele vieții

trecutul se furișează în lucruri unde-și depune
spermatozoizii de praf meniți să-i perpetueze viitorul

măștile își pierd reliefurile conturele
gesturile se prefac în ganglioni dureroși

îndărătul ușilor dincolo de golul treptelor
umbra caută trupul de care s-a desprins

NOAPTE EXCENTRICĂ

În această noapte
pielea însinguratului se acoperă de săruri minerale
și gloria mercenarilor joacă șah cu șobolanii din canale

pe când în oglinzi adumbrite adevărurile simple
se transformă-n violete otrăvitoare

ce noapte excentrică

furnicile devoră pubisul unei prințese
adormită cu o carte de Jean-Paul Sartre sub pernă

într-un bar de la extremitatea pământului
un inchizitor blajin se îneacă cu sămburi de mere
și moare șoptind Mèhr Licht

în această noapte exact în această noapte
păduchii invadează așternutul tiranilor
care tocmai visează noi metode de îmbălsămare

în parcuri
trandafirii rod picioarele statuiilor seculare
melcii tresar în somnul lor moale

pietrele de moară macină o făină
care va ninge distrugătoare pe gura indezirabilă

medicii de gardă descoperă în burta hipopotamului
un pantof de copil o furculiță și telegrama
ce urma să anunțe înscăunarea păcii universale

în această noapte mănânc pâine cu unt
și-mi pipăi rubinele din ficat

o femeie frumoasă părăsește hotelul
plânge în hohote și-și scutură trupul ars de tristețe

da în această noapte fatidică
se naște cel mai neferict poet din câți a cunoscut omenirea
și totuși menirea spadei rămâne aceeași

pe sternul învingătorului doarme un scorpion
pe scutul învinsului veghează un miel

în această noapte
astronomii calculează distanța dintre ficțiune și realitate

TOAMNĂ INSOLITĂ

Pe acoperișuri corbii își scot cilindrul
și salută consistența stropilor de ploaie

ceasurile electrice de la intersecția bulevardelor
marchează tipătul eternității înjunghiate

în incintele edificiilor miroșind a carton
stewardese mioape studiază catetele adevărului
care tocmai se parfumează la frizeria din colț

moartea se desface dintre baloturi de cârpe
cu mâna filosofului clăpăug scrie pe resturi menajere
cugetări și povești optimiste

curge smoală pe bustul unui fost general bizantin

vagabondul rătăcit sub viaduct își contemplă
picioarele de apă turnate în cizme de fetru

în budoarul prințesei care adoră
inima revoluționară și lenjeria excentrică
viciile galbene devoră viciile albastre
iar cărțile ascund capcane cu nume solemne

pe fundul cutiilor de noroi înspumat
mustățile șobolanului întâlnesc definiția paroxismului
care clipă de clipă ia forme paralelipipedice

și clipă de clipă vântul gădilă urechiușele voiajorilor
ce-și plimbă teoriile pe alea perversității

o bătrână centenară își leagă ciorapul
se clatină și pornește trăgând mai departe
căruciorul încărcat cu reumatismele zilei

lângă rigolă un măr păleşte asemenea unui astru bolnav
brusc se înserează cineva îşi blestemă amanta
din pictura marină valurile se retrag impetuoase în vis
oh puţini ştiu că noaptea are sertare secrete
în care amintirile se transformă-n ace cu vârful otrăvit
şi nimeni dar absolut nimeni nu ştie
că somnul şi moartea au aceleaşi însemne pe herb:
un tigru o spadă şi-un horcăit în formă de pară

IARNĂ INSOLITĂ

Viscolul scutură din copaci botgroşi de cristal
fumul eşapamentelor mânjeşte dantelele cerului
vânătorii lui Brueghel intră-n bistrou
şi schimbă impresii despre veacul acesta măcinat de elan
terorişti cu mustăţi de şobolan le aşează bombe sub scaun
Salomeea îşi scoate furoul şi dansează-n zăpadă
voiajorul deschide portiera şi întreabă Cât costă?
călătoresc împreună spre un pat funerar
un bătrânel cu barbă de ţar scormoneşte în abisul gunoaielor
şi găseşte mănuşile ofiţerului de ulani
copiii aleargă pe gheaţă curând vor ajunge la ţărnul
unde misterele se divid în dangăte de clopot

dar mersul de broască al clăunului nu ajunge niciunde
aiurea se dizolvă și versurile baladistului
recitând sub baldachine exotice

pe-un poligon dintr-o țară fără nume-n atlas
oase verticale trag în ținte diamantine
și sângele țese pe zăpadă covoare de fragi

în aceeași țară morții înșiruiți pe aleile cimitirului
cerșesc puțină supă de chimen câteva rufe curate
mâna miloasă le întinde cărți cu sofisme

nu-i nimic nu-i nimic urmele bunăvoinței pier sub zăpadă

ninge egal pe coroanele prinților pe cenușă pe registre pe arme
peste toate trece un suflu de calmă dreptate

șuvoaie de umanitate se îndreaptă spre stațiile metroului
respirațiile precipitate se transformă în neguri de aur

îmi părăsesc insula scrisului
fluturi albi îmi mângâie părul și mă sărută pe buze

eu fac bulgări de zăpadă și bulgării se fac portocale

luați și mâncați

SFÂRȘIT DE SĂRBĂTOARE

Copilul desenează pe geamul aburit plictiseala
și numără urmele pașilor pe zăpada murdară

din calendarul de perete a căzut
ultima ureche cu zumzet de bucurie în ea

în containerul de gunoi se îngheasuie resturile basmului:
fluturi de vată printre crengi de brad calcinate
stelute de staniol încălcite-n pene opărite

copilul întoarce capul rontăie un biscuit

mama își leagă la frunte o cârpă înmuiată-n oțet
și reia lectura romanului polițist
în ajunul sărbătorilor întreruptă la episodul
oribilei crime din parc

acutele soneriei trezesc
spațiul golit de sclipățul efervescentelor

apare tatăl își scutură trupul și-și plimbă mustața
prin aburul cartofilor fierti

începe caruselul scaunelor de bucătărie sub care
topăie vulturi fără aripi

coboară seara prin fisurile ei zăpada se vede
ca o hartă cu reliefuri de neant lucitor

pentru copil luna-i un nasture de os gălbui
ce încheie o haină neagră și strâmtă

În spatele măturei
se maturizează fantasma timpului dus

DUPĂ BĂTAIA PENDULEI

Ce se ascunde îndărătul raftului cu sticle?
rădăcinile copacului din curte?

ce se ascunde îndărătul canapelei?
o șopârlă? o spadă? poate un nasture?

ce se ascunde îndărătul draperiei?
sufletul golit de sintaxa fericirii?

ce se ascunde îndărătul tapetului?
negrul timpului în destrămare?

ce se ascunde îndărătul fărașului?
sora morții dând târcoale casei?

îndărătul meu ce se ascunde?
noaptea copilăriei? umbra tatei?

dar îndărătul micuțului semn de întrebare
ce se ascunde?
teama agonia neantul

EXACT ACUM

Lui Nicolae Prelipceanu.

Exact acum când mușc din măr
se naște un copil în vecinătatea abatorului

și a curții în care se spânzură văduvul orb
iarba țâșnește spre soare o navă ancorează în port
un avion decolează și subit devine catastrofă aeriană
în timp ce leul sfâșie beregata gazelei iar poetul
încheie definitiv nasturii marelui său poem
în această secundă un sărut și o coapsă aurie
înmiresmează plaja îmbibată de mierea amurgului

exact acum când înghit bucata de măr
la nunta universului ce se învâрте pururi pe loc
haine noi îmbracă siluete vechi o culoare proaspătă
șterge culoarea fanată și un simplu strănut subteran
răstoarnă alcătuirii de oțel și beton

exact acum când mușc pentru a doua oară din măr
anghilele părăsesc apele Balticei

PRESUPUNERI

Ce se întâmplă în fața mea
dincolo de zidul înalt acoperit cu pete de soare?

zgomotul crește și descrește ca vaietul mării
poate că acolo îndărătul zidului
e însăși marea cu fructele cătușele și eternitățile ei

poate că acolo o ceată de copii norocoși
au găsit calul de lemn al copilăriei mele
și gonesc spre castelul la care eu n-am ajuns niciodată

poate că lumea se îmbulzește în jurul unei scoici
din care iese o femeie cu cap de păun

poate că morții participă la un bal mascat poate
e-o paradă a modei sau un meci de tenis cu mingi
ce se sparg în fragmente fosforescente

poate că un vrăjitor lipsit de vedere
preface tigrul în langustă și portocala în divinitate

poate că acolo îndărătul zidului înalt
toboșarii anunță apariția rafalei de vânt
menită să facă ordine în domeniul parapsihologiei

atâtea și atâtea presupuneri
poate că sunt eu însumi în tot ce-mi imaginez

deschid ochii
constat că trandafirul meu japonez a înflorit

ÎN PUNCTUL ACELA

Lui Dan Cristea.

În punctul acela îndepărtat
este o casă spoită-n albul soarelui
în ea muzica vine din fiecare lucru
însuși scârțâitul podelei e-o melodie cerească

în jurul teraselor înalte și-al bazinelor de înot
tineri greci curtează coapse de culoarea smochinei
zumzăie aura trupurilor

pe pajiști copii mai puternici decât moartea
îmblânzesc dinții unui armăsar cu pântec de aramă asudată
și un taur dăruiește câmpului aurul urinei sale

în punctul acela din zare
o baionetă taie tendonul care gătuie spicele
iar scamatorul cu aripi de vânt
pietrifică broaștele și seacă sucurile ignoranței

șuieră un tren care leagă meridianele între ele
aduce speranțelor mele miez de iasomie

în punctul acela îndepărtat există și marea
ce glorifică întruna întâlnirile
dintre perfecțiunea lacrimii și transparențele zilei

dacă întorci din neatenție pagina
foșnește întunericul și ochii orbesc

PE BALCONUL DE PESTE DRUM

Pe balconul de peste drum
florile și plantele rezistă și iarna

stăpâna lui e-o femeie cu trupul mustind de seve cerești
din când în când se pleacă spre trecători
arătându-le gloria părului ei de foc

pe balconul de peste drum
seara se aud ritmuri de dans topite

în ritmurile cuburilor de gheață din pahare
clătinate de mănuși luminoase
și o suflare nepământească ridică deasupra orașului
candelabre ce împrăstie fum aromat

noaptea umbrele balconului sunt jaguari în frac albastru
care îmbrățișează femeia cu părul de foc
multiplicată-n femei-violoncele

și cuvintele de dragoste au nimburi cristaline
plenitudinea vieții se repetă clipă de clipă
un orologiu cu mecanism de trandafiri
marchează întemeierea fericirii eterne

totul e trup sănătos aureolă melodie împlinire
totul e departe de tenebre de haos de moarte
răul lumii aparține deodată altei planete

balconul de peste drum ,
stă pe stâlpi de jad înalți cât munții cei mai înalți
și-l străbate meridianul veșniciei
este punctul unde se întâlnește
febra realului cu luciditatea magiei

de pe balconul meu la ceas cu lună clară
în uniformă de amiral absolut
dirijez spre pântecul femeii cu părul de foc
nave arborând pavilioanele victoriei depline

sunt răsplătit cu sărutul nemuririi

uraganul stelelor îmi scufundă navele

apoi mă privesc în glindă
sunt în ținuta muritorului de rând

care mâine își mătură odaia aleargă prin birouri
se duce la medic se oprește în piață
și dacă timpul îi permite își admiră obilicul

noapte bună peisajului de peste drum
din care ies cu metafora portocalei pe buze

IMAGINILE APUSULUI DE SOARE

Imaginile apusului de soare se organizează ca-n vis

aici în curte peste sticle și lăzi părăsite
se apleacă îngeri care strâng la piept chiparoase
acolo pe acoperiș cai albi rotesc caruselul destinului
fluturi de smarald îmi năpădesc perdeaua

îndărătul căreia Mozart cântă la pian
din penumbra bibliotecii răsar femei goale
pene de păun le acoperă sânii și pubisul
și foarte aproape de portretul tatălui meu
un păianjen călătorește spre adâncimea oglinzii
pe covor se rostogolesc fructe exotice le înghite
gura umbrei în urma lor rămân pâlpâiri sidefii
și dincolo de norii legănați pe cântare de aur
o punte împletită din crini unește viii cu morții

totul totul este real
plăsmuire sunt numai eu
care nu pot atinge nimic din ceea ce văd

O GLORIE

Doarme goală
între parcele de lumină inegale

părul ei e desfăcut ca un abur de lavandă
gura-i este o tăietură roșie într-un fruct lăptos
sâmburi de măsline sunt sfârcurile sânilor adumbriți
pântecul este fața ascunsă a mierii vechi
 și-n inelul lui zvâcnește scânteia eternității
coapsele-i sunt râuri de mătase foșnind în jurul
 unei broșe negre
unghiile picioarelor micuțe scoici trandafirii
 scufundate în spuma așternutului

de fapt
trupul ei este o glorie melodioasă o geometrie monarhică

doarme goală
sub privirea mea de îngr care cutează
sub răsuflarea mea de linx care se teme

MOVUL SCAIETELUI

Serenisimul soare îmbrățișează orizonturile
care adună și scad înmulțesc și împart
mulțimea drumurilor încinse asemenea gândurilor

în dreapta este un zid care ocrotește pietre funerare
menite să perpetueze numele celor ce-au iubit
cuvintele simple și aluaturile ieftine

în stânga trec camioane cu vite destinate abatorului
le urmează cisterne triste ca ploaia înceată

aici dispar aspirațiile ample vocile ferme

e spațiul în care orașul își depune clipă de clipă
ambalajele sparte cablurile rupte cenușa trandafirii uscați

se aude rumoarea tinichelelor în iarbă
sforăie fantomele motoarelor uzate
cu mânie se desprind etichetele obiectelor cândva
aștri sub fruntea gospodinelor dârze

iar cazmaua căutătorului de comori
găsește smalțul cratițelor și cocleala monedei

aici inima timpului bate-n ritmul pasului de broască
și dinții haosului macină lent utilul degradat

în perimetrul acesta fără aspirații și fără voci
vii sunt numai giruetele de zgură care-n zilele iernii
se învârt și se învârt printre pescărușii
izgoniți din lumea lor lichidă

dar acum ne aflăm în plină vară când mâna mea
culege temerară movul scaietelui

CARNAVAL PRENOCTURN

Lui Laurențiu Ulici.

Se mișcă asemenea fumului printre crengi
acolo sus unde ferestrele sunt aur transparent

este seară și inima mea tânjește
după un pic de realitate nedivizată
dar ea întâlnește numai mister

cine sunt aceste umbre dindărătul ferestrelor?
ce-s vocile lor? confidențe? zornăit de spadă? blesteme?
ce tănuiesc suspinele lor? eșecuri? temeri? ecouri ale mării?
iar șoaptele lor ce-s? duioșii? cioburi de stele? chemări?

durerea de-a nu primi nici-un răspuns
metafizica se clatină pe șapte picioare
o dor dinții și mârâie neputincioasă

pe fiecare îl visez și nu-l cunosc
fiecare mă visează și nu mă cunoaște
fiecare iubește și urăște cu ardoarea mea
fiecare reia căscatul meu de alaltăieri

între mine și fiecare
se întinde o punte pe care viața apare în mantie de purpură
și moartea pleacă pe-o bicicletă ruginită

cineva se așează la masă așternând scrisori de adio
cineva își dă în cărți și deodată îl apucă plânsul
cineva intră în bucătărie să prăjească mațe de miel
cineva își contemplă unghiile de la picioare
și-n murdăria lor descoperă firimituri de diamante
cineva scotocește în cufere adânci îl absoarbe
plămânul coloniei de molii
cineva ascultându-l pe Schubert devine substanța tristeții
cineva deschide televizorul și camera se umple cu aromă
de mere umede
cineva duelează cu trecutul său

procesiuni de gesturi au fost și ale mele cândva
în acest carnaval prenocturn
îmi amintesc și nu-mi amintesc de ele

ceasul de perete
vestește imprevizibilul o invazie un cutremur de pământ o molimă
poate vestește ieșirea viitorului din alveola prezentului
oare se naște o generație mai blândă?

una câte una luminile dispar argintii în ținuturi fără nume

adieri de pași pe timpanele mele

oh durerosul alfabet al misterului

o cămașă cade pe scaun ca o grămadă de mirodenii
o podoabă capilară se desfoaie ca o tufă de iasomie
un machiaj se desprinde ca o mască de lut alb

fulgurile sonore încă pâlpâie în venele mele

cearșafuri ridicate asemenea velor pline de soare
și brusc răsturnate de vânt
brațele se rotunjesc par colaci de salvare
șoldurile sâniilor iau forma dorită de închipuirea care le caută
ancore coborâte în profunzimea mării
trupurile se golesc de zbor

rămân în toate tăcerile care se instaurează armonioase

mă dizolv în liniile în geometria nopții

mister numai mister

fiecare stă neclintit într-o cutie de cristal

SOIURILE DE TRISTEȚE

Lungă nesfârșită e lista soiurilor de tristețe
nu sunt menționate în nici o enciclopedie în nici o
operă filosofică le ignoră
până și codul manierelor elegante

există o tristețe galbenă și una aberantă
există o tristețe verde și una abstractă
există o tristețe convențională și una suavă
există o tristețe lugubră și una veselă
există o tristețe acceptabilă și una bastardă

tristețea mea este sociabilă și împrăștie aromă de vanilie

VISUL VINE PE SCARA DE SERVICIU*

(1992)

DANSURI ȘI ZÂMBETE

Vine amurgul mă învăluie spuma lui portocalie

și gândul mă duce la primele mele dureri de dinți
la anii liceului la urechile înghețate ale profesorilor
iar gândul se oprește îngrozit
la misterul logaritmilor la duhul lor de coropișniță

luminile amurgului pătrund adânc în columbarul trecutului

mă obsedează jartierele și fecioria iubitei
adolescenta avea degete pătate de cerneală și sâni
ce înfruntau ascuțișurile vântului
cât de firesc îmi lua bomboana din palmă
cât de frumos fluiera celebre arii de operă

și nu pot uita aluaturile pregătite de mama
și nu pot uita nici fața proaspăt bărbierită a tatii
mai există infinite dansuri și zâmbete
ale vârstei mele cu brațe argintate
asemenea oaselor stau sub cruste de zăpadă înghețată
cândva le dezgroapă memoria câinii ei jigăriți

* Volum alcătuit în anul 1987.

dar elanurile mele candorile și încrederea în religia
vrăbiilor

nu vor mai reveni niciodată

seara coboară densă în orologiu se aud
murmure confuze venite din timpul ce-a fost
roțile orologiului tocite
macină sare ce picură umedă pe inima mea obosită

mușchii s-au subțiat pielea e zbârcită
trupul se reazimă de coapsa unui catâr resemnat

coboară și noaptea
întru în așternut în vid parfumat

visez că bătrânețea strănută patetic prin sălile de concert

BUCURIA DE A ȘTI

Mă plimb pe bulevard
fumez maiestuos flutur batista parfumată
în luciul vitrinei îmi admir coafura geometrică
și tresar văzând că tinerețea vine spre mine
cu șolduri de gresie și sâni violenți

(și totuși stau nemișcat port haine banale
într-adevăr fumez dar între degete
răsucesc o țigară ieftină și nu tresar
decât la picătura de apă ivită de sus)

la capătul bulevardului fac drum întors
pașii descriu aceeași plimbare superioară
doar că acum sunt multiplicat
în siluete de emisari ai vieții gălăgioase
înaintea cărora tinerețea supusă cântă-n genunchi

oh trezirea din vis și bucuria de a ști
că eu sunt iarăși eu
cel care își deschide umbrela în ploaie
și pleacă să șlefuiască diamantul bătrâneții

PRELUDIUL ZILEI

Ziua mi-o încep cu elogii la adresa
vrabiei care acolo sus pe balustrada balconului
își exprimă-n ciripitul diamantin
bucuria de a ști să trăiască din puțin

îmi pun hlamida de fost împărat peste țara tinereții
fără bătrânețe

aștept să fiarbă ceaiul și-n răstimp
mănânc firimiturile tortului aniversar
pregătit pentru mine în urmă cu cincizeci de ani

pe scară se aud pași se îndreaptă parcă spre ușă
oh nu-i Ea în altă inimă răsună fericirea
rostită prin aburul crinilor cumpărați la piață

în bibliotecă mă întâmpină mari hărți ontologice
azi ancoroz într-un golf în care se adună
nave eșuate și umbre de prieteni morți

încheindu-mi pioasele reculegeri
trec la aspra mea muncă de traducător

deschid o enciclopedie grea și pătată de sudoare
din ea se revarsă litere-mormoloci care-mi scapă
printre degetele plutind în fum de țigară

unde se ascund cuvintele rare?
sub smalțul dinților? în fierul inimii?
sau în bălegarul leilor apăruiți cândva în vis?

vrabia se zbate acum printre sârmele reci ale orașului

îmi scot hlamida de fost împărat
și o schimb pe crățițele țigăncii din prag

în sfârșit ziua ia conturul dorit
hexagonală și împodobită cu somptuoase cununi de urzici

VISUL VINE PE SCARA DE SERVICIU

Număr cutele așternutului rece le înmulțesc la patrat
somnia apară greu și târziu

de atâta amar de vreme dorm singur

cea care mi-a fost în viață stâlp de ametist
a intrat în sângele florilor din cimitir
uneori o caut la telefon
dar vocea ei e numai strigăt scurt de miel

și celelalte au murit demult totuși le văd
umblând prin piață trag după ele cățeluși jigăriți
și se târguiesc cu vânzătoarele de leuștean

pielea tatuată de săruturi s-a zbârcit
dulcile peceti s-au făcut aspre la pipăit
seamănă cu urmele copitelor de diavol

visul vine pe scara de serviciu
are aripi de plumb și mă trage brusc în abis

NUMAI PASĂREA

Am sosit acasă
pe-un umăr purtam voioșia pe altul teama

mucegaiul pâinii-mi reproșa îndelungata absență
cartofii încolțiți își etalau sfârcurile otrăvite
păianjenul mă privea sfidător
umbrele din unghere agita satâre

în mobile se cuibărise duhul după-amiezelor toride
iarnă se făcuse îndărătul tablourilor

numai pasărea
pasărea galbenă zburând dintre rafturile bibliotecii
mi-a spus bun-venit

OASPEȚI

Au venit pe ploaie au plecat o dată cu soarele

fiecare mi-a adus câte ceva:
o confidență o tânguire o clevetire
o rugămintă expresă un spin ba unul
mi-a lăsat și propria-i cruce

beau ultimul strop de sare
și-mi îndrept privirile spre stârcul împăiat
poate știe unde aş putea să înghesui
atâtea daruri scumpe

CA ULISE...

Ca Ulise ai trecut de la o insulă la alta
trupul tău tânăr se risipea în miere limpede

lumea era oglindă-n oglindă în ea te vedeai
când atlet viguros când amiral cu tricorn

copleșit de amintiri și de simboluri
studiezi fisurile pereților privirile
corbului cu o sută de ochi

splina zvâcnește memoria pâlpâie grea
lumânarea se îndoaie asemenea unui vierme de sidef

adormi și visezi că moartea-i o mânășă parfumată

AMÂNĂRI

Factorul poștal îmi ocolește casa
poate întârzie prin bufetele cartierului
bicicleta lui gonește singură pe străzi

de când aștept noutăți din continentul trecutului

cine-mi călărește caii de ametist?
marea amurgurile ei fastuoase mai există?
osemintele tatălui meu ce mai fac? mai discută cu iarba?
sânii copilei care mi-a dat să beau sulfină și apă
din palmele-i fragede
cum au evoluat?

noutăți aștept și din arhipelagul viitorului

bolile ce semnale și ce culori pregătesc?
pletele mele vor crește maiestuoase până la capăt?

soneria bicicletei mă trezește noaptea din somn
readorm și visez că-n geanta factorului poștal
coropișnițe rod plicuri cu numele meu

LIRIC ȘI IREVERSIBIL

Odinioară mă credeam nemuritor
mușchii mei de atlet mă duceau ușor în locuri
unde oțetul se vindea în chip de ambrozie
iar măștile nopților erau mânjite cu miere

nasturii de la cămașă atârnă blegiți
hainele de gală se destramă liric și ireversibil
orele mele au nume mici și poartă bandaje soioase

am uitat numerele telefoanelor ce mă chemau
la plimbări pe aleile gloriei
azi mă împiedic de fiecare pietricică răsărită în drum

păsările pleacă spre meridiene mai calde
speranța plutește pe șanțul cu resturi menajere

cad primele frunze îmi putrezesc pe creier

toamna mea vine pe-o sanie trasă de broaște melancolice

SONATINĂ

Din ce în ce mai puține scrisori
s-au rărit și apelurile telefonice
telegramele de felicitare sosesc doar în vis
prieteni joacă șah pe balcoane înalte
sau încheie alianțe cu boabele de piper
din simplă perversitate metafizică
unii au rămas captivi în menghina discursului alții
vai au rămas definitiv în grădina

barba se transformă într-o tufă de sare
se subțiază și ața nasturilor de la haină

prin ușa întredeschisă
intră numai suspinul scrumbiilor afumate

ÎN DIRECȚIA CÂINELUI

Aripile tinereții mele atârână lovite de meteoriți
oasele care susțin acum vertical tristețea
mă poartă spre zone fără afirmații și fără uși

amintirea șampaniei de odinioară mi se acrește pe limbă
palmele ce-au cules avide polenul sânilor feciorelnici
crapă încet ca scândura sicriului
inima anesteziată cum să mai cheme?

pe nesfârșite băltoace de apă plutesc
coji de semințe ziare rupte piciorușe de raci etichete
printre ele plutește și imaginea celui ce voi fi după trecerea ploii
care topește viscerele anului

se aprind luminile porțile teatrelor se deschid
mi-ar place să urc treptele de acolo
dar eul meu liric mă trage în direcția câinelui
cufundat adânc în lectura rănilor sale

și ultimul răsuflet al vântului răstoarnă părul
femeii care se uită la mine de parcă
aș fi o haină mâncată de acizi corozivi

NELINIȘTE

Formez un număr de telefon greșală
oh scuzați-mă nu-i nimic nu-i nimic

a cui a fost vocea de la capătul firului?

în pat mă răsucesc de pe o parte pe alta
da a cui a fost vocea?

în urechile mele răsună un ecou sedefiu
din timpul de dinaintea potopului

M-A PĂRĂSIT...

M-a părăsit marea cu flautele și tandrețele sale
m-a părăsit furioasa plăcere a călătoriilor
m-a părăsit foamea de alune și portocale
m-a părăsit predicatul din propoziția dragostei
m-a părăsit privirea ageră m-a părăsit
flacăra mâniei însoțită de pofta aruncatului cu pietre
m-a părăsit certificatul meu de naștere

azi dimineată m-a părăsit și ploaia
ploaia cu bijuteriile sale zornăind la picioarele mele
curând mă părăsește și singurătatea

MENUET, I

Fiecare își are ritualul de seară
udatul florilor lectura ziarului strănutatul
și așa mai departe

eu seara îmi scot ochelarii și șterg
lentilele încărcate de microbi și imagini de doliu

MENUET, 2

Uneltele de precizie ale multora
sunt disprețul satârul semnătura sau foarfeca
unealta mea de precizie este zâmbetul
câteodată acul cuvântului

MENUET, 3

Versuri patriotice ritmuri de broscuțe subtile
dialoguri de frișcă roză în fum de țigară violetă
prefer poezia tăcută fâlfâitul foilor de ceapă și trosnetul
cojii de pâine însoțit de monologul amurgului

MENUET, 4

Atâția doctori în drept atâția profesori de gălăgie
atâția pantaloni călcați impecabil
cartea mea de vizită e-o petală de trandafir

EMBLEME

Filosofia din copita măgarului
melancolia din șoricul porcului
umanitatea din gușa corbului
suavitatea din inima parlagiului
dulceața din cleștele dentistului
indulgența din valsul focului
lirismul din acul scorpionului

surâsul și optimismul din fierca mea

PIAȚA TIEN AN MEN II

(1991)

NUMAI PENTRU MORȚI

Poeme pentru femeile cu pubisul năpârlit
fericite însă că pot să-și apese piciorul gros
pe tâmpla celui gata să-și dea suflarea?
poeme pentru preotul care scheaună
lângă biserica dărâmată de el însuși
sau poeme dedicate canibalului păros
care-și clatină bărbăția pe cărțile Universității?
Lirism pentru cine? Pentru borfașul
transformat în filosof? Pentru șeful călăilor
care își primește acasă pensia în plic parfumat?
În nici un caz lirism pentru burțile care așteaptă la coadă
cu o hazlie răbdare mioritică

Scriu numai pentru morți — ei sunt singurii
care mai deslușesc ceva

BANALĂ

De atâta vreme deasupra orașului nostru
plutește o duhoare pestilențială
greu se descompune duhul tiranului!

ELEGIE

Minciuna preotului-broască în fața credincioșilor
minciuna ieșită din burta grea a legiuitorului
minciuna adăpostită în vagine și-n carii dentare
minciuna împrăștiată de urina noului filosof
minciuna înflorită pe pâinea tare ca piatra
minciuna mamei a tatălui și a copilului în fașă
minciuna lipită de piciorușele gândacilor
minciuna rostită până și-n clipa orgasmului

Doamne mântuiește-ne și aruncă o bombă cosmică
peste minciuna care zi de zi
ne roade viscerele

BULETIN METEO

(iulie 1990)

Liga femeilor la menopauză spumegând
împotriva studentelor cu pulpe fragede
pe asfaltul Capitalei urmele cizmelor de cauciuc
eșarfe negre în Piața Tien An Men II
cărțile Universității pătate de fecale și urină
promisiuni în care se împreună broaște râioase
înmulțirea exilaților înlăuntrul și-n afara țării
nomenclatura recitând un nou alfabet
teroriști transformați în grădinari blajini
copii cu burta umflată de ciorbă
buruieni pe morminte anonime

teamă lacrimi ploșnițe râie sida
și pâine uscată

starea vremii rămâne staționară

SOTIA CĂLĂULUI REACTIVAT
CITEȘTE BIOGRAFII NEROMANTICE

Georg Trakl fusese declarat nebun
pe când ținea să-și tragă un glonte în piept
la vederea răniților muribunzi
pe frontul negru din Galiția

Pe George Bacovia l-au angajat impiecat
clasa a III-a și i se da de scris la marea clădire
dar mâna lui era făcută
să cânte la vioară în amurg violet

César Vallejo murea de foame
în capitala luminilor
într-o zi de joi
când afară ploua monoton
și versul cădea în proză

Robert Desnos a fost transportat într-un vagon de vite
mai întâi i-au smuls aripile de înger
apoi l-au aruncat în hăul crematoriului
la Terezin

Jorge Luís Borges primise titlul
de inspector „al păsărilor

comestibile din Buenos-Aires“
însă moartea l-a găsit în labirintul cărților

Ossip Mandelștam a murit într-un gulag necunoscut
trupul său aruncat pe gheața Siberiei
l-au ciugulit corbi cu stea roșie pe piept

Alungat din templul culturii
Lucian Blaga a trebuit să asiste „mut ca o lebădă“
la hăcuirea sufletului românesc

Pe Ezra Pound îl plimbau într-o colivie
pe străzile nu mai știu cărui oraș turistic
din Italia fotbalistică

Sfântului Vasile Voiculescu
mâna politrucului asiatic
i-a rupt cu băta șira spinării
și bătrânul blajin a murit făcând greva foamei

Cine or fi acești năărăi?
întreabă soția călăului reactivat
în timp ce lasă cartea din mână
și soarbe cu paiul
din băutura limpede și aromată
ca istoria secolului douăzeci

BANALĂ

Unde sunt profesorii de tortură? unde
preoții cu pistoale sub sutană? unde

sunt cei care ne-au ronțăit cotoarele cărților?
ei există se plimbă instalați în mașini luxoase
și învață alfabetul democrației pătat
de grăsimea icrelor negre ei există
pe unde trec locotenenții morții suavii
degetul exterminatului la Canal
îi arată dar mulțimea privește veselă
în timp ce așteaptă distribuirea adevărului

POEM OPTIMIST

Stau pe țărm și privesc prin ceață
nici un SOS
aud numai cântecul rechinilor care vestesc
încă un naufragiu sub pavilion românesc

MANEVRELE DE TOAMNĂ

(1996)

BUBUIE PĂLĂRIILE

Încep manevrele de toamnă
vulpile schiaună prostituatele se retrag sub plăpumi
nici negustorii de rachiuri și nici parlamentarii gureșii
nu rămân cu mâinile împreunate pe pânțe

cătina ciorile imploră protecția brumei atâtea
și atâtea ființe se ascund în hârburi până
și teoriile filosofice intră-n talazurile putrefacției

din depărtarea răcoroasă din depărtarea vânăță
cresc tropote tropote
au început manevrele de toamnă

bubuiе pălăriile toate se înclină în fața
artei de-a învălui realitățile noastre șlefuite
de mълuri prin secole

VAMEȘI LA GRANIȚA DINTRE SOMN ȘI NIMIC

Manevrele de toamnă vor arăta
cât de supli suntem noi în rezolvarea

problemelor vitale
vor arăta că știm să extragem esențe subtile
din haosul splinei moarte
vor arăta că știm să aducem simetrie
în franjurii ignoranței
vor arăta că știm să uităm siluetele crucificațiilor
acolo sub clopotnița gerului
vor arăta că suntem vameși la granița
dintre somn și nimic

SOLITARUL ORĂȘELULUI VLĂGUIT

Cu prilejul manevrelor de toamnă
care încep în golul nostru și se încheie
în depărtarea aceea mănoasă
eu rămân solitarul acestui orașel vlăguit
construiesc tunele sub ghețarul cărților și re-
construiesc melodiile înaintașilor altfel spus
tropăi într-o singurătate din care
voi ieși cu idealurile decimate
întru bucuria prostuței cu uger de capră

INUTIL

Inutil să întrebați cât este ora în patrie
semnele ceasornicelor s-au dizolvat

în ceața acceptărilor inutil să întrebați
timpul înmulțește buchetele de otravă
și copitele măgarului răstoarnă
aritmetica apelor limpezi

așteptați târâitul nopții egalizatoare clipa
împreunării încununată cu sughițuri de broască

PROFESORI DE VACARM

Am avut cu-adevărat bărbați iluștri
umbrele lor sunt devorate de spini și de capre
înșiruiți la tribuna anotimpului secetos
profesori de vacarm încinși cu eșarfă națională
între două sughițuri și o jerbă de ceață
invocă vestigiile iluștrilor crezându-se
ei înșiși emanația Olimpului

iar voi ascultați

MORȚII POATE EI

Unii mănâncă prune pe treptele bisericii
alții așteaptă sfârșitul mileniului

stau cu toții în umbra hărții
pătată de grăsimile istoriei

dar nimeni absolut nimeni nu alungă
negura căscatului rumegușul pleoapelor

morții poate ei
mai cred în algebra izbăvirii

LĂCUSTELE

La ceasul belșugului așteptat
sosesc pe neașteptate lăcustele

invadează străzile clădirile publice
asaltează țarabele cu mirodenii și produse cosmetice

una câte una intră în visteria cerșetorului
se strecoară sub fustele femeilor
coafându-le pubisul
străpung urechile frunțașilor politici
adunați să trateze compromisuri cu plaga

tunetul clopotului trezește morții
care vin la fața locului

lăcustele autohtone lăcustele marocane lăcustele
de toate neamurile
rod registrele cadastrale chitanțierele rod
dantelăriile grădinilor

nici pietrele de moară nu-s ocolite

o catastrofă de dimensiune istorică

spre seară lăcustele sătule
pleacă în formațiune de nori

umăr lângă umăr cetățenii urbei cântă în cor:
*și de această dată răbdarea noastră
a fost exemplară*

O PÂINE MAI MOALE

Supraviețuitori ai' dezastrelor
mărunțim o pâine mai moale

cântarele încă măsoară legi nedrepte

dar poetul eliberat de constrângeri
scrie versuri diamantine
despre orgasmele iubitei scrie
despre carii dentare despre musculițele
adunate pe borhotul istoriei

răsună dangăt de clopot
îi ascultă cei înalți în lumină

la izvoare când ajungem?

pe locul comoarei furate
au găsit apa legilor nedrepte
de ieri și de azi

revolta și-au stins-o
devorând cocoșul vecinului

DUIOȘIE

Sărmanii bătrâni fără memorie
pentru ei familiaritatea soarelui
e-o descoperire de dată recentă

cum să ajuți nenumărabilele pălării
plutind în haosul norilor?

sărmanii bătrâni fericitele
cârje care sprijină anusul

PICOTIM

Cu ciorchini de muște pe gură
cumnatul diavolului dizertează
despre dragoste și trepte olimpice
iar noi picotim în așteptarea
altor parastase și-a altor râgâieli patriotarde

picotim în loc să spargem
oglinzile de mâl ce devoră
spuma soarelui

RÂD ȘI FUMEAZĂ

Candidații la fericire
stau pe terasă beau bere irizată

dezbat probleme politice despică
butucii adevărului descriu
violente scene erotice

râd și fumează râd
și râgâie cu fervoare

treptat treptat berea se tulbură
sub aburii căscatului

și deodată noaptea
coboară în testiculele lor transpirate

DIN CRONICA BĂTRÂNULUI (II)

Mă îndepărtez de marginea orașelului
culeg ultimele flori ale toamnei număr
fântâni secate și ascult liturghia ciorilor

gesturi umile care mă ajută să uit
acea întâmplare penibilă
petrecută-în ziua întâlnirii mele
cu málul deghizat în femeie

SINGURĂTATEA NOBLEȚELE EI

Împăcare este numele tău bătrânețe

la ceasul amurgului culeg legume
ud florile însetate de viață

cobor persienele aprind lumina
mă așez la masă fac socotelile zilei
marele câștig mi se repetă și-acum:
singurătatea noblețele ei

și vine noaptea lungă visul
care amestecă sâni sidefii cu săculeți de tărâțe

împăcare este numele tău bătrânețe

DIN CRONICA BĂTRÂNULUI (IV)

În acest orașel golit de trecut
și plin de cântare false

trăiește o femeie sora dimineții
răsfoiește cărți și îmbracă
rochii de iasomie

nimeni nu o vede

eu îi simt lumina care-mi spală
ruinele trupului

MOMENT ANACRONIC

Străbunica privește fotografia găsită în cufăr
îl redescoperă pe locotentul ei ulan
sau poate husar
era pe vremea când manevrele de toamnă
aveau nuanța smochinei iar dragostea
purta în pat volănașe

străbunica întoarce privirea spre clocotul grădinii
și nu-și dă seama de ce
brusc s-au înnegrit margaretele

PASTEL METAFIZIC

O femeie iese din lanul de porumb
scărpinându-și sexul mătășos

spre uimirea
grănicerului de pe linia ce desparte
granița vrăbiilor de granița scaietelui
încă un semn că toamna va fi asimetrică

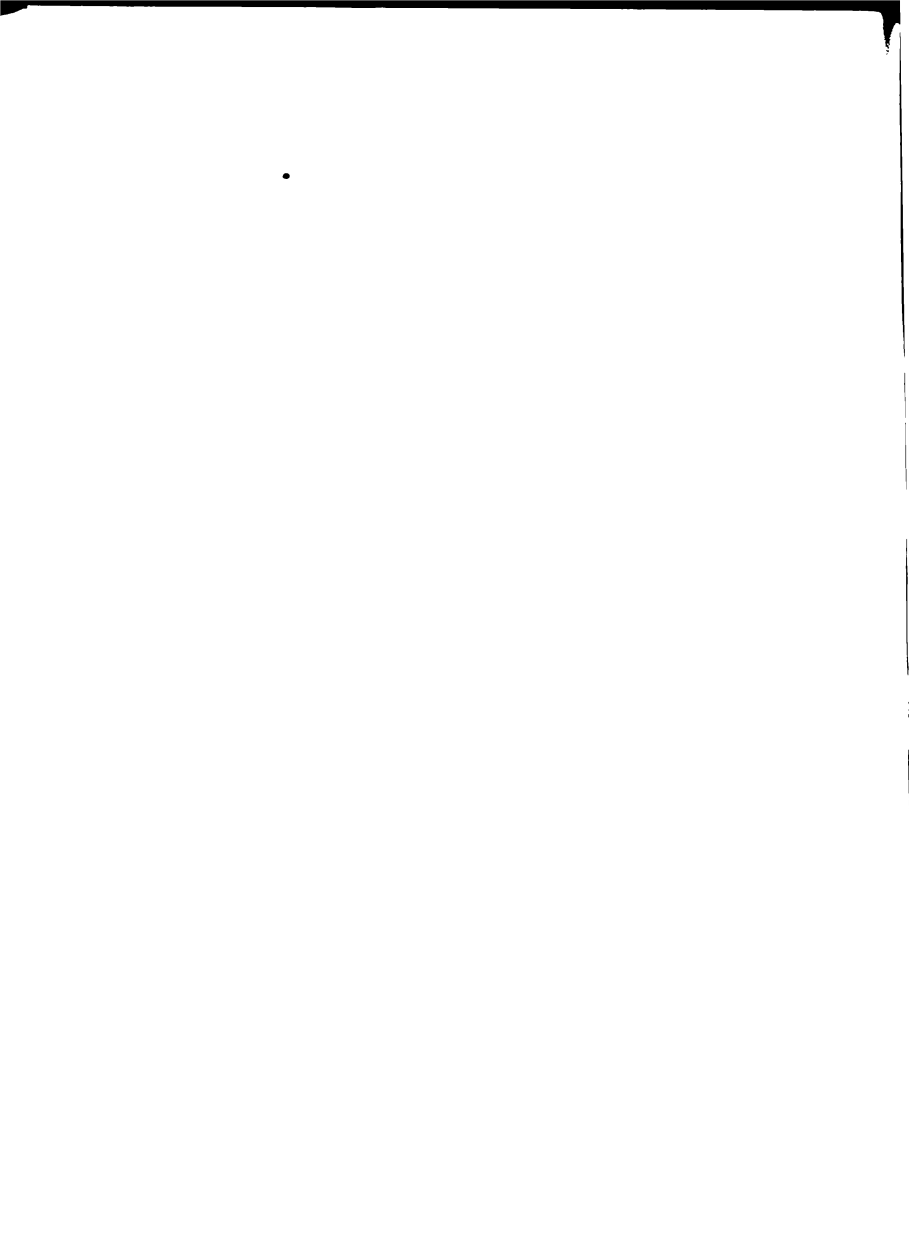
FINALUL MANEVELOR DE TOAMNĂ

Tropotul cailor se îndepărtează
manevrele de toamnă vor rămâne în amintire
ca un murmur de ape sub văzduhul molifților

peste liniștea searbădă din ținutul vostru
se așterne curând ninsoarea decizia albă
va condamna bolboroseala nimicniciei legile
comedianților umflați cu drojdii balcanice

sub privirile îngerului justițiar

tropotul cailor se îndepărtează inima
presimte dreptatea anotimpului care acoperă
rușinea ținutului vostru

INDICE ALFABETIC AL POEMELOR DUPĂ TITLU

A

- Aceste mâini: 93
- Acolo îndărătul perdelelor: 61
- Acum: 106
- Administratorul: 159
- Agripina dă lecții de zbor: 57
- Albumul cu fotografii: 21
- Amânări: 192
- Amintindu-mi o duminică: 4
- Aproape o elegie: 105
- Aproape un haiku: 144
- Astrofiloscoporos: 73
- An de an...: 37

B

- Baladă: 9
- Banală (De atâta...): 198
- Banală (Unde sunt...): 201
- Bătrânii satului: 115
- Bătrânul ceasornicar: 85
- Bubuie pălăriile: 203
- Bucuria de a ști: 187

Buletin meteo: 199
Bunica se așează în fotoliu: 52

C

Calendarul îngălbenit: 24
Carnaval prenocturn: 182
Ca Ulise...: 191
Cărți: 161
Căutând comoara: 208
Când maestrul Rousseau a plecat unde trebuie: 47
Cândva, în iulie: 10
Ceasul de lemn: 32
Ceva: 88
Cine: 63
Concentrare deplină: 136
Consăteni: 118
Cronica unei localități de frontieră: 208
Cu mâna la inimă: 68
Cu melonul de tablă: 56
Cu oceantul: 96
Cu umbrele tale: 57

D

Dacă totuși: 98
Dămigeana: 81
Dansuri și zâmbete: 186
Dar sângele fântânilor: 59
Deasupra lor: 87
De ce nu înțelegeți: 62
De pe vremea filmului mut: 17
De profundis (I): 39
De profundis (II): 40
De profundis (III): 41

Dialectică: 83
Didactică: 151
Dimineața: 78
Din bucătăria noastră: 75
Dincolo: 142
Dincolo de orizont: 104
Din copilărie: 27
Din cronică bătrânului (II): 210
Din cronică bătrânului (IV): 211
Din sicriul cu fotografii: 52
Duiosie: 209
După această liniște: 77
După bătaia pendulei: 175
După despărțire: 91
După-masă în jurul orei cinci: 114
După plecarea ta: 106
După ploaie: 88
Durere: 78

E

Elegie (E ora...): 76
Elegie (Marea...): 153
Elegie (Minciuna...): 199
Embleme: 197
Este adevărat...: 95
E nevoie: 99
E timpul beatitudinii: 65
Evocare: 30
Exact acum: 175
Existență banală: 133

F

Fără titlu: 117
Finalul manevrelor de toamnă: 213

Florile de hârtie: 84
Foarte somnoroși: 80
Fragment dintr-o epistolă veche: 138
Frizerul: 29

I

Ianuarie: 90
Iarnă insolită: 172
Ignoranță: 77
Imaginile apusului de soare: 180
Imn pentru un foc anumit: 110
Interviu (I): 121
Interviu (II): 123
Interviu (III): 125
Interviu final: 130
Inutil: 204

I

Îmi amintesc...: 87
Înainte de ninsorii: 7
În clipa sublimă a nașterii mele: 51
În curte: 8
În direcția câinelui: 194
În donjonul academiei de litere: 53
În egală măsură: 100
În haine de miere: 74
În jurul unui gheridon ponosit: 54
În orice caz: 74
În orologiu e foarte târziu: 51
În paiete de aur: 152
În punctul acela: 177
În sfârșit: 118

În stagiunea viitoare: 58
În tihna serii: 147
Întrebare retorică: 144
Într-o cetate modernă: 44
Într-o seară: 103
Întrucât: 135
Într-un sertar: 23

J

Jurnal: 89
Jurnal (I): 122
Jurnal (II): 124
Jurnal (III): 127
Jurnal (IV): 129

L

La masa șoarecilor iarna: 65
La scufundarea vasului Titanic: 48
Lăcustele: 206
Lemne pe umeri: 63
Limba suav atârând: 72
Liniștea iernii: 91
Liric și ireversibil: 192
Locul blestemat din curte: 85

M

Mai citiți-mi un vers: 151
M-a părăsit...: 195
Marelui Hesiod, cu dragoste: 142
Mașina de călcat: 81

Menuet, 1: 195
Menuet, 2: 196
Menuet, 3: 196
Menuet, 4: 196
Micul dejun: 158
Moment anacronic: 212
Moment din copilărie: 3
Moment romantic: 25
Morții noștri dragi: 146
Morții poate ei: 205
Movul scaietelui: 181

N

Nasturii: 82
Neliniște: 194
Nimeni: 135
Noaptea: 134
Noapte excentrică: 169
Note banale: 160
Nu le pot defini: 137
Numai pasărea: 190
Numai pentru morți: 198

O

Oamenii acoperișelor: 31
Oare nu vă place cum zboară: 56
Oaspeți: 191
Obiectul din vitrină: 83
O casetă cu șerpi: 70
O certitudine: 99
O ciupercă desigur banală: 54
Octombrie: 114

Odă: 79
Odă șoptită: 94
Ofelia: 1
O gară: 19
O glorie: 181
Omul o floare mică: 137
O pâine mai moale: 207
O seară aproape uitată: 6

P

Parafând erezia: 59
Pasărea aceea: 134
Pastel oarecare: 113
Pastel metafizic: 212
Până și iasca: 60
Pe aici...: 108
Pe balconul de peste drum: 178
Pe hârtie de turnesol: 64
Peisaj: 89
Pentru nimic în lume: 101
Pe-o vreme cu ritmuri de ploaie: 80
Pe undeva în derivă: 71
Picotim: 209
Plutim pe adâncul mov: 64
Poem fără titlu: 159
Poemele mele: 132
Poem idilic: 112
Poem optimist: 202
Poemul(:): 139
Polifonia nopții: 142
Preludiul zilei: 188
Presupuneri: 176
Primăvară somptuoasă: 164
Prin apa limpede: 55

Prin mâinile noastre: 103
Probabil prin luna lui decembrie: 115
Profesori de vacarm: 205
Profesorii de gimnaziu: 18
Puteți cumpăra o carte de vise: 67

R

Râd și fumează: 210
Recunoaștere târzie: 136
Reședință de plasă (I): 13
Reședință de plasă (II): 14
Roata norocului: 46

S

S-a făcut dimineată...: 93
Să n-o împrăstie vântul: 66
Scrisoare netimbrată: 128
Se întreabă unde e casa: 67
Semnalmente: 122
Senin: 98
Sfârșit de sărbătoare: 173
Singurătatea noblețele ei: 211
Situatie oarecare: 111
Slow-fox: 22
Soiurile de tristețe: 185
Solitarul orașelului vlăguit: 204
Sonatină: 193
Soția călăului reactivat citește biografii neromantice: 200
Spre ore festive: 75
Spre zone deluroase: 71
Sunt multe amintiri: 109

Ș

Șambelan la curtea coniacului: 95
Și când ne trezim: 60
Și gândul...: 104
Și nu uita și nu uita: 68
Și totuși: 138
Și-n zori scrisorile noastre: 62
Și toate: 116
Șopron: 26
Știu: 89
Știu...: 95

T

Tango de vară: 167
Tango notturno: 139
Teatrul de păpuși: 159
Timp străvechi și aer dulce: 112
Toamna în parcul cetății moderne: 45
Toamnă duioasă: 113
Toamnă insolită: 171
Trecutul: 163
Treflă pe treflă: 70
Trupuri: 109

Ț

Țipăt: 140

U

Ultimul: 101
Un biet acar pe linii secundare: 72
Un copil: 97

Un mort: 96

V

Vacanță: 102

Valsul amurgului: 168

Vameșii la granița dintre somn și nimic: 203

Vară insolită: 165

Vântul: 111

Vechi târg în Banat: 1

Vecinul nostru: 128

Vietatea cu oase de aer: 148

Vine circul: 16

Visătorii care pleacă: 69

Visul vine pe scara de serviciu: 189

Z

Zi de iarnă: 90

Zi elevată: 12

Zi senină: 117

CUPRINS

<i>Prefață (Lumea lui Petre Stoica)</i>	V
<i>Biobibliografie</i>	XVII

PIETRE KILOMETRICE (1963)

Ofelia	1
Vechi târg în Banat	1

MIRACOLE (1966)

Moment din copilărie	3
Amintindu-mi o duminică	4
O seară aproape uitată	6
Înainte de ninsorii	7
În curte	8
Baladă	9
Cândva, în iulie	10
Zi elevată	12
Reședință de plasă (I)	13
Reședință de plasă (II)	14
Vine circul	16
De pe vremea filmului mut	17
Profesorii de gimnaziu	18
O gară	19

ALTE POEME (1968)

Albumul cu fotografii	21
Slow-fox	22
Într-un sertar	23
Calendarul îngălbenit	24
Moment romantic	25

ARHEOLOGIE BLÂNDĂ (1968)

Șopron	26
Din copilărie	27
Vecinul nostru	28
Frizerul	29
Evocare	30
Oamenii acoperișelor	31
Ceasul de lemn	32
An de an... ..	37

MELANCOLII INOCENTE (1969)

De profundis (I)	39
De profundis (II)	40
De profundis (III)	41
Marelui Hesiod, cu dragoste	42
Într-o cetate modernă	44
Toamnă în parcul cetății moderne	45
Roata norocului	46
Când maestrul Rousseau a plecat unde trebuie	47
La scufundarea vasului Titanic	48

BUNICA SE AȘEAZĂ ÎN FOTOLIU (1971)

În orologiu e foarte târziu	51
În clipa sublimă a nașterii mele	51

Din sicriul cu fotografii	52
Bunica se așează în fotoliu	52
În donjonul Academiei de Litere	53
În jurul unui gheridon ponosit	54
O ciupercă desigur banală	54
Șambelan la curtea coniacului	55
Prin apa limpede	55
Oare nu vă place cum zboară	56
Cu melonul de tablă	56
Agripina dă lecții de zbor	57
Cu umbrele tale	57
În stagiunea viitoare	58

O CASETĂ CU ȘERPI (1970)

Parafând erezia	59
Dar sângele fântânilor	59
Până și iasca	60
Și când ne trezim	60
Acolo îndărătul perdelelor	61
Și-n zori scrisorile noastre	62
De ce nu înțelegeți	62
Cine	63
Lemne pe umeri	63
Pe hârtie de turnesol	64
Plutim pe adâncul mov	64
La masa șoarecilor iarna	65
E timpul beatitudinii	65
Să n-o împrăștie vântul	66
Se întreabă unde e casa	67
Puteți cumpăra o carte de vise	67
Cu mâna la inimă	68
Și nu uita și nu uita	68
Visătorii care pleacă	69

Treflă pe treflă	70
O casetă cu șerpi	70
Spre zone deluroase	71
Pe undeva în derivă	71
Limba suav atârând	72
Un biet acar pe linii secundare	72
Astrofiloscoporos	73

SUFLETUL OBIECTELOR (1972)

În orișice caz	74
În haine de miere	74
Din bucătăria noastră	75
Spre ore festive	75
Elegie	76
Ignoranță	77
După această liniște	77
Durere	78
Dimineța	78
Odă	79
Pe-o vreme cu ritmuri de ploaie	80
Foarte somnoroși	80
Mașina de călcat	81
Damigeana	81
Nasturii	82
Obiectul din vitrină	83
Dialectică	83
Florile de hârtie	84
Bătrânul ceasornicar	85
Locul blestemat din curte	85

TRECĂTORUL DE DEMULT (1975)

Deasupra lor	87
Îmi amintesc... ..	87

Ceva	88
După ploaie	88
Peisaj	89
Știu	89
Jurnal	89
Ianuarie	90
Zi de iarnă	90
După despărțire	91
Liniștea iernii	91

IEPURI ȘI ANOTIMPURI (1976)

S-a făcut dimineată... ..	93
Aceste mâini	93
Odă șoptită	94
Știu... ..	95
Este adevărat... ..	95
Un mort	96
Cu ocheanul	96
Un copil	97
Dacă totuși	98
Senin	98
E nevoie	99
O certitudine	99
În egală măsură	100
Ultimul	101
Pentru nimic în lume	101
Vacanță	102

O NUNTĂ DE CENUȘĂ (1977)

Într-o seară	103
Prin mâinile noastre	103
Dincolo de orizont	104
Și gândul... ..	104

Aproape o elegie	105
Acum	106
După plecarea ta	106

UN POTOP DE SIMPATII (1978)

Pe aici...	108
Sunt multe amintiri	109
Trupuri	109
Imn pentru un foc anumit	110
Situație oarecare	111
Vântul	111
Timp străvechi și aer dulce	112
Poem idilic	112
Pastel oarecare	113
Toamnă duioasă	113
După-masă în jurul orei cinci	114
Octombrie	114
Probabil prin luna lui decembrie	115
Bâtrânii satului	115
Și toate	116
Fără titlu	117
Zi senină	117
În sfârșit	118
Consăteni	118

COPLEȘIT DE GLORIE (1980)

Interviu (I)	121
Semnalmente	122
Jurnal (I)	122
Interviu (II)	123
Jurnal (II)	124
Interviu (III)	125
Jurnal (III)	127

Scrisoare netimbrată	128
Jurnal (IV)	129
Interviu final	130
Poemele mele	132
Existență banală	133

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ (1981)

Noaptea	134
Pasărea aceea	134
Întrucât	135
Nimeni	135
Recunoaștere târzie	136
Concentrare deplină	136
Nu le pot defini	137
Omul o floare mică	137
Fragment dintr-o epistolă veche	138
Și totuși	138
Tango notturno	139
Poemul:	139

ÎNTREBARE RETORICĂ (1983)

Țipăt	140
Dincolo	142
Polifonia nopții	142
Aproape un haiku	144
Întrebare retorică	144
Morții noștri dragi	146
În tihna serii	147
Vietatea cu oase de aer	148
Didactică	151
Mai citiți-mi un vers	151
În paiete de aur	152
Elegie	153

NUMAI DULCEAȚA PORUMBELOR (1985)

Micul dejun	158
Poem fără titlu	159
Teatru de păpuși	159
Administratorul	159
Note banale	160
Cărți	161

TANGO ȘI ALTE POEME (1990)

Trecutul	163
Primăvară somptuoasă	164
Vară insolită	165
Tango de vară	167
Valsul amurgului	168
Noapte excentrică	169
Toamnă insolită	171
Iarnă insolită	172
Sfârșit de sărbătoare	173
După bătaia pendulei	175
Exact acum	175
Presupuneri	176
În punctul acela	177
Pe balconul de peste drum	178
Imaginile apusului de soare	180
O glorie	181
Movul scaietelui	181
Carnaval prenocturn	182
Soiurile de tristețe	185

VISUL VINE PE SCARA DE SERVICIU (1992)

Dansuri și zâmbete	186
Bucuria de a ști	187

Preludiul zilei	188
Visul vine pe scara de serviciu	189
Numai pasărea	190
Oaspeți	191
Ca Ulise... ..	191
Amânări	192
Liric și ireversibil	192
Sonatină	193
În direcția câinelui	194
Neliniște	194
M-a părăsit... ..	195
Menuet, 1	195
Menuet, 2	196
Menuet, 3	196
Menuet, 4	196
Embleme	197

PIAȚA TIEN AN MEN II (1991)

Numai pentru morți	198
Banală	198
Elegie	199
Buletin meteo	199
Soția călăului reactivat citește biografii neromantice	200
Banală	201
Poem optimist	202

MANEVRELE DE TOAMNĂ (1996)

Bubuie pălăriile	203
Vameși la granița dintre somn și nimic	203
Solitarul orașelului vlăguit	204
Inutil	204
Profesori de vacarm	205
Morții poate ei	205

Lăcustele	206
O pâine mai moale	207
Cronica unei localități de frontieră	208
Căutând comoara	208
Duiosie	209
Picotim	209
Râd și fumează	210
Din cronica bătrânului (II)	210
Singurătatea noblețelor ei	211
Din cronica bătrânului (IV)	211
Moment anacronic	212
Pastel metafizic	212
Finalul manevrelor de toamnă	213
<i>Indice alfabetic al poemelor după titlu</i>	<i>215</i>

Redactor: MIHAI DASCĂLU
Tehnoredactor: VASILE CIUCĂ

 Tehnoredactare computerizată: OFELIA COȘMAN, LILIANA KIPPER

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025

